

Diplomová práce

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

NEOLOGISMY V OBLASTI SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Vedoucí práce: doc. Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.

Autor práce: Bc. Klára Lepešková

Studijní obor: Španělský jazyk

Ročník: 2.

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 6. května 2020

.....

Bc. Klára Lepešková

Poděkování:

Touto cestou bych ráda poděkovala především paní doc. Mgr. Miroslavě Aurové, Ph.D. za její vstřícnost a taktéž za poskytnutí cenných rad a odborných konzultací v průběhu celého období psaní diplomové práce. Poděkování si zde také zaslouží pan Mgr. Petr Kos, Ph.D. za poskytnutí bližšího vhledu do problematiky související s tématem diplomové práce.

Anotace

Předložená diplomová práce se zabývá analýzou neologismů vyskytujících se v oblasti internetových sociálních sítí. Cílem práce je analyzovat vznik neologismů z hlediska jejich formální adaptace, a především z pohledu onomaziologického. Práce obsahuje teoretické kapitoly související s neologií, onomaziologií a procesy formální a fonologické adaptace. Teoretické poznatky jsou dále aplikovány v části praktické, která sestává z kvalitativní a kvantitativní analýzy formálních a onomaziologických aspektů vybraných neologismů. Výsledky provedených analýz jsou uvedeny v závěrečném shrnutí a taktéž v závěru samotné práce, jemuž následuje španělské resumé. Práce je psána v češtině.

Klíčová slova: neologismus, onomaziologie, pojmenování, formální adaptace, výpůjčka

Annotation

The presented master's thesis is focused on the analysis of neologisms that can be found in social networks. The aim of this thesis is to analyse the origin of neologisms with respect to their formal adaptation and onomasiological aspects primarily. The thesis consists of theoretical chapters dealing with neology and onomasiology as well as processes of formal and phonological adaptation. The theoretical knowledge is later applied in the practical part which is comprised of the qualitative and quantitative analysis of formal and onomasiological aspects found in concrete neologisms. The results of such analyses are stated both in the final summary and in the conclusion of this master's thesis which is followed by Spanish resumé. The master's thesis is written in Czech.

Key words: neologisms, onomasiology, process of naming, formal adaptation, loan words

OBSAH

I. ÚVOD.....	9
II. TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1. Neologie.....	11
2. Onomaziologie.....	13
2.1. Definice a základní pojmy.....	14
2.2. Onomaziologické teorie.....	15
2.2.1. Teorie pojmenování Joachima Grzegy.....	16
2.2.2. Dokulil a jeho onomaziologické struktury.....	18
2.3. Role paradigmat v pojmenovacím procesu.....	21
3. Formální adaptace neologismů.....	21
3.1. Derivace.....	22
3.1.2. Sufixace.....	22
3.1.3. Prefixace.....	25
3.1.4. Parasyntéza, infixace a interfixace.....	29
3.2. Kompozice.....	30
3.3. Rekompozice.....	32
3.4. Další procesy související se vznikem neologismů.....	33
3.4.1. Zkracování slov.....	33
3.4.2. Siglance.....	34
3.4.3. Akronyma.....	34
4. Fonologická adaptace cizojazyčných pojmenování.....	34
III. PRAKTICKÁ ČÁST.....	36
5. Neologismy v oblasti sociálních sítí a internetu.....	36
5.1. Cíle a podstata analýzy vybraných neologismů.....	36
5.2. Postup při výběru neologismů vhodných k provedení analýzy.....	37
5.3. Uplatněný postup v analýze neologismů.....	39
6. Analyzované neologismy z oblasti sociálních sítí a internetu.....	40
6.1. Analýza lemmatu <i>Googlear</i>	40
6.1.1. Formální adaptace lemmatu.....	41
6.1.2. Morfologické deriváty <i>lemmatu</i>	42
6.1.3. Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie.....	43
6.1.4. Kvantitativní analýza lemmatu <i>googlear</i>	47
6.2. Analýza lemmatu <i>Bloguero</i>	49

6.2.1.	Formální adaptace lemmatu.....	50
6.2.2.	Morfologické deriváty lemmatu	51
6.2.3.	Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie	52
6.2.4.	Kvantitativní analýza lemmatu <i>bloguero</i>	56
6.3.	Analýza lemmatu <i>Feisbuquear</i>	57
6.3.1.	Formální adaptace lemmatu.....	58
6.3.2.	Morfologické deriváty lemmatu	59
6.3.3.	Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie	61
6.3.4.	Kvantitativní analýza lemmatu <i>feisbuquear</i>	64
6.4.	Analýza lemmatu <i>Jáquer</i>	66
6.4.1.	Formální adaptace lemmatu.....	67
6.4.2.	Morfologické deriváty lemmatu	68
6.4.3.	Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie	69
6.4.4.	Kvantitativní analýza lemmatu <i>jáquer</i>	73
6.5.	Analýza lemmatu <i>Cliquear</i>	74
6.5.1.	Formální adaptace lemmatu.....	75
6.5.2.	Morfologické deriváty lemmatu	76
6.5.3.	Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie	77
6.5.4.	Kvantitativní analýza lemmatu <i>cliquear</i>	79
7.	Vybrané aspekty onomaziologie zachycené v provedené analýze	80
7.1.	Přítomnost různých forem pojmenování v díle Alfonsa X.....	80
7.2.	Sufix <i>-iano</i> a interpretace jeho významu	81
7.3.	Infinitivní koncovka <i>-ear</i>	81
7.4.	Otázka klasifikace sufixu <i>-ístico</i>	83
8.	Shrnutí provedené analýzy neologismů z oblasti sociálních sítí a internetu	84
IV.	Závěr.....	88
V.	Resumen	91
VI.	Bibliografie	95
VII.	Seznam schémat a tabulek.....	98

I. ÚVOD

Předložená diplomová práce, jejíž výběr proběhl na základě konzultace s doc. Mgr. Miroslavou Aurovou, Ph.D., se věnuje tématu neologismů v oblasti sociálních sítí. Jelikož jsou však sociální sítě neodmyslitelně spjaty s internetovým prostředím obecně, výskyt některých neologismů lze zaznamenat také v tomto širším sémantickém poli, což je v práci taktéž zohledněno.

Neologismy je možné zkoumat na základě několika různých kritérií. Obvykle lze neologismy klasifikovat z lexikologického či morfologického hlediska, kdy obě lingvistické disciplíny popisují různé principy a procesy obohacování slovní zásoby. Z našeho pohledu se však jeví zajímavé především hledisko onomaziologické, jemuž věnujeme v práci zvláštní pozornost. Zároveň můžeme konstatovat, že právě v oblasti sociálních sítí, potažmo internetu obecně, registrujeme v současné době širokou škálu nově vznikajících pojmenování, která lze dále pozorovat a studovat z uvedených hledisek.

Podstatou práce je demonstrovat na několika vzorcích neologismů, jakým způsobem vznikají a jak se tato nově vzniklá pojmenování integrují do španělského jazyka. V práci tedy konkrétně sledujeme dva hlavní cíle, přičemž prvním z nich je zmapování formální adaptace neologismů a vzniku jejich morfologických derivátů ve španělštině. Na základě získaných informací poté můžeme realizovat také druhý cíl, jímž je poskytnutí komentáře ke vzniku neologismů z pohledu onomaziologie. Práce tak propojuje hledisko morfologické i onomaziologické, neboť díky poznatkům z morfologie neologismů lze lépe interpretovat výběr jednotlivých složek celkového významu nových pojmenování.

Struktura předložené práce seskládá ze dvou hlavních částí, jimiž jsou teoretická a praktická část. V rámci teoretické části nejprve představujeme neologii jakožto lingvistickou disciplínu a v další kapitole (kapitola č. 2) se věnujeme onomaziologii, jejím teoriím a konceptům. Další dvě kapitoly jsou poté zaměřeny na formální adaptaci neologismů (kapitola č. 3) a fonologickou adaptaci neologismů (kapitola č. 4).

V praktické části práce nejprve poskytujeme vhled do oblasti neologismů na sociálních sítích a internetu obecně, přičemž také zmiňujeme cíle práce i postup zvolený při výběru neologismů a jejich analýzy (kapitola č. 5). Šestá kapitola spočívá v provedení kvalitativní a kvantitativní analýzy u pěti vybraných neologismů. Kvalitativní analýzu

uplatňujeme pro popis formální adaptace a stanovení morfologických derivátů spolu s onomaziologickými kategoriemi u každého z vybraných neologismů. Kvantitativní analýza poté vždy souvisí s onomaziologickou stránkou každého z neologismů, jelikož mapuje pojmenovávací proces u takových případů, kde existuje vícero možných forem pojmenování. Podstatou této analýzy je totiž určení frekvence užití jednotlivých pojmenování, díky níž lze stanovit, v jaké fázi možného zařazení do jazykového fondu španělštiny se různé formy pojmenování nacházejí. V posledních dvou kapitolách uvádíme některé vybrané aspekty vztahující se k onomaziologii analyzovaných neologismů (kapitola č. 7) a dále závěrečné shrnutí provedených analýz (kapitola č. 8).

Pro zpracování diplomové práce volíme širokou škálu zdrojů, jež tvoří knižní i časopisecké publikace autorů z různého lingvistického prostředí (zejména Španělsko, Česká republika, Německo) a dále také v práci využíváme řadu elektronických zdrojů a databází. Pro výběr neologismů pracujeme především s databází *Banco de neologismos del Centro Virtual Cervantes* a také s *Diccionario de neologismos del español actual*. K vyhledání dalších informací o variantách jednotlivých neologismů a jejich morfologických derivátech jsme poté využili jazykového korpusu *Araneum Hispanicum Maius*.

II. TEORETICKÁ ČÁST

1. Neologie

Jelikož se práce zabývá studiem nově vznikajících pojmenování, je vhodné představit pojem neologie jako takový a krátce zmínit některé postupy této disciplíny.

Ve slovníku RAE se můžeme setkat s následujícím definováním pojmu **neologie**: „proceso utváření neologismů/ studium neologismů¹. Samotný pojem neologismus je ve slovníku poté vysvětlen jako „*nové slovo, význam či slovní obrat v jazyce*“² (REAL ACADEMIA ESPAÑOLA).“

V rámci španělské lingvistiky popisuje Vlejová definici neologismu tak, jak je uvádí Molinerová, dle níž se v případě neologismů jedná o „*nedávno uvedená slova a výrazy v jazyce*“³ (VLEJA, 2004, str. 198). Podobně poté neologismy definuje také španělský lingvista Alvar Ezquerro, který chápe neologismy jako „*veškeré jazykové prvky nedávno zahrnuté v jazyce*“⁴ (ALVAR EZQUERRA, 2007, str. 13). Guerrerová Ramosová, poté odkazuje na Matoré, definující **neologismus** jako „*nový význam přidáný do lexika daného jazyka v určitém okamžiku*“⁵ (GUERRERO RAMOS, 1995, str. 18).

Autorka dále rozlišuje dva typy neologie:

- 1) **denominativní neologie** (*neología denominativa*) spočívající v potřebě pojmenovat nový mimojazykový koncept a využívající principu jazykové ekonomie tím, že při vzniku nových pojmenování nedochází k jejich dvojznačnosti. U takového typu neologie mluvčí jazyka nejčastěji využívají k tvorbě pojmenování afixů či skládání slov již existujících (viz kapitola č. 3);
- 2) **stylistická neologie** (*neología estilística*) zakládající se na vyjádření již existujících konceptů novým způsobem. Tento typ neologie je úzce spojen s kreativitou jednotlivce (GUERRERO RAMOS, 1995, str. 17).

---

¹ Původní definice: „*proceso de formación de neologismos/ estudio de los neologismos.*“

² Původní definice: „*Vocablo, acepción o giro nuevo en una lengua.*“

³ Původní definice: „*palabra o expresión recién introducida en una lengua.*“

⁴ Původní definice: „*todo elemento léxico de reciente incorporación en la lengua.*“

⁵ Původní definice: „*acepción nueva introducida en el vocabulario de una lengua en una época determinada.*“

Podobné členění neologismů navrhuje také Alvar Ezquerro, který hovoří o příčinách vzniku neologismů, přičemž rozlišuje **denotativní neologismy** (ty, které vznikají z objektivních příčin) a **neologismy stylistické**, jež jsou výsledky subjektivní potřeby mluvčích vyjádřit se (ALVAR EZQUERRA, 2007, str. 13).

Za neologismy lze proto podle Guerrerové Ramosové považovat:

- 1) nová slova: nově vytvořená či vzniklá na základě zvukomalby; často se jedná o pojmenování utvořená z původní slovní zásoby prostřednictvím afixů či vypůjčená z jiných jazyků;
- 2) již existující slova: taková, jež jsou obohacena o nový význam;
- 3) slova vzniklá změnou slovního druhu (GUERRERO RAMOS, 1995, str. 18).

Detailnější typologii neologismů představuje Vlejová, která rozděluje jednotlivé neologismy následovně (VLEJA, 2004, str. 202-205):

- 1) **formální neologismy**: takové neologismy, jež vznikají v důsledku slovtvorného procesu;
- 2) **sémantické neologismy**: spočívají v přidání nového významu již existující formě slova; takové neologismy nejčastěji vznikají na základě metafory, metonymie, synekdochy či elipsy;
- 3) **stylistické neologismy**: ty jsou výsledkem individuální potřeby mluvčích pojmenovat určitý koncept;
- 4) **vypůjčky**.

K vypůjčkám poté ještě Vlejová dodává Gilbertovo rozdělení, jež vymezuje tzv. (VLEJA, 2004, str. 205):

- 1) **xenismy**: cizí slova, která se v přijímaném jazyce objevují ve své původní podobě (např. *pizza, freak, ...*);
- 2) **peregrinismy**: cizí slova, která podléhají prvotnímu přijetí mluvčích (např. *fitness, leasing, gay...*);
- 3) **vypůjčky**: cizí slova přijatá mluvčími jazyka, která se navíc vyskytují jako součást slovníkových hesel a vytvářejí také deriváty (např. *estriptista, blusero*).

2. Onomaziologie

V procesu obohacování slovní zásoby jazyka se lingvistika věnuje zejména popisu a kategorizaci jednotlivých případů nově vzniklých pojmenování z pohledu morfologického a lexikálního. Lze konstatovat, že klasifikace neologismů ze zmíněných hledisek je relativně ustálená (ačkoliv je možné seznámit se s různou terminologií a pohledy jednotlivých autorů, a přestože zůstávají určité pochybnosti o vymezení některých kategorií, na což poukazuje ve svém díle mimo jiné Stehlík, který se věnuje problémům delimitace slovotvorných postupů v jazyce španělském). Menší pozornost však dostává onomaziologie, disciplína úzce spjatá se vznikem nových pojmenování, avšak ne dostatečně rozpracovaná lingvisty všech národností. Konkrétně v případě španělských jazykovědců nemá onomaziologie silné zastoupení, a proto uvádíme v pozdějších kapitolách onomaziologické teorie a principy autorů různého lingvistického prostředí.

Jak již bylo zmíněno onomaziologie se netěší velkému počtu zástupců z řad španělských lingvistů, kteří by větší měrou přispívali k formování obecných teoretických základů této disciplíny. Takové tvrzení můžeme podpořit například nízkým počtem zdrojů španělského původu v online platformě *Onomaziology Online*, vytvořené Grzegou, která představuje sbírku děl publikovaných průběžně mezi lety 2000 a 2010, přičemž obsažená díla se týkají teoretických poznatků z dané disciplíny, případových studií a také onomaziologie aplikované. Zde figuruje pouze španělský lingvista Diaz-Vera, jehož příspěvek je nicméně zaměřený na problematiku germánských jazyků, konkrétně angličtiny (GRZEGA ed., 2011a, str. 4). Zaměříme-li se na teoretičtější publikace, nalézáme například práci, kterou citujeme v následujících kapitolách a jejímž autorem je Fernández Domínguez. Také v případě tohoto autora (který působí na katedře anglistiky Univerzity v Granadě) nalézáme spíše shrnutí teorií již dříve představených autory jiných národností (anglosaské, československé apod.). Za starší práci související s problematikou onomaziologie, sémaziologie a sémantiky lze poté označit článek Mondéjara, jež se věnuje specifikům jednotlivých disciplín lingvistiky a souvislosti onomaziologie s tvorbou slovníkových definic. U tohoto autora nicméně onomaziologie také není primárním předmětem studia a zahrnuje ji do svých děl spíše okrajově, viz např. jeho publikace *Dialectología andaluza. Estudios: Historia, fonética y fonología, lexicología, metodología, onomasiología y comentario filológico* (MONDÉJAR, 2001).

Z výše uvedených poznatků vyplývá, že španělská lingvistika nedisponuje teoretickými díly z oblasti onomaziologie. Do jisté míry lze čerpat informace z případových studií či monotematicky zaměřených odborných článků, nicméně tyto pouze navazují či odkazují na teorii lingvistů anglosaských, italských nebo také českých a slovenských, viz příspěvky v *Onomaziology Online* a poznatky z děl autorů uvedených v následující podkapitole.

2.1. Definice a základní pojmy

V souvislosti s onomaziologií je na místě zmínit některé z jejích možných definic, navrhovaných různými autory. Grzega, jehož myšlenky rozvádíme dále v samostatné podkapitole, popisuje **onomaziologii** jakožto disciplínu, která vychází z určité myšlenky či označovaného konceptu, jimž následně vyhledává vhodná pojmenování (GRZEGA ed., 2011a, str. 4).

V díle Mondéjara jest **onomaziologie** označována jako „*lexikologická úvaha nad pojmenováním předmětů a termínů*“ (MONDÉJAR, 1999, str. 302).“ Princip onomaziologie popisuje autor tak, že výchozím bodem je význam, k němuž zmíněná disciplína hledá a vytváří pojmenování. (MONDÉJAR, 1999, str. 302).

Hladká definuje **onomaziologii** jakožto obecnou teorii pojmenování, jejímž předmětem je pojmenovavací akt. **Pojmenováním** rozumíme „*přiřazení formy k určitému obsahu i rezultat tohoto procesu*“ (HLADKÁ, 2017a).

Právě v případě vzniku neologismů lze velmi dobře pozorovat, jakým způsobem mluvčí jazyka volí jazykové prostředky ve snaze pojmenovat nově vzniklé skutečnosti. Mnohdy se totiž objevuje několik forem pojmenování pro stejnou skutečnost. Onomaziologie se proto zabývá zejména studiem motivace a postupů, které se uplatňují pro vyjádření určitých obsahů v konkrétním jazyce.

Mezi **základní pojmenovací postupy** podle Hladké řadíme:

- 1) tvoření slov (přístup propojující slovotvorbu s onomaziologií);
- 2) sémantické tvoření (přenesená pojmenování);
- 3) přejímání (tvoření lexikálních výpůjček);
- 4) kalkování (HLADKÁ, 2017b).

Motivací se rozumí odvoditelnost významu pojmenování z jeho formy. V zásadě se rozlišují čtyři typy motivace (HLADKÁ & NEBESKÁ,2017):

- 1) motivace fonetická (založená na napodobení zvuků spjatých s označovanou skutečností);
- 2) motivace slovotvorná (založená na morfematicko-sémantickém vztahu slov);
- 3) motivace sémaziologicko-onomaziologická (spojená se vznikem přenesených pojmenování);
- 4) motivace slovních spojení (týkající se relace mezi komponenty a celkem u víceslovných pojmenování).

2.2. Onomaziologické teorie

V rámci onomaziologie existuje řada různých modelů, jejichž prostřednictvím se lingvisté pokoušejí vysvětlit proces pojmenování. Fernández Domínguez představuje v zásadě tři odlišná pojetí, která sice všechna popisují proces pojmenování mimojazykových skutečností, avšak každý z těchto modelů se soustřeďuje na jiné aspekty (FERNÁNDEZ DOMÍNGUEZ, 2019, str. 2).

První z teorií je založena na myšlenkách Dokulila, který je také mnohdy považován za jednoho ze zakladatelů onomaziologie. Jeho pojetí se zaměřuje zvláště na mechanismy, jež popisují, jak určitá mimojazyková skutečnost nabývá svého lexikálního významu. V tomto ohledu Dokulil vypracoval teorii onomaziologických struktur, které pracují s abstraktní (širší) a definující (určující) složkou významu, díky nimž je možné vysvětlit, jak k lexikálnímu pojmenování dané mimojazykové reality dochází. (FERNÁNDEZ DOMÍNGUEZ, 2019, str. 3).

Jiný pohled nabízí model lexikálně-sémantický, jehož představitelem je Grzega. Jeho teorie si klade za cíl popsat, jak určitý koncept získává své jazykové vyjádření, a to na základě kognitivně-asociativních principů. Mluvčí tak vždy pojmenovává nový koncept v souladu s tím, zda si jej může spojit s jiným, již existujícím pojmenováním či nikoliv (FERNÁNDEZ DOMÍNGUEZ, 2019, str. 9).

Poslední vybranou teorii představuje generativní model, jehož podstatou je tzv. *Separation Hypothesis*, jež uvádí, že lexikální a gramatické morfémy mají odlišné distinktivní rysy, a proto se jedná o naprosto různé lingvistické jevy. Obhájci této teorie jsou zejména Szymanek a Beard (FERNÁNDEZ DOMÍNGUEZ, str. 15).

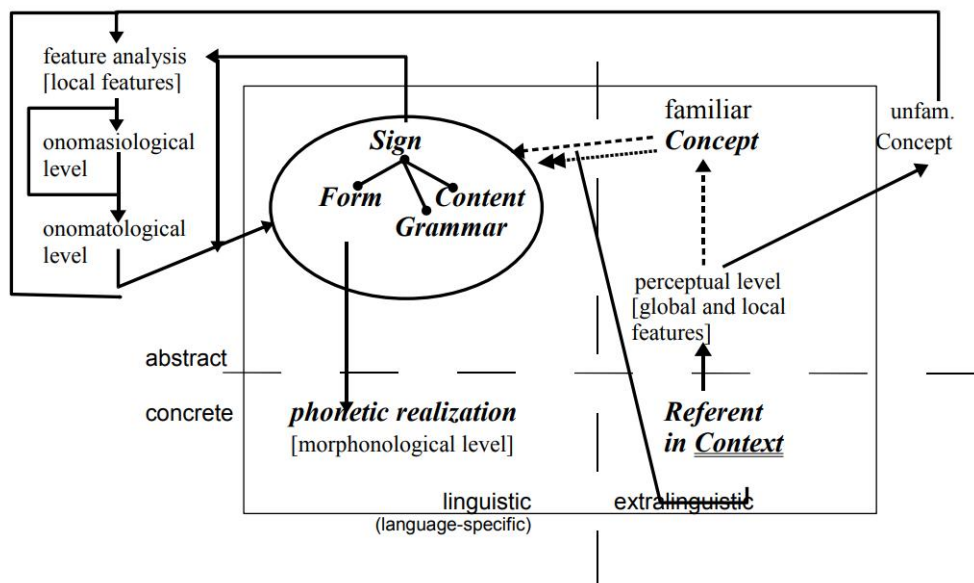
Vzhledem k charakteru praktické části předložené diplomové práce jsme se rozhodli čerpat zejména z teorie Grzegy, který detailně popisuje jednotlivé kroky v procesu pojmenování mimojazykových skutečností a dále bere v úvahu také formální adaptaci vznikajících pojmenování a jejich zařazení do jazykového systému. Při samotné analýze neologismů však neopomíjíme ani pojetí Dokulila, neboť je tento lingvista spjatý s českým prostředím onomaziologie a věnuje se zejména jednotlivým složkám významu vznikajících slov. Vycházíme především z jeho teorie onomaziologických struktur, na jejímž základě objasňujeme motivaci mluvčích vedoucí k pojmenování nově se objevujících mimojazykových skutečností. K provedení takové analýzy je ale nejprve nutné představit principy obou teorií podrobněji.

2.2.1. Teorie pojmenování Joachima Grzegy

Teorie pojmenování Joachima Grzegy vznikla na základě pozorování několika stovek příkladů v mnoha jazycích (mezi nimi i jazyky románské) a pracuje také s poznatky z oblasti pragmatiky, sociolingvistiky a kognitivní lingvistiky. To znamená, že za účelem analýzy pojmenovávacího procesu Grzega bere v úvahu hned několik odvětví lingvistiky, která mohou hrát významnou roli při vysvětlení celého procesu. Právě z důvodu využití několika přístupů mnohdy můžeme mluvit o tzv. *kognitivním a sociálním modelu pro studium onomaziologie (Cognitive and Social Model for Onomasiological Studies – CoSMOS)*. Uplatněný model nejlépe vystihuje schéma č. 1 na další stránce (GRZEGA ed., 2011b, str. 5).

Schéma č. 1: Kognitivní a sociální model pro studium onomaziologie (GRZEGA, 2011b, str.6)

Na počátku celého procesu se nachází tzv. referent čili konkrétní koncept (mimojazykový), jenž mluvčí daného jazyka potřebují pojmenovat. Tento referent se vždy objevuje v nějakém kontextu (kontextem se rozumí např. doba, ve které mluvčí žijí; otázky typu: komu je daný koncept určen, za jakým účelem apod.)

První fáze pojmenování probíhá podle zmiňovaného autora na percepční rovině, kdy si mluvčí jazyka všimají tzv. globálních (obecných) a lokálních (specifických) rysů konceptu. K této fázi již dochází na rovině abstraktní. Mluvčí tak porovnávají obecné znaky konceptu se znaky jiných, již existujících konceptů a zdůrazňují specifické rysy konceptu, který má být teprve pojmenován. Na základě uplatnění jazykové ekonomie poté mohou nastat dvě různé situace:

- 1) mluvčí zvolí již existující pojmenování pro označení nového konceptu (je-li koncept mluvčím povědomý);
- 2) mluvčí vytvoří zcela nové pojmenování pro daný koncept (není-li koncept mluvčím povědomý).

V případě, že se mluvčí rozhodnou dát konceptu nové pojmenování, dochází k dalšímu kroku v pojmenovacím procesu, kterým je analýza specifických rysů konceptu (*feature analysis*). K této fázi však nedojde, pokud si mluvčí vypůjčí slovo k pojmenování

konceptu z cizího jazyka či dialektu. Dále nemůžeme do této fáze zahrnout ani slova v daném jazyce již existující, která jsou případně pouze pokrácena.

Na onomaziologické rovině (*onomasiological level*) dochází k tomu, že z několika specifických rysů konceptu jsou vybrány jeden či dva nejvýraznější. V této fázi je opět potřeba brát v potaz kontext. Např. chceme umožnit pojmenování konceptu širokému spektru mluvčích či pouze určité skupině? Právě zde Grzega vyzdvihuje uplatnění asociace a kognitivních postupů. V rovině onomatologické poté nastává výběr konkrétních morfémů pro pojmenování daného konceptu.

Následně jsou nově vzniklému pojmenování přiřazeny jeho forma (*form*) a obsah (*content*). V neposlední řadě také slovo nabývá svých gramatických rysů. Dochází tedy k úplnému vytvoření znaku (*Sign*).

Za poslední fázi pojmenovávání můžeme označit fonetickou realizaci slova jakožto znaku. V tomto případě lze také usuzovat na vliv cizích jazyků pro fonetické vyjádření nově vzniklého pojmenování. Fonetická realizace slova tak dává vznik konkrétnímu pojmenování. (GRZEGA ed., 2011b, str. 6-12).

Výše popsané schéma nejenže popisuje proces, jakým dle Grzegy dochází k pojmenování mimojazykových skutečností, nýbrž umožňuje nám také lépe pochopit, proč u neologismů mnohdy vzniká několik pojmenovacích variant odkazujících k jednomu konceptu. Děje se tak v důsledku toho, že mluvčí mají během analýzy specifických znaků konceptu k dispozici širokou škálu morfologických prostředků, jakými lze vztah ke konceptu vyjádřit. Toto je, domníváme se, také stěžejním bodem pro naši analýzu neologismů z oblasti sociálních sítí a internetu, kdy v mnoha případech disponujeme několikerým pojmenováním pro jednu mimojazykovou skutečnost a kdy je možné detailně zachytit analýzu specifických znaků konceptu.

2.2.2. Dokulil a jeho onomaziologické struktury

V souvislosti s procesem pojmenování v jazyce přináší také další vhled do celé problematiky práce Dokulila, který patří k zakladatelům této disciplíny v českém prostředí. Ačkoliv se autorovy poznatky z oblasti pojmenovacího procesu datují do období 60. a 70. let minulého století, výsledky jeho pozorování mají váhu i v současnosti a řada jazykovědců ve svých pracích navazuje právě na Dokulila.

I z tohoto důvodu jsme se rozhodli v této diplomové práci uvést autorovy myšlenky a čerpat z jeho předpokladů zejména v části praktické, zaměřené na analýzu pojmenování neologismů.

Z práce Dokulila přebíráme zejména závěry spojené s prediktabilitou lexikálních významů slov, jelikož její objasnění nám umožní lépe pochopit, jakým způsobem k pojmenování dochází. Autor vychází z tzv. **slovotvorného významu**, který definuje jako „*strukturní význam vlastní jak konkrétním slovotvorným formacím (odvozeným a složeným slovům), tak i všem nad nimi vybudovaným abstrakcím – slovotvorného typu, podtypu a kategorií*“ (DOKULIL, 1978, str. 245).

Slovotvorným typem se rozumí slovotvorný význam nadřazené třídy. Každý nově pojmenovaný jev tak musí být nejdříve přiřazen k nadřazené třídě a na základě této náležitosti lze odvodit jeho slovotvorný význam. Slovotvorným podtypem poté chápeme sémantickou třídu odvozovacího základu. Jako příklad uvádí Dokulil slovotvorný podtyp *učitel*. Slovotvorným typem je v tomto konkrétním případě odkaz ke slovesům vyjadřující lidské činnosti (DOKULIL, 1978, str. 245). **Onomaziologickou kategorií** chápeme jako určitý typ onomaziologické struktury. Jedlička dodává, že pro Dokulila jsou onomaziologické kategorie jakýmsi strukturami, které tvoří základ pro pojmenování. Kdykoliv tedy mluvčí jazyka chtějí pojmenovat nějaký koncept, dodržují přitom jistou onomaziologickou strukturu (JEDLIČKA, 1962, str. 302).

Dokulil uvádí tři základní typy onomaziologických kategorií. První z nich je **typ modifikační**. Východí pojem (báze) v tomto případě získává doplňující příznak, kterým může být deminutivum, přechýlení, hromadné jméno, zesilující a zeslabující adjektivum apod. Rusínová k otázce přidání modifikačních příznaků uvádí jednotlivé typy na základě toho, jaký slovní druh je utvářen (RUSÍNOVÁ, 2017):

- 1) substantiva například podléhají následujícím modifikačním příznakům: deminuce (př. *stroměček*), augmentace (př. *stromisko*), přechylování (př. *lékařka*), přidání příznaku nedospělosti (př. *lvíče*), přidání příznaku hromadnosti/jednotlivosti (př. *úřednictvo*);
- 2) adjektiva i adverbia podléhají změně intenzity na vyšší/nížší (př. *dlouhatánský, tichounce*), změně stupně srovnávání (př. *nejkrásnější, nejkrásněji*);
- 3) sloves se týkají modifikační příznaky prefixové/sufixové. U prefixů je možné pozorovat např. modifikaci ve smyslu významů prostorových (př. *podlézt*,

nadhodit) či způsobových významů, k nimž náležejí významy časového průběhu (př. *dozpívat, odhlasovat*). Sufixu nesou modifikaci intenzity (př. *třepetat, žadonit*) a zdrobnění (*cupitat*).

Otázkou zůstává, k jakým typům modifikace dochází ve španělštině. V mnoha případech jednotlivé slovní druhy zaznamenávají podobné modifikační příznaky, avšak lze uvážit i jisté rozdíly. Např. u některých substantiv ve španělštině k přechylování dochází pouze změnou členu, viz *taxista*.

Na základě těchto příznaků lze uvést, že u modifikace platí velká míra prediktability lexikálního významu daného pojmu právě na základě jeho strukturního významu. V případě češtiny pak modifikačním typem onomaziologické struktury může být např. pojem *stromek*. K bázi pojmu (*strom*) je přidán příznak deminutivní na základě zvoleného sufixu (DOKULIL, 1978, str. 248). Nemá však velký smysl rozepisovat se podrobněji o jednotlivých příkladech modifikačních příznaků, neboť ty jsou v češtině mnohdy realizovány pomocí jiných morfologických a syntaktických nástrojů, než je tomu v jazyce španělském.

Dalším typem onomaziologické struktury je **transpoziční typ**. Zde je příznakem změna slovního druhu pojmenovávaného konceptu oproti jeho bázi. Rusínová s Karlíkem uvádí, že se nejčastěji transponují (RUSÍNOVÁ & KARLÍK, 2017):

- vlastnosti v substance (např. *rychlý* → *rychle*);
- vlastnosti v děje (např. *být červený* → *červenat se*);
- děje ve vlastnosti (např. *zpívat* → *zpívající*);
- děje v substance (např. *spát* → *spaní*);
- okolnosti v substance (např. *zítra* → *zítřek*).

Také v případě transpozice je tedy forma pojmenovávaného konceptu vysoce prediktabilní.

Posledním typem onomaziologické struktury je **mutační typ**. Dokulil tento typ popisuje tak, že „*prvek jedné jevové kategorie je určen vztahem k jinému prvku téže kategorie nebo k prvku jiné jevové kategorie*“ (DOKULIL, 1978, str. 248). Při pojmenování tedy vycházíme z toho, že koncept musí být nejprve zařazen do určité pojmové třídy, která je konceptu nadřazená. Tuto pojmovou třídu označujeme jako onomaziologickou bázi. Pojmenovávaný koncept je dále něčím určen v rámci této dané nadřazené třídy. To, co

daný koncept vymezuje, určuje v této bázi nazýváme onomaziologickým příznakem (JEDLIČKA, 1962, str. 302). Večerka, Rusínová a Karlík jako příklad uvádí slova *vrták* a *vrtáčka* – oba jevy mají společný základ (bázi): nástroje spojené s procesem vrtání; oba koncepty jsou však odlišeny svými specifickými rysy a vlastnostmi (příznaky). Co se týče mutace, nelze tak jasně a přesně predikovat formu pojmenovávaného konceptu jako je tomu u dvou předchozích kategorií (VEČERKA, RUSÍNOVÁ & KARLÍK, 2017).

2.3. Role paradigmat v pojmenovacím procesu

Jak již bylo uvedeno, při vzniku nových pojmenování mnohdy dochází k tomu, že pro jeden koncept různí mluvčí volí několik odlišných forem. Kos a Kozubíková Šandová zmiňují, že k tomuto jevu dochází v důsledku vytváření odlišných pojmenovacích struktur ze strany mluvčích (kteří vybírají rozdílné báze či příznaky daných pojmenování) a autoři tím tak mimo jiné odkazují také k teorii Dokulila. Otázkou ovšem zůstává, jaké faktory ovlivňují výslednou konkrétní podobu daného pojmenování. Zajímavou myšlenku lze v této souvislosti nalézt v případové studii výše zmíněných autorů. Ti zde poukazují na to, že Bonami a Strnadová usuzují na konečný výběr té či oné konkrétní formy na základě frekvence jejího užití mezi mluvčími jazyka (KOS & KOZUBÍKOVÁ ŠANDOVÁ, 2019). Takový postup je možné uplatnit právě v případě prediktability možných pojmenování při vzniku neologismů, kdy lze díky frekvencím každého pojmenování předvídat, která forma do budoucna pravděpodobně přetrvá a začlení se do lexikálního fondu daného jazyka, v našem případě španělštiny.

3. Formální adaptace neologismů

V předchozí kapitole jsme poukázali na proces vzniku nových pojmenování, přičemž naším úmyslem bylo představit některé teorie, jež se snaží systematicky celou problematiku popsat a vysvětlit, rozebrat jednotlivé složky významů slov a definovat tudíž motivaci vedoucí ke vzniku takových pojmenování. Na základě myšlenek Grzegy tak lze uvést, že neologismy vznikají buď vypůjčením již existujícího pojmenování či vytvořením pojmenování zcela nového. V každém případě je však nutné všechny neologismy v jazyce formálně realizovat a také je zařadit do systému jazyka jakožto celku. Řada námi vybraných neologismů pro praktickou část práce se ve španělštině objevuje na základě výpůjček z jiných jazyků (především angličtiny), a proto je nutné tyto cizí formy přizpůsobit ortografickým a slovotvorným podmínkám španělštiny. Nicméně i nově vzniklá pojmenování, která nejsou výpůjčkami, prochází procesem

formálního utváření. Jakmile je slovo vytvořeno, je také nezbytné zamyslet se nad jeho zařazením do systému jazyka – tzn. nové pojmenování může být např. dále derivováno či nabývá syntaktických vlastností (rod, člen, podoba plurálu, kategorie slovního druhu apod.). Jelikož bez formy a zařazení k danému lexiku slovní zásoby nemůže být žádné nově vzniklé pojmenování reálně a konkrétně využito mluvčími jazyka, považujeme za podstatné rozvést v následující kapitole proces formální adaptace neologismů.

V první kapitole této diplomové práce jsme uvedli, že při tvorbě nových pojmenování (denominativní neologie) se obvykle mluvčí jazyka uchylují k užití afixů, kompozice, popřípadě si pojmenování vypůjčí z jazyka jiného. Jinými slovy lze říct, že v takovém případě dochází k formální adaptaci nově vznikajícího pojmenování v systému konkrétního jazyka. Aby bylo možné tuto formální adaptaci popsat a okomentovat, vycházíme z poznatků o slovo tvorbě. V následující části práce proto uvádíme některé ze základních principů uplatňovaných při tvoření nových slov.

3.1. Derivace

Jedním z nejhlavnějších a nejdůležitějších projevů formální adaptace neologismů je bezpochyby derivace. Varelová Ortegová říká, že prostřednictvím derivace se utvářejí nová slova od slov již existujících, a to přidáním afixů či naopak eliminací flektivních morfémů původního slova.

V rámci afixace rozlišuje autorka několik jejích podob, o kterých se zmiňujeme v následujících podkapitolách: sufixace, prefixace, parasyntéza, infixace, interfíxace (VARELA ORTEGA, 2005, str. 31-32).

3.1.2. Sufixace

Jednou z nejproduktivnějších forem derivace ve španělštině je sufixace (VARELA ORTEGA, 2005, str. 41). Guerrerová Ramosová vysvětluje sufixaci jakožto připojení sufixu k základu slova, přičemž může dojít ke změně gramatické kategorie či nikoliv⁶ (GUERRERO RAMOS, 1995, str. 29). Přidávání sufixů ke kořeni či kmeni slova je jedním z typických projevů formální adaptace nově vzniklého slova v systému jazyka. Bartoš a Valíková uvádí, že díky tomuto procesu se nově vznikající pojmenování mohou syntakticky začlenit do promluv a obvykle jsou to právě sufixy, jež způsobují změnu

---

⁶ Doslovná definice: „*la adjunción de un sufijo a un término base, manteniéndose en la misma categoría gramatical o pasando a otra*“

gramatické kategorie derivovaného slova (vyjma sufixů apreciativních). Podle autorů tak pojmenování vznikají na základě procesu:

- 1) nominalizace;
- 2) adjektivizace;
- 3) verbalizace (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 37).

Naším cílem však není popsat jednotlivé případy sufixace z hlediska morfologického a syntaktického, nýbrž poskytnout informace o tom, jakým způsobem je výběr sufixu pro konkrétní nově vznikající pojmenování motivován a jaké významy v sobě španělské sufixy nesou. Otázka sémantiky jednotlivých sufixů je zpracována různými autory odlišně. Například Bartoš a Valíková kladou důraz na rozlišování apreciativních a neapreciativních sufixů, přičemž zároveň dodávají, že v některých případech může jeden sufix spadat do obou kategorií a jeho významy jsou tudíž polysémní (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str.36).

Jiný pohled představuje Varelová Ortegová ve svém přehledu nejběžnějších španělských sufixů a jejich významů v tabulce č. 1 (VARELA ORTEGA, 2005, str. 51-52).

Tabulka č. 1: Nejběžnější španělské sufixy a jejich významy

VÝZNAM	SUFIX
nominální sufixy nesoucí význam vlastnosti/chování	<i>gansada, igualdad/facilidad/soledad/libertad/flojera, sosería, ñoñez/tibieza, alegría, partidismo, esclavitud, grosor, tiesura</i>
nominální sufixy nesoucí význam děje a výsledku	<i>compra, ataque, atropello, aprendizaje, medición/precisión/empujón, llegada, secado, tachadura/probatura, silbido, acondicionamiento/salvamento, alternancia, alabanza</i>
nominální sufixy s významem úderu	<i>pedrada, guantazo, coscorrón</i>
nominální sufixy pomnožné či s významem skupiny	<i>caballada, campesinado, ropaje, ideario, columnata, chiquillería, mujerío</i>
sufixy, které k pomnožnému významu přidávají význam místní	<i>naranjal/melonar, alameda/viñedo, chopera/avispero, caserío, aulario</i>
nominální sufixy označující místo	<i>rectorado/decanato, embarcadero, mostrador, basurero/cochera, cervecería, abadía</i>
nominální sufixy označující předměty, nádoby a nástroje	<i>aspirador/batidora, regadera, salero/panera</i>

VÝZNAM	SUFIX
nominální a adjektivní sufixy označující povolání a profese	<i>secretario, vendedor/promotor/cantor, empleado, lechero, prestamista, ejecutivo, asistente, presidenta</i>
adjektivní sufixy označující vztah, vlastnosti osob, zvířat a věcí	<i>colonial/familiar, yodado, presupuestario, agradable, meditabundo, perecedero, huidizo, pesado, emprendedor, aéreo, fiestero, pintoresco, geográfico, acustica, sediento, juvenil, andarín, coralino, nacionalista, automovilístico, cabrío, comprensivo, calizo, cargante, copión, oloroso, acusatorio, concienzudo, perruno</i>
adjektivní sufixy s významem podobnosti, zejména v barvách	<i>grisáceo, azulado, amarillento, azulino, cobrizo, negroide, verdoso, verduco/negrusco</i>
základní adjektivní sufixy odvozené od obyvatelských jmen	<i>toledano, almeriense, damasceno, angoleño, aragonés, iraquí, alicantino, vietnamita</i>
základní apreciativní sufixy (přidané k jménům a adjektivům)	<i>libraco, poblacho, tontaina, pequeñajo, frescales, niñado, sueldazo, bichejo, blandengue, guaperas, majete, cobardica, pequeñico, listillo, pequeñín(o), señoritingo, queridiño, mieditis, poquito/tiernecito/favorcito, novelón/guapetón/hombrachón, bodorrio, fiestorra, fiote, casucha, ventanuca, pequeñuelo, blandujo, blandurrio, gentuza</i>
superlativní sufixy (přidané k adjektivům a adverbiím)	<i>altísimo, celebrísimo, cerquísima, lejísimos</i>

Výše uvedená tabulka však také naznačuje, že mnohdy může jeden sufix obsahovat vícero sémantických funkcí. V takovém případě mluvíme o polyfunkčních sufixech – viz příklady *vendedor* a *mostrador*. Tabulka také zároveň prokazuje, že určitá sémantická funkce může být v jazyce vyjádřena několika různými sufixy – v tabulce na tento případ poukazuje např. sémantické pole profesí: *secretario, vendedor, asistente, ...* (VARELA ORTEGA, 2005, str. 44). Je tudíž pochopitelné, že i při tvorbě neologismů dochází k volbě několika sufixů pro označení téhož sémantického obsahu právě proto, že mluvčí mají k dispozici řadu sufixů, jež jsou schopny vyjádřit tentýž význam. Z uvedených příkladů vyplývá, že nelze sufixy jednoznačně a přehledně klasifikovat. Bartoš a Valíková v této souvislosti nabízejí přehled jednotlivých faktorů, které podle nich znemožňují jasnou sémantickou klasifikaci sufixů (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 38-39):

- 1) polysémii sufixů;
- 2) alternaci některých sufixů;
- 3) polysyntaktičnost sufixů;
- 4) značnou alomorfii některých sufixů;
- 5) velké množství neapreciativních sufixů.

Přestože zmíněné faktory vysvětlují, že není zcela možné nabídnout jednotnou a jasnou klasifikaci sufixů na základě jejich významů (což by usnadnilo vysvětlení motivace a významu vznikajících pojmenování), potvrzuje se tím, že v jazyce se běžně objevuje více sufixů pro pojmenování jedné konkrétní mimojazykové skutečnosti. Ačkoliv se tedy může zdát, že přiřazení významu/ů každému sufixu je individuální, a ne zcela přesnou záležitostí, dosavadní poznatky ze sémantiky sufixů nám značně pomáhají vysvětlit výsledný význam celého pojmenování.

3.1.3. Prefixace

Prefixace představuje další způsob, jak nově vzniklá pojmenování adaptovat na daný jazykový systém. Varelová Ortegová chápe prefixaci jakožto přidání afixu před určitý lexém. Na rozdíl od sufixů však prefixy většinou nemění význam lexikální báze, spíše jej upřesňují – př. *ventana x contraventana* (VARELA ORTEGA, 2002, str. 57).

Mnohdy ani není zcela jednoznačné určit, kdy ještě mluvíme o prefixu a kdy o jiné morfologické formě. Tato problematika se týká zejména tzv. *temas cultos* (kmenů slov latinského původu), jež jsou také nazývány *prefijoides*. Podobně jako prefixy jsou velmi produktivní při vzniku neologismů a je tedy snadné je s nimi zaměnit. Prefixy se však značně odlišují svou neschopností být kombinovány s dalším prefixem či sufixem, což o těchto formách řeckolatinského původu říct nelze: *ágrafo, grafia*. Podle autorky Varelové Ortegové za prefixy nemůžeme dále považovat ani morfémy vzniklé zkrácením slov – viz *euro, demo* apod (VARELA ORTEGA 2005, str. 59-60). Bartoš a Valíková dokonce zmiňují, že někteří lingvisté kvůli této nejasné hranici mezi derivací a kompozicí nezahrnují prefixaci do systému derivace vůbec (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str.28). Na tento poznatek navazuje také Stehlík, který objasňuje, že tradičně byla prefixace zahrnuta do kompozice, nicméně od 90. let minulého století řada lingvistů přišla s názory, že je spíše vhodné chápat prefixaci jakožto jeden z projevů derivace (STEHLÍK, 2016, str. 51).

Nás však opět nejvíce zajímá sémantická stránka prefixů a podobně jako v případě sufixů se u nich lze také setkat s několika formami, jež nesou tentýž význam. Jedná se zejména o prefixy latinského či řeckého původu, jejichž použití je vázáno na určité stylistické prostředí a jimž odpovídají prefixy současné španělštiny (VARELA ORTEGA, 2005, str. 58). Bartoš a Valíková poté uvádí některé příklady takových prefixů různého etymologického původu nesoucích stejný sémantický obsah – jsou jimi např. dvojice: *ante-/pre-*; *entre-/inter-*; *sobre-/super-*; *contra-/anti* (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 29). Guerrerová Ramosová nazývá prefixy, jež mají základ v latině či řečtině, *prefijos cultos* a dále je dělí dle jejich etymologického původu takto (GUERRERO RAMOS, 1995, str. 26):

- 1) latinské formy prefixů (*intra-*; *infra-*; *supra-*; *ultra-*);
- 2) latinizující formy lexémů (*maxi-*; *mini-*; *multi-*; *pluri-*);
- 3) řecké formy lexémů (*auto-*; *hiper-*; *micro-*; *poli-*).

Tabulka č. 2: Nejběžnější španělské prefixy a jejich významy (str. 26-27)

VÝZNAM	PREFIX
způsobit něco; zápor, nedostatek; původ	<i>acallar</i> ; <i>apolítico</i> , <i>analfabeto</i> , <i>aborigen</i>
směr, cíl	<i>adjuntar</i> , <i>atraer</i>
kvantifikátor: 2	<i>ambidiestro</i>
předčasnost, pozice: před	<i>anteayer</i> , <i>antesala</i>
protiklad, nesoulad	<i>anticlerical</i>
intenzifikace vlastnosti	<i>archifamoso</i>
zvrátnost	<i>autoafirmación</i>
kvantifikátor: 2, dvojí	<i>bimotor</i>
způsob: správně	<i>bienhablado</i>
menší stupeň vlastnosti	<i>cuasihumano</i>
pozice: okolo	<i>circunvolar</i>
společnost	<i>coparticipe</i> , <i>contertulio</i>
pozice: před; protiklad	<i>contraventana</i> , <i>contradecir</i>
původ; zápor, změna, nedostatek	<i>detraer</i> ; <i>desoír</i> , <i>desabrochar</i> , <i>desnatado</i>
pozice: na(d)	<i>epicentro</i>
vlastnost: stejný	<i>equidistante</i>
původ: zevnitř ven; nedostatek; starý	<i>extraer</i> , <i>exculpar</i> , <i>exalumno</i>
pozice: mimo; intenzifikace vlastnosti	<i>extramuros</i> , <i>extrafino</i>
poloviční, polovina	<i>hemiciclo</i>
vlastnost: jiný, odlišný	<i>heterosexual</i>

VÝZNAM	PREFIX
intenzifikace velikosti, vlastnosti	<i>hipermercado</i>
záporná gradace	<i>hipocalórico</i>
vlastnost: stejný	<i>homorgánico</i>
opačný, nedostatek	<i>intolerable, imposible, ilegal, incomunicar</i>
pozice: uprostřed; zeslabení	<i>interfase, entreacto, entrecano</i>
zmenšení	<i>infravalorar</i>
pozice: uvnitř	<i>intracelular</i>
vlastnost: stejný	<i>isotermo</i>
intenzifikace velikosti	<i>macroconcierto</i>
způsob: špatně	<i>maleducado</i>
intenzifikace velikosti	<i>maxiabrigo</i>
intenzifikace velikosti	<i>megaciudad</i>
velmi malá velikost	<i>microficha</i>
menší velikost	<i>minicadena</i>
kvantifikátor: jeden, jediný	<i>monopatín</i>
kvantifikátor: mnohonásobnost	<i>multicultural</i>
vlastnost: nový	<i>neoliberal</i>
pozice: okolo	<i>perímetro</i>
kvantifikátor: mnohonásobnost	<i>pluridisciplinar</i>
rozmanitost, pluralita	<i>policlinica</i>
následnost, pozice: za	<i>postoperatorio, posgrado, postónico</i>
předčasnost, pozice: před	<i>prefabricar, premolar</i>
pozice: směrem dopředu, namísto, ve prospěch	<i>promover, pronombre, progubernamental</i>
pozice: za; opakovaná činnost, nový; intenzifikace	<i>rebotica, redecorar, rellamada, re(quete)guapo</i>
pozice: za, směrem dozadu	<i>retrovisor</i>
kvantifikátor: polovina, zeslabení	<i>semicírculo, seminuevo</i>
vlastnost: falešný	<i>seudociencia</i>
přemíra, intenzifikace činnosti/vlastnosti/ velikosti; pozice: na;	<i>superponer, sobrevolar, supermercado, sobreproteger, superinteresante</i>
nad, nadřazený	<i>supranacional</i>
pozice: pod; nižší v nějaké škále; snížení	<i>subsuelo, soterrar, subcomisario</i>
pozice: na druhé straně	<i>transportar, trastienda</i>
pozice: dále, intenzifikace vlastnosti	<i>ultramar, ultravioleto</i>
kvantifikátor: jeden jediný	<i>unifamiliar</i>
namísto něčeho, nižší	<i>vicepresidente</i>

Tabulka potvrzuje, že některé prefixy mohou mít různý význam. Varelová Ortegová popisuje, že v některých případech se jedná o jeden prefix s více významy, ale existují

i situace, kdy je určitá forma vyhodnocena jako dva či více různých prefixů – viz níže. O tom, zda lze ještě hovořit o jednom prefixu s vícero významy či nikoliv rozhodují následující kritéria:

- 1) větší či menší významový rozdíl obou forem;
- 2) distribuce prefixu;
- 3) možná alomorfie (VARELA ORTEGA, 2005, str. 60-61).

Rozdíl je nejlépe patrný na následujících příkladech, kdy autorka uvádí např. formu *a-*, kterou považuje za dva různé prefixy, jelikož:

- 1) nabývá privativního či místního významu (vzdálené významy): *amoral x atraer*;
- 2) pojí se s adjektivy, jmény i verby (*amoral, amoralidad, atraer*);
- 3) může alternovat s formou *ad-* (*adposición*).

Naopak forma *des-* je považována za jediný prefix vyskytující se s více významy, jelikož:

- 1) nabývá privativního a záporného významu či významu změny (blízké významy): *desbravar, desaprovechar, desenchufar*;
- 2) má pouze jednu formu (*des-*).

Jiný pohled na sémantickou klasifikaci španělských prefixů přináší Bartoš a Valíková, kteří hovoří o dvou uplatňovaných metodách v tomto procesu:

- 1) onomasiologická metoda: vychází z určení pojmových polí, jimž se následně přiřadí jednotlivé prefixy. Výčet těchto polí zahrnuje:
  - výčet či množství (*multi-*; *poli-*; *pluri-*; *mono-*; *uni-*; *bi-*; *tri-*);
  - nadřazenost či přemíra (*sobre-*; *super-*; *hiper-*; *macro-*);
  - podřadnost či nedostatek (*sub-*; *mini-*; *micro-*; *hipo-*; *infra-*);
  - časové určení (*ante-*; *pre-*; *post-*);
  - protiklad (*contra-*; *anti-*);
  - vyloučení (*des-*; *dis-*);
  - zápor či nedostatek (*a-*; *in-*);
  - opakování (*re-*);
  - prostorovost (*extra-*).
- 2) sémasiologická metoda: založená na určení významu jednotlivých prefixů, jež jsou později přiřazeny různým sémantickým kategoriím. Autoři tak hovoří o:
  - prefixech záporu;

- prefixech místa;
- prefixech času;
- prefixech množství či velikosti;
- prefixech intenzifikace (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 30-31).

Na základě vybraných klasifikací prefixů je prokazatelné, že ani v tomto případě nepanuje jednotná shoda o tom, jakým způsobem prefixy významově rozdělit. Problematiku klasifikace prefixů vysvětluje Stehlík, který uvádí, že většina lingvistů zpočátku dělila prefixy z významového hlediska pouze do dvou skupin, a to na prefixy apreciativní a neapreciativní. V 90. letech minulého století však autoři jako Lang či Mirand začali prefixy řadit do více tříd (viz např. výše uvedená sémasiologická metoda), až jejich počet vzrostl natolik, že některé sémantické odlišnosti prefixů spočívaly v jejich složité rozlišitelnosti a také závislosti na základovém slovu). Z tohoto poznatku je patrné, že podrobná klasifikace prefixů se ve výsledku stává nepřehlednou a v řadě ohledů selhává (STEHLÍK, 2016, str. 53-54).

Přestože ani v případě sémantické klasifikace nenacházíme jednotný přístup, významy jednotlivých prefixů jsou popsány dostatečně na to, aby bylo možné popsat motivaci jejich výběru při vzniku neologismů.

3.1.4. Parasyntéza, infixace a interfixace

Vedle předchozích procesů obohacování slovní zásoby, které jsou ve španělštině velmi produktivní, uvádíme ještě některé vedlejší procesy, jež jsou projevy derivace a přispívají menší měrou k adaptaci neologismů ve slovní zásobě jazyka. Jelikož žádný z těchto procesů není podrobně analyzován ze sémantického hlediska, věnujeme každému z nich jen krátkou zmínku o jejich formálním tvoření.

Prvním z těchto procesů je **parasyntéza**, kterou Bartoš a Valíková definují jako tvorbu lexikálních jednotek prostřednictvím afixace a kompozice zároveň⁷. Autoři rozlišují dva typy parasyntézy:

- 1) parasyntéza založená na afixaci (spočívá v přidání prefixu a sufixu ke kmeni slova), např. *desesperación*, *entristecer*;

---

⁷ Doslovná definice: „*formaciones de unidades léxicales en las que operan simultáneamente la afijación y la composición*“

- 2) parasyntéza založená na kompozici (spočívá v přidání sufixu za slovo vzniklé kompozicí dvou jednotek), např. *quinceañera* (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 74).

Další typy slovo tvorných procesů představují infixace a interfixace. Jejich problematiku studuje mimo jiné také Stehlík, který uvádí, že oba pojmy jsou v mnohých pojetích dokonce zaměňovány (STEHLÍK, 2016, str. 78).

Infixace je jev, kterým Varelová Ortegová rozumí proces vložení afixu do kořene slova, čímž dojde k jeho narušení. Ze sémantického hlediska je možné uvést, že infixy španělština používá zejména při tvorbě deminutiv, např. *Luisito* (VARELA ORTEGA, 2005, str. 35). V případě infixů vyvstává otázka, zda má vůbec smysl uvažovat o infixech jakožto zvláštním procesu, a to především díky nízkému počtu deminutiv ve španělštině. Z tohoto důvodu je možné považovat infix za apreciativní sufix (STEHLÍK, 2016, str.78).

Posledním projevem derivace je tzv. **interfixace**, kdy se přidává doplňující element mezi kmen slova a sufix. Podstatné ovšem pro nás je, že tento prvek sám o sobě není nositelem významu (např. *cafetito*), jeho funkcí je pouze spojení kmene se sufixem (VARELA ORTEGA, 2005, str. 35). Na takové tvrzení reaguje Stehlík, který opět zpochybňuje pojem samotný a jeho zařazení do systému derivace. Problematika interfixů spočívá v jejich prázdném sémantickém obsahu, což znamená, že interfixy nezapadají do klasické definice morfému, a především se nemohou aktivně podílet na tvoření nových významů (STEHLÍK, 2016, str. 88).

3.2. Kompozice

Kompozice představuje další způsob, jímž v jazyce dochází k utváření nových pojmenování. Spočívá ve spojení dvou či více lexémů v jedno slovo nesoucí význam. Obvykle lze spojovat:

- 1) slova patřící do systému španělštiny;
- 2) kmeny slov latinského či řeckého původu;
- 3) kmeny slov latinského či řeckého původu se španělskými lexémy (VARELA ORTEGA, 2005, str. 74).

Jak již tomu bylo u předchozích procesů formálního utváření slov, také v případě kompozice panuje nesoulad v otázce jejího určení a následné klasifikace složených slov.

Různí autoři aplikují odlišná kritéria, na jejichž základě kompozici definují. Bartoš a Valíková zmiňují řadu kritérií, z nichž jsme vybrali následující tři zaměřená na sémantickou stránku kompozit:

- 1) lexikálně sémantické a syntaktické kritérium: složená pojmenování se nachází na pomezí slova a syntagmatu/fráze;
- 2) lexikálně sémantické kritérium: složené pojmenování nemá syntax, jeho produktem je jedno slovo, jehož význam nelze dále dělit na dílčí složky;
- 3) sémantické kritérium: struktura složeného pojmenování je nezávislá na jeho celkovém významu (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 10-12).

V některých případech se kritéria sémantická a syntaktická prolínají, zejména pokud jeden z prvků tvoří jádro složeného pojmenování. Lze říct, že složený výraz je dostatečně sémanticky semknutý, je-li nemožné zaměnit jádro lexému, např. *guerra fría* x * *pelea fría* (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 14). Pro účely naší práce se především zabýváme určením výsledných významů pojmenování vzniklých kompozicí, které se ale neobejde i bez studia syntaktických vlastností kompozit.

V tomto ohledu Varelová Ortegová hovoří o lexikálních složeninách (*compuestos lexicales*), jejichž prvky jsou spojeny graficky a výsledná pojmenování sdílí vlastnosti se slovy, která nevznikla na základě kompozice. Těmito vlastnostmi rozumí:

- 1) vlastní význam složeného pojmenování, který však není vzdálený od významů jeho dílčích složek – př. *vanagloria*;
- 2) ztráta syntaktické nezávislosti dílčích prvků kompozit, neoddělitelnost a určité pořadí těchto prvků (VARELA ORTEGA, 2005, str. 74-75).

Dále autorka hovoří o syntaktických složeninách, jejichž prvky sestávají z oddělených slov. Ta jsou nejčastěji oddělena prostřednictvím:

- 1) předložky (např. *pie de imprenta*): složené pojmenování má celkový význam, jeho prvky postrádají syntaktickou nezávislost;
- 2) juxta pozice dvou jmen
  - anteponovaných (jméno v apozici označuje jen určitou vlastnost celkového pojmenování): např. *pantalón campana*;
  - souřadně spojených (juxtaponované jméno označuje vlastnost celkového pojmenování): např. *falda-pantalón*;

- 3) juxtaopozice dvou adjektiv: př. *político-económico*;
- 4) spojení, v němž je jméno modifikováno adjektivem: př. *hilo musical, buena fe* (VARELA ORTEGA, 2005, str. 80-84).

Ačkoliv je klasifikace kompozit poměrně komplikovaná, jednotlivá kritéria nám opět v mnohém napoví v otázce interpretace významu výsledného pojmenování, což je stěžejním bodem praktické části této diplomové práce.

3.3. Rekompozice

Rekompozicí rozumíme spojení lexémů užitím prefixů latinského či řeckého původu. Jedná se tedy o další způsob adaptace neologismů, který se navíc stává čím dál tím více produktivní v jazyce technickém i odborném. Zároveň zmíněné prefixy stále častěji pronikají i do běžného jazyka. Poněvadž je jejich význam odvoditelný, napomáhají tak vysvětlit celkový význam nově vznikajících pojmenování.

Důležitou vlastností uvedených složek významu je skutečnost, že se mohou objevit i v pozici sufixu. V následující tabulce č. 3 uvádí Bartoš a Valíková významy některých daných jednotek ve funkci prefixu či sufixu (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 22-27).

Tabulka č. 3: Prefixy/suffixy řeckolatinského původu (str. 32-33)

FORMA	VÝZNAM	FORMA	VÝZNAM
<i>acua-/acue-/acui-</i>	voda	<i>aero-</i>	vzduch
<i>agro-</i>	pole	<i>andro-</i>	muž
<i>antropo-</i>	člověk	<i>archi-</i>	nadbytek
<i>astero-/astro-</i>	hvězda	<i>bacter-</i>	tyčinka, bakterie
<i>bibl-</i>	kniha	<i>bio-</i>	život
<i>cardio-/card-</i>	srdce	<i>cripto-</i>	skrytý
<i>crono-</i>	čas	<i>demo-</i>	lid
<i>derm-</i>	kůže	<i>eco-</i>	okolí
<i>electro-</i>	jantar, elektřina	<i>estereo-</i>	prostor
<i>euro-</i>	Evropa	<i>fil-</i>	milující, přítel
<i>fito-</i>	rostlina	<i>fon-</i>	zvuk
<i>fon-</i>	zvuk	<i>foto-</i>	světlo, fotografie
<i>geo-</i>	země	<i>graf-</i>	písmo
<i>helio-</i>	Slunce	<i>hemo-/hemato-</i>	krev
<i>hidr-</i>	voda	<i>lito-</i>	kámen
<i>moto-</i>	pohyb, motor	<i>narco-</i>	spánek, droga

FORMA	VÝZNAM	FORMA	VÝZNAM
<i>necro-</i>	mrtvola	<i>neo-</i>	nový
<i>neur-</i>	nerv	<i>omni-</i>	všechno
<i>orto-</i>	rovný, přímý	<i>osteo-</i>	kost
<i>oxi-</i>	kyselý, kyslík	<i>paleo-</i>	dávný
<i>pan-</i>	vše	<i>para-</i>	podobný, paralelní
<i>ped-</i>	dítě	<i>petr-</i>	skála
<i>pseudo-/seudo-</i>	nepravý	<i>psico-/sico-</i>	duše
<i>radio-</i>	paprsek, rádio	<i>tele-</i>	dálka, televize
<i>termo-</i>	teplo	<i>video-</i>	vidět
<i>xeno-</i>	cizí	<i>zoo-</i>	živočich
<i>-algia</i>	bolest	<i>-arca/arquia</i>	vládce, vláda
<i>-cida/-cidio</i>	vraždící, vražda	<i>-crata/-cracia</i>	vládce, vláda
<i>-cultor</i>	pěstitel	<i>-dromo</i>	dráha
<i>-ficación</i>	činnost	<i>-filo/-filia</i>	příznivec, náklonnost
<i>-grafo/-grafia</i>	píšící, zápis	<i>-logo/-logía</i>	vědec, věda
<i>-metro</i>	měřič	<i>-pata/-patía</i>	nemocný, nemoc
<i>-sfera</i>	koule	<i>-tecnia</i>	technika
<i>-terapia</i>	léčba		

3.4. Další procesy související se vznikem neologismů

Kromě již zmíněné derivace a kompozice, (popř. rekompozice) existují v jazyce ještě další procesy, které se podílejí na vzniku nových slov nebo na jejich další adaptaci v jazyce. Jako v předešlých situacích, také terminologie související s těmito procesy je různorodá a mezi lingvisty nepanuje jasná shoda v jejich klasifikaci. Pro přehled tedy uvádíme alespoň některé z těchto metod.

3.4.1. Zkracování slov

V některých případech se nově vzniklá pojmenování dále formálně adaptují způsobem, že u nich dochází ke ztrátě některých fonémů či celé slabiky, avšak význam lexému se v zásadě nemění. Takovým pojmenováním může být např. *profe*, forma, která sice nemění význam původního tvaru, ale dodává mu jistý příznak (pojmenování typické pro jazyk dětí a mládež) (VARELA ORTEGA, 2005, str. 89). O vlivu zkracování slov na význam jejich nově vzniklé formy hovoří také Bartoš a Valíková, kteří říkají, že tímto procesem mnohdy dochází k nabytí pejorativního významu pojmenování (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str.80). Děje se tomu tak na základě úzu daných forem v určitých

sociolingvistických kontextech (argot, slang zločinců atd.) (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 35). Někdy jsou zkrácené formy dokonce lexikalizovány tak, že jejich původní tvar se přestane užívat docela. Formálně je možné původní formy pojmenování zkrátit na jeho počátku (proces afereze) u slov typu *bus* nebo na jeho konci (proces zvaný apokopa), jako je tomu například u pojmenování *bici* (VARELA ORTEGA, str. 89-90).

3.4.2. Siglace

Další pojmenování jsou někdy adaptována zaváděním jejich iniciálních zkratkami namísto celého víceslovného pojmenování. Příklady takových forem jsou pojmenování jako *OTAN* či *ovni*. Další formy přecházejí do španělského lexika jako výpůjčky z jiného jazyka, např. *láser*, *radar* (VARELA ORTEGA, 2005, str. 93-94). Bartoš a Valíková dodávají, že pojmenování vzniklá siglami obvykle označují vlastní jména politických stran, společností a organizací a většinou se vyslovují jako jediné slovo dle pravidel španělské fonetiky. V některých případech dochází k silné lexikalizaci forem, zejména pokud je pro mluvčí složité interpretovat význam celého pojmenování (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 82).

3.4.3. Akronyma

Posledním uváděným typem pojmenování jsou akronyma. Bartoš a Valíková uvádí, že akronyma jsou pojmenování vznikající spojením počátečních a koncových elementů dvou lexémů. Jedná se o proces, který ve španělštině není příliš hojný a slova, která jsou jeho výsledkem, jsou většinou přejata ze slov cizího původu: př. *informática* = *información automática* (BARTOŠ & VALÍKOVÁ, 2002, str. 81).

4. Fonologická adaptace cizojazyčných pojmenování

Kromě procesů formální morfologické adaptace uplatněných při vzniku nových slov je důležité zmínit také adaptaci fonologickou, která se nejvýrazněji projevuje u nových pojmenování vypůjčených z cizích jazyků. Vzhledem k charakteru námi provedené analýzy s využitím jazykového korpusu v praktické části práce tak máme možnost některá taková pojmenování zachytit. V souvislosti s tímto tématem proto vycházíme z poznatků Dubědy, který sám uvádí, že právě psaný korpus může figurovat jako jeden z mnoha zdrojů poznávání zvukové struktury cizích slov. Autor však poukazuje na větší obtížnost spojenou s výzkumem mluvené formy jazyka a uvádí faktory, které mají vliv na způsob zvukové adaptace cizích slov. Patří mezi ně (DUBĚDA, 2016):

- 1) fonologická invazivnost přijímajícího jazyka;
- 2) zdrojový jazyk;
- 3) typ slova;
- 4) stáří výpůjčky;
- 5) pravopisná adaptace;
- 6) výpovědní situace a její aktéři.

Z výše stanovených faktorů je v případě užití psaného korpusu zjevné, že především pravopisná adaptace má jistý vliv na výslovnost nově vznikajících pojmenování, neboť takovou adaptaci je možné zachytit v několika jejích fázích. Duběda dále hovoří o osmi různých fonologických principech, jež mluvčí mohou uplatnit při začleňování cizích pojmenování do cílového jazyka obecně. Za takové postupy označuje následující (DUBĚDA, 2016):

- 1) **fonologická aproximace**, jejíž podstatou je převzetí zvukové podoby slova s náhradou cizích fonémů domácími;
- 2) **grafická výslovnost**, spočívající v aplikování domácích výslovnostních pravidel na psanou podobu cizího slova;
- 3) **původní výslovnost**, jejíž základem je imitace fonetické podoby zdrojového jazyka;
- 4) **analogie se zdrojovým jazykem**, u které jsou aplikovány výslovnostní principy existující v původním cizím jazyce, avšak neuplatňované u daného slova;
- 5) **analogie s cílovým jazykem**, u níž je výraz formálně ovlivněn zdomácněným cizím slovem nebo domácím slovem;
- 6) **vliv třetího jazyka**;
- 7) **vliv univerzálií**;
- 8) **nejasně motivovaná výslovnost**, o níž lze hovořit v případech, kdy nelze spolehlivě vysvětlit fonologické změny na základě principů 1-7.

Ke zmíněným principům fonologické adaptace autor ještě dodává poznámku, že mohou být navzájem kombinovatelné. Chceme-li podrobněji studovat proces fonologické adaptace neologismů ve španělštině, za vhodný studijní materiál můžeme považovat práci, jejímž autorem je Rodríguez González. Autor se ve své práci *Variaciones fonológicas en el uso del anglicismo: panorama y revisión crítica* zabývá konkrétně fonologickou adaptací anglicismů ve španělštině, které tvoří značnou část nově

vznikajících pojmenování nejen v oblasti sociálních sítí a internetu. Autor poukazuje nejen na různé principy adaptace vokálů i konsonant, avšak pozornost věnuje také přízvuku slov, který se v průběhu adaptace mnohdy také proměňuje. Rodríguez González také dále na konkrétních příkladech anglicismů demonstruje diastratické, diafazické a diatopické faktory, jež hrají svou roli během vzniku různě adaptovaných forem nově vznikajícího pojmenování. Obzvláště podstatný je pro autora faktor diastratický, jelikož mluvčí španělštiny mají různou úroveň znalostí angličtiny, a právě díky těmto rozdílům dochází k různým fonologickým variantám (RODRÍGUEZ GONZÁLEZ, 2017, str. 123).

Vedle procesu morfologické adaptace uplatňované při vzniku nových pojmenování, jsme tímto uvedli další podstatný faktor formální adaptace, kterým je fonologická stránka. Ačkoliv v psaných korpusech (jichž také využíváme v praktické části práce) nelze přesně ověřit podobu výslovnosti konkrétních lemmat, jsme schopni poukázat na vztah ortografie a fonetiky daných pojmenování. Na základě těchto vztahů poté můžeme přibližně určit, o jaký typ fonetické adaptace se jedná v každém konkrétním případě.

III. PRAKTICKÁ ČÁST

5. Neologismy v oblasti sociálních sítí a internetu

V předchozích kapitolách jsme představili neologii jakožto jednu z lingvistických disciplín a rovněž jsme poukázali na jednotlivé procesy rozšiřování slovní zásoby v jazyce z hlediska onomaziologického a formálního. Právě neologismy představují ideální materiál pro studium a pozorování procesů, jimiž se vznikající pojmenování začleňují do lexikálního fondu konkrétního jazyka. Jelikož je v 21. století zaznamenán značný nárůst neologismů z lexikálního pole sociálních sítí a internetového prostředí obecně, máme tak k dispozici dostatečné množství vzorků k provedení analýzy z hlediska formálního i onomaziologického. Za přispění zmíněných teoretických poznatků se v dalších kapitolách této práce zabýváme právě procesem vzniku takovýchto pojmenování.

5.1. Cíle a podstata analýzy vybraných neologismů

Předložená diplomová práce si klade dva hlavní cíle. Prvním z nich je zmapování formální adaptace neologismů (a jejich jednotlivých variant) z oblasti sociálních sítí a internetu ve španělštině spolu s pozorováním vzniku morfologických derivátů těchto neologismů. Druhým, a to významnějším cílem práce, je poskytnout komentář ke vzniku

nových pojmenování v oblasti sociálních sítí a prostředí internetu z pohledu onomaziologie, přičemž u analyzovaných neologismů uvádíme jednotlivé typy onomaziologických kategorií. V případě, kdy se pro jednu označovanou mimojazykovou skutečnost nabízí vícero různých forem pojmenování, se navíc pokusíme na základě frekvenční analýzy stanovit, které z těchto pojmenování je mluvčími preferované, a tudíž schopné začlenit se do lexikálního fondu španělštiny.

Z výše uvedených informací vyplývá, že podstatou realizování praktické části diplomové práce jest využití kvalitativní a kvantitativní analýzy. Prvně zmíněný typ uplatníme při popisování formální adaptace, derivačních procesů a onomaziologických principů. Kvantitativní analýzy naopak využijeme k určení frekvence užití různých forem pojmenování, která byla mluvčími vytvořena pro popis jedné mimojazykové skutečnosti a k vyvození možných důsledků plynoucích z této frekvence.

K provedení takové analýzy využíváme v praktické části diplomové práce jazykového korpusu *Araneum Hispanicum Maius*⁸, díky němuž máme možnost pozorovat jednotlivé stupně formální adaptace neologismů a také jejich morfologické deriváty. Korpusová data však napomáhají taktéž k podložení onomaziologických teorií o vzniku neologismů, a navíc poskytují kvantitativní údaje o jednotlivých variantách nově vznikajících pojmenování. Podstatou analýzy je tudíž využití jazykového korpusu k popisu vzniku nových pojmenování v jazyce a jejich následnému přenosu a zařazení do stálé slovní zásoby španělštiny.

5.2. Postup při výběru neologismů vhodných k provedení analýzy

Již samotný výběr neologismů pro naši analýzu přináší řadu úskalí. Reálně totiž není možné zachytit všechny neologismy daného jazyka v jediném momentě a obvykle lingvistům nějaký čas trvá sestavit databázi neologismů, jejíž aktuálnost je následně ovšem také diskutabilní. Pro účely naší analýzy jsme při výběru neologismů čerpali zejména z online archivu neologismů (*Arxiu de neologismes*⁹) vedeným na Universitat Pompeu Fabra v Barceloně¹⁰, dále z *Diccionario de neologismos del español actual*¹¹,

---

⁸ Dostupné z:

https://kontext.korpus.cz/first_form?corpname=aranea/aranhisp_es_ar13_b_a

⁹ Dostupné z: <https://neolosfera.wordpress.com/arxiu/>

¹⁰ Tento archiv obsahuje neologismy v katalánštině, nicméně tyto mohou posloužit jakožto inspirace pro ověření existence stejných neologismů ve španělštině

¹¹ Dostupné z: <https://www.um.es/neologismos/>

který představuje aktualizovaný elektronický zdroj neologismů užitých v tisku na území Alicante a Murcie. Další část materiálu jsme našli v *Banco de neologismos* (vedený *Centro Virtual Cervantes*)¹², jež poskytuje Centro Virtual Cervantes. Řadu komentářů týkajících se pronikání konkrétních neologismů do španělského lexika jsme dále převzali z online zdrojů *La Fundación del Español Urgente* (dále jen *Fundéu BBVA*)¹³, jelikož cílem této instituce je dbát na správné užívání jazyka ve sdělovacích prostředcích v souladu s opatřeními RAE zavedenými v souvislosti se vznikem neologismů a jejich začleňováním do jazykového systému španělštiny. Přestože některé z analyzovaných neologismů je možné již nalézt ve slovníku RAE (což přispívá k nejasnosti vymezení neologismů), bereme v potaz také obecné povědomí mluvčích jazyka, kteří obvykle taková pojmenování vnímají s příznakem novosti a dále také fakt, že některé deriváty takových pojmenování ve španělštině běžně kolují, avšak ve slovnících (zatím) k naleznutí nejsou.

Jelikož ani v databázích, které uvádíme výše, nejsou derivované formy neologismů k nalezení (nebo jen zřídka), využili jsme za tímto účelem Český národní korpus. Do zvoleného korpusu *Araneum Hispanicum Maius* jsme zadali jednotlivá lemmata neologismů a pozorovali, jaké formální adaptace a deriváty korpus nabízí.

Ze seznamu výsledných hesel jsme poté dále vybrali ta nejzajímavější pro naši analýzu. Celkem jsme tak dostali pět lemmat, jež jsme podrobili celkové analýze. Při výběru neologismů jsme zohledňovali zejména faktory, jakými jsou počet jejich morfologických derivátů, formální variabilita těchto derivátů a také onomaziologické příznaky daných neologismů. Z tohoto důvodu mezi lemmaty, jež byla dále analyzována, figurují také neologismy objevující se nejen v souvislosti se sociálními sítěmi, ale i prostředím internetu obecně. Při výběru analyzovaného vzorku lemmat jsme tak brali v potaz vícero hledisek. Zde ještě uvádíme ilustrativní příklady některých dalších neologismů, u nichž jsme sice také zkoumali jejich formální podoby i morfologické deriváty, ale které jsme nakonec do následné analýzy nevybrali (tabulka č. 4), jelikož nesplňovaly zcela ideálně většinu zohledněných faktorů.

---

¹²Dostupné z:

https://cvc.cervantes.es/lengua/banco_neologismos/listado_neologismos.asp?idioma=Espa%F1ol&anno=2018&radioIdioma=Espa%F1ol&anios=2018&txtbusqueda=&CG=&Tipus=&Asp_tip=&txtFont=&Font=

¹³ Dostupné z: <https://www.fundeu.es/>

Tabulka č. 4: Ilustrativní příklady dalších neologismů, které by mohly být blíže analyzovány

ZKOUMANÝ VÝRAZ	FORMÁLNÍ PODOBY	MORFOLOGICKY DERIVOVANÉ FORMY
Android	Androide	androidayuda, androidismo, androidiano, androidmanía, androidecrecimiento
Instagram		instagramear, instagramero, instagramear
likear	dar like, poner me gusta	like, liker, likeado, likeable
link	enlace	linkear/linkar/linkiar, linker, linkito, linkeable/linkable, linkador, linkeamiento
meme		memez, memesfera, memear
mensajear	textear, mensajearse	mensajero, mensajillo, mensajer, mensajerista
podcast		podcaster, podcastero, podcastfera, podcastear, podcastiana
Skype	Skipe, Eskipe, Eskype	skypeesta, Skyper, Skypear
stalkear	estalkear, estalquear	stalker, stalking, stalk, stalkeador
troll	trol	trollear/troleear, trolling, troller/trollero
Twitter	Twiter, Tuitar	twittero/twitero/tuitero/tuiteiro, twitwear/twitear/tuitear, twit/twit/tuit, tuiteador, tuiteable, retuitear
WhatsApp	Guasap/Wasap/Wasapt/ Guachap	guasapear/wasapear/guatsapear, guasapinas wasapero

5.3. Uplatněný postup v analýze neologismů

Následující odstavce informují o postupu uplatněném při námi provedené analýze vybraných neologismů z oblasti internetu a sociálních sítí, kdy jsme pro účely této diplomové práce nejprve prostudovali několik databází neologismů uvedených v předchozí podkapitole (5.2.) a také jazykový korpus *Araneum Hispanicum Maius*, přičemž z těchto zdrojů bylo pro analýzu samotnou vybráno pět vzorků. Zvolené neologismy představujeme jednotlivě a každému z nich je věnována zvláštní podkapitola. Každý neologismus je zároveň vždy nejdříve krátce představen a poté dále analyzován z hlediska kvalitativního i kvantitativního.

V souvislosti s kvalitativní analýzou jsme nejprve pozorovali způsob, jímž je každé lemma ve španělštině formálně adaptováno a na základě dat získaných z jazykového korpusu jsme poukázali na různou míru této adaptace. Zároveň jsme pro každé lemma

v jazykovém korpusu dohledali jeho morfologicky odvozené tvary a okomentovali proces, jímž dochází k jejich vzniku. Za významnou část analýzy však považujeme aplikování onomaziologických teorií Grzegy a Dokulila, přičemž se snažíme objasnit vznik významu daných neologických pojmenování i jejich odvozených tvarů. Důraz v této části klademe zejména na popis jednotlivých onomaziologických příznaků a bází, jež ve výsledku určují celkový význam neologismů. Řada zajímavých aspektů, souvisejících s otázkou onomaziologie, je poté dále připomenuta v závěrečném shrnutí získaných poznatků z uskutečněné analýzy.

Kvantitativní část představuje sice menšinovou, nicméně neméně důležitou složku provedené analýzy. Zde jsme se zaměřili zejména na získání údajů o frekvencích užití jednotlivých forem pojmenování vytvořených mluvčími pro označení stejné mimojazykové skutečnosti a pokusili jsme se vyvodit možné důsledky plynoucí z porovnání počtu výskytů. Právě kvantitativní analýza umožňuje lépe pozorovat například v jakém stadiu se neologismus nachází, tzn. do jaké míry je mluvčími formálně adaptován nebo zda je užíván více či méně než jiné (již existující) pojmenování označující tentýž koncept. V případech, kdy dokonce vzniká vícero neologických pojmenování pro jeden koncept, můžeme také pozorovat, které je mluvčími preferováno co do počtu výskytů v jazykovém korpusu.

Na závěr praktické části předložené diplomové práce uvádíme kapitolu věnovanou komentáři problematických či do jisté míry málo objasněných aspektů onomaziologie, jež jsme v procesu analýzy měli možnost detektovat. Této podkapitole poté následuje celkové shrnutí poznatků získaných poznatků.

6. Analyzované neologismy z oblasti sociálních sítí a internetu

6.1. Analýza lemmatu *Googlear*

První lemma, které jsme se rozhodli použít pro naši analýzu je sloveso *googlear*. Ačkoliv se jedná o známý koncept, jehož význam si každý mluvčí španělštiny dokáže vyvodit, stále nese jakýsi nádech novosti. Toto tvrzení prokazuje mimo jiné skutečnost, že zatím nelze uvedené lemma vyhledat ve slovníku RAE. Jeho definici však nalzáme v *Diccionario de neologismos del español actual*, a to v následující podobě: „*buscar en la red con el buscador Google.*“ (DICCIONARIO DE NEOLOGISMOS DEL ESPAÑOL ACTUAL).

Jedním z důvodů, proč možná doposud nebyl tento neologismus zařazen do stálého lexikálního fondu španělštiny může být existence synonymního výrazu *buscar en Google*. S přihlédnutím do jazykového korpusu jsme měli možnost potvrdit, že spojení *buscar en Google* je zastoupeno častěji (739 výskytů) než jeho synonymní výraz *googlear* (190 výskytů). Článek na webu *Periodistas en español.com* také poukazuje na danou problematiku a dokonce uvádí, že forma obsahující slovesné syntagma je označována za preferovanou variantu, přestože vyhledávač Google se stal uživatelům dostupným již v roce 1998. Můžeme tudíž konstatovat, že ani za více než 20 let se zatím varianta *googlear* neprosadila jakožto slovníkové heslo (PERIODISTAS EN ESPAÑOL, 2019¹⁴) a můžeme ji tudíž podrobit analýze neologické.

6.1.1. Formální adaptace lemmatu

Zaměříme-li se na to, jakým způsobem se lemma *googlear* formálně adaptuje do španělštiny, dostaneme k dispozici řadu možných variant. Web *Periodistas en español.com* zdůrazňuje právě faktor formální adaptace jakožto jeden z důvodů, proč lemma *googlear* nepřevládá nad slovesným syntagmatem *buscar en Google*. Tímto důvodem je konkrétně nesoulad mezi psanou formou výrazu a jeho výslovností, jinými slovy ortografická podoba pojmenování nevyhovuje standardním pravidlům španělštiny. Dle autora článku nesoulad v ortografii spočívá v tom, že ve španělštině nevyslovujeme dvě po sobě jdoucí hlásky *o* jako [u] a proto je vhodnější používat výraz *buscar en Google*, případně se uchýlit k jiné, španělské ortografii nakloněné variantě *guglear* (PERIODISTAS EN ESPAÑOL, 2019).

S použitím jazykového korpusu jsme při naší analýze došli k několika formálním podobám slovesa *googlear*. Korpus byl schopen zachytit následující formální adaptace: *guglear*, *googolear* a *guguelear*. Jejich užití v kontextu nabízíme zde:

- 1) **googlear**: “Y sí, **googlear** debería entrar en el Diccionario de la Real Academia de la Lengua.”
- 2) **googolear**: “Ahora al **googolear** esa palabra nos aparecen innumerables tratamientos , aparatos , cremas , masajes y productos que nos ayudan a evitar recurrir al bisturi.”
- 3) **guglear**: “Puede **guglear** al respecto y encontrará info.”

---

¹⁴ Dostupné z: <https://periodistas-es.com/en-espanol-buscar-en-google-mejor-que-googlear-132994>

- 4) *guguelear*: “No haberse puesto ni a ‘*guguelear*’ para ver si tan extraño nombre es en verdad así ...”

6.1.2. Morfológické deriváty *lemmatu*

Ačkoliv jsme zmínili, že lemma *googlear* zatím není součástí slovníkových hesel RAE a zřejmě ani jeho užití zatím není převládající nad spojením *buscar en Google*, existují náznaky přechodu tohoto neologismu do lexikálního fondu španělštiny. Těmito náznaky rozumíme vznik dalších morfológických derivátů od samotného vlastního jména *Google*. Morfológická forma *googlear* totiž není jediným derivátem ve španělštině, který byl odvozen od svého anglického základu. Všechny námi získané odvozené proto můžeme označit za výpůjčky.

Již samotné vlastní jméno *Google* podléhá několika různým ortografickým adaptacím do španělštiny. I v případě tohoto jevu web *Periodistas en español.com* uvádí, že není vhodné modifikovat toto vlastní jméno, přesto se tomu tak u mluvčích španělštiny děje. Jazykový korpus byl schopen zachytit následující formální adaptace vlastního jména **Google**: *Googol, Googel, Googl, Gugle, Gugl a Guguel*. Opět i v těchto případech některé formy podléhají přizpůsobení se španělské ortografii či dokonce i výslovnosti. Takového jevu si můžeme povšimnout například u vložení vokálu mezi skupinu hlásek *-gl-*: *Google* → *Googel* či dokonce ještě adaptování dvou po sobě jdoucích vokálů *-oo-* v *u* a přizpůsobení hlásek *-ge-* španělské ortografii *gue*: *Googel* → *Guguel*.

V námi zmíněných zdrojích neologismů jsme našli doposud pouze dva tvary odvozené od vlastního jména *Google*, a to *googlear* a *googleado*. Zbývá ovšem podotknout, že pro potřeby naší analýzy jsme s pomocí jazykového korpusu zaznamenali i další tvary, které se dosud v databázích neologismů neobjevily. Takto získané tvary uvádíme v následující tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Odvozené formy lemmatu *googlear*

DERIVVOANÁ FORMA	ORTOGRAFICKÉ VARIANTY
<i>googlear</i>	<i>guglear/ googlearse/googlear/guguelear</i>
<i>googleable</i>	X
<i>googler</i>	X
<i>googleador</i>	X
<i>googliazo</i>	<i>googlazo/googleazo</i>
<i>googleriano</i>	X
<i>googlización</i>	X
<i>googlismo</i>	X
<i>googlefobia</i>	X
<i>googlemania</i>	X
<i>googlista</i>	X
<i>googleadicto</i>	X
<i>googledependencia</i>	X

Tabulka prokazuje, že naprostá většina získaného vzorku byla ve španělštině derivována na základě sufixace. Dosvědčují to následující příklady: *google-able*, *googl-er*, *google-ador*, *googl-iazo*, *googl-ismo*, *googl-ista*. Zároveň lze pozorovat dokonce případy vícenásobné sufixace, viz *googl-er-iano* nebo např. *googl-iza-ción*. Některé formy však vznikly také kompozicí, jedná se o lexikální kompozita *googleadicto* (spojení N + ADJ) či *googledependencia* (spojení N + N). Svě zastoupení v procesu vzniku odvozených pojmenování má také rekompozice, kdy jsme zaregistrovali neologismy typu *googlefobia* či *googlemania* (v obou případech spojení N + GL).

6.1.3. Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie

V souvislosti se vznikem nových pojmenování nelze opomíjet také jejich významovou stránku. Právě ta se pro naši analýzu stává stěžejní, jelikož sémantická informace obsažená v nově vzniklém pojmenování mnohdy vysvětluje jeho výslednou formální podobu.

K tomu, aby mluvčí španělštiny mohli vyjádřit proces vyhledávání informací skrze Google vyhledávač, uchylují se jednak k výrazu *buscar en Google*, ale zároveň cítí potřebu učinit pojmenování jednodušším na základě jazykové ekonomie. Nabízí se tedy možnost využít existujícího vlastního jména *Google* a formálně jej adaptovat v morfologicko-syntaktických podmínkách španělštiny. V konečném důsledku tedy vzniká pojmenování *googlear*, které (jak jsme již demonstrovali) se dále formálně

adaptuje dle ortografických pravidel španělštiny (viz *guglear*, *googolear*, *guguelear*, *googlearse*). Analyzujeme-li detailněji význam zmíněného pojmenování, dojdeme k závěru, že:

- **googlear**: pojmenování sestává z onomaziologické báze (*Google*: internetový vyhledávač) a příznaku (*-ear*: činnost prováděná prostřednictvím daného vyhledávače).
- **googlearse**: tato forma slovesa může evokovat dva různé příznaky, jimiž je buď příznak reciprocity či vztažnosti. Vzhledem k tomu, že v případě neologismů nedisponujeme značným množstvím materiálů a jazykový korpus zaznamenal pouze čtyři případy zvrtné formy výrazu, je nemožné činit obecný závěr. Přesto ale můžeme konstatovat, že forma v daném kontextu nese příklad zvrtnosti a ne reciprocity: „*Lo ideal es cada tanto buscarse en Internet uno mismo, googlearse, para ver dónde está apareciendo nuestro nombre.*“ Onomaziologickým příznakem zde tedy rozumíme vyhledávání sebe sama. Celkový význam pojmenování lze interpretovat jako „vyhledávat sám sebe prostřednictvím daného internetového vyhledávače.“

Lemma *googlear* však není jediným odvozeným pojmenováním od vlastního názvu *Google*. V tabulce zachycené derivované formy obsahují několik struktur pojmenování. Pokusíme se tedy dle Dokulilova modelu okomentovat, do jakých onomaziologických struktur námi získané vzorky spadají a jaký význam výslednému pojmenování přinášejí.

Označíme-li za výchozí pojmenování vlastní jméno *Google*, nacházíme poté řadu pojmenování derivovaných prostřednictvím transpozice, jež spočívá ve změně slovního druhu výchozího pojmenování a jeho derivátu. Jako příklad lze uvést právě sloveso *googlear* vzniklé procesem verbalizace nebo adjektivizaci zachycenou u tvarů **googleable** a **googleriano**.

- **googleable**: sufix *-able* zde pojmenování dodává příznak vlastnosti určité entity (vlastnost vyhledatelnosti prostřednictvím uvedeného vyhledávače): *¿Has googleado todo lo googleable?*
- **googleriano**: v tomto případě můžeme uvažovat o postupné sufixaci. *Googl-er* jakožto příznak osoby mající něco dočinění s tímto internetovým vyhledávačem a následně sufix *-iano*, který se například často vyskytuje u obyvatelských adjektiv. Z toho důvodu bychom mohli interpretovat onomaziologický příznak

jakožto vlastnost týkající se světa označovaného bázi (tedy uživatelů internetového vyhledávače *Google*): „*acontecimientos del mundo googleriano*“. Zároveň však existuje řada publikací, jež klasifikují tento sufix jakožto adjektivum odvozené od vlastního jména. Více o dané problematice přinášíme v kapitole 7.2.

Kromě procesu transpozice také registrujeme několik případů onomaziologické kategorie mutace. Jedná se např. o následující formy: **googleador**, **googler**, **googlista** a **googleadicto**. Dané tvary mají společnou onomaziologickou bázi, za kterou označujeme vlastní název vyhledávače *Google*. Každá z forem má však svůj specifický příznak. V případě dvojice *googler* a *googleador* se domníváme, že obě formy mohou nést stejný sémantický význam, avšak *googler* nese čistě anglický sufix, oproti tomu *googleador* představuje formálně adaptovaný neologismus ve španělštině. Obě formy tedy mohou nést význam osoby využívající bázi pojmenování (vyhledávač *Google*) či dokonce profesi spojenou s bázi pojmenování:

- **googler**: „*Partiendo de la base de que esperamos que esta posible filtración no vaya a costarle el puesto de trabajo al **googler** aludido, nos centramos en la información en sí.*“
- **googleador**: “[...] *y es aún hoy que me considero ,estúpida y futilmente tal vez, un gran **googleador**, y que si no encuentro algo, probablemente no exista.*“

Oproti dvěma předchozím formám můžeme prohlásit, že tvar **googlista** nese jiný příznak, a to příznak vlastnosti určitého člověka, vyznače či zastánce ideje spojené s onomaziologickou bázi: „*es más, voy a ser acusado de 'googlista', entre otros 'istas'*. Forma **googleadicto** poté nabývá příznaku závislosti určité osoby na bázi (čili internetovém vyhledávači *Google*): „*Hablé del culo para asegurarme que los **googleadictos** no llegaran buscando ese acto sobre uno como abrevadero de patos.*“

Další případ mutace registrujeme u dvojice pojmenování *googlefobia* a *googlemania*. Oba výrazy mají společnou onomaziologickou bázi (vztah k internetovému vyhledávači *Google*). To, co ovšem obě formy významově rozlišuje, jsou opět jejich onomaziologické příznaky. *Googlefobia* nabývá příznaku strachu, *googlemania* naopak příznaku expanze:

- **googlefobia**: „*Si algún fan de Ezponda llega hasta esta línea me llamará retrasada mental-empezáis a entender mi **googlefobia**, ahora también me odian los discapacitados ...*“

- *googlemania*: “A tanto llega la *googlemania*, que se celebran concursos para encontrar a los mejores rediseñadores del logo.”

Zmíněné výsledky pozorování uvádíme také v příložené tabulce č. 6, v níž je pozornost věnována jednotlivým onomaziologickým příznakům, jejich významům a také příkladům jejich použití v již existujícím lexiku španělštiny.

Tabulka č. 6: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *googlear*

POJMENOVÁNÍ	PŘÍZNAK	KOMENTÁŘ	VÝZNAM	PŘÍKLAD
<i>googlear</i>	-ear		slovesný příznak (vyhledat)	<i>escanear</i>
<i>googlearse</i>	-earse		slovesný příznak (vyhledat sám sebe)	
<i>googleable</i>	-able	-able (-ar, -ear) -ible (-er, -ir)	mající schopnost báze	<i>aplicable</i>
<i>googler</i>	-er	angl.	příznak konatele báze	<i>hacker</i>
<i>googleador</i>	-dor	-dor/-dora (m./f.)	vykonávající činnost	<i>fundador</i>
<i>googleriano</i>	-iano	-iano/-iana (m./f.)	vztahující se k určitému prostředí/osobě	<i>boliviano</i>
<i>googlista</i>	-ista		vynavač báze	<i>comunista</i>
<i>googleadicto</i>	-adicto	-adicto/-adicta (m./f.)	závislý na bázi	<i>drogadicto</i>
<i>googlefobia</i>	-fobia		strach z báze	<i>xenofobia</i>
<i>googlemania</i>	-mania		rozmach báze	<i>cleptomanía</i>

Provedená onomaziologická analýza ukázala, že formální stránka neologismů hraje důležitou roli v procesu určování významu vznikajícího neologismu. Zatímco řada pojmenování odvozených od vlastního názvu *Google* vznikla na principu transpozice, měli jsme také možnost představit několik procesů mutace při vzniku jiných odvozených pojmenování. Zdá se tedy, že oba způsoby vzniku nových odvozených pojmenování jsou v případě substantiva *Google* produktivní. Námi analyzované lemma *googlear* spadá do kategorie transpozice a sloveso samo bylo dále derivováno, čímž vznikla jeho zvrtná forma *googlearse*. Zároveň jsme měli možnost poukázat na fakt, že ortografické varianty analyzovaného slovesa nijak nemění jeho význam, rozhodující faktor pro sestavení

onomaziologických struktur tak tvoří pojmová báze a pojmový příznak (v tomto případě tvořený sufixem *-ear*).

6.1.4. Kvantitativní analýza lemmatu *googlear*

Doposud jsme se zabývali popisem a analýzou neologismů z hlediska jejich formální a onomaziologické stránky. Nabídli jsme také formální varianty založené na míře adaptace v systému španělské ortografie či výslovnosti a poskytli jsme možné interpretace významů nově se objevujících pojmenování. Nyní se zaměříme na to, jakým způsobem vysvětlit, že právě forma *googlear* začíná pronikat do lexikálního fondu španělštiny ve své podobě. Zmíníme se také o tom, zda i další formální varianty slovesa *googlear* mají možnost trvale se prosadit či nikoliv. Vždy je složité předvídat, zda se konkrétní neologismus usadí v jádru slovní zásoby jazyka či nikoliv, protože v této problematice rozhoduje řada faktorů, mimo jiné také mimojazykových. Cílem této analýzy tedy není určit jednu výslednou variantu, která se konkrétně ve své podobě stane součástí stálé slovní zásoby, nýbrž navrhnout, která z forem nově vzniklého pojmenování se může přenést z roviny lexikální periferie do roviny lexikálního fondu na základě formální adaptace a kvantitativních statistických údajů poskytnutých jazykovým korpusem.

V případě sloves není ve španělštině velký výběr koncovek pro označení infinitivu. Z tohoto důvodu se zdá být poněkud snadné určit početní zastoupení sloves s jednotlivými koncovkami. Nicméně je třeba brát v potaz, že i když jazykový korpus patrně nejvíce odráží skutečný stav slovní zásoby jazyka, stále jsme v naší analýze omezeni pouze statistickými údaji.

Jelikož jsme z korpusových dat nezískali pro lemma *googlear* jiné zakončení infinitivu než *-ar*, není pravděpodobné, že by mohla v budoucnu převažovat jiná varianta. Výběru této koncovky nasvědčuje zejména vysoká frekvence jejího výskytu v porovnání se zbývajícími zakončeními infinitivu ve španělštině (*-er*, *-ir*). Mluvčí díky tomu mají tendenci použít při vzniku nových pojmenování takové zakončení, které je pro ně dobře známé, modelové, tudíž nejčastěji používané. Pro přehled nabízíme početní zastoupení (počet výskytů) každé z koncovek infinitivů ve španělštině dle korpusových dat.

Tabulka č. 7: Početní zastoupení infinitivních koncovek ve španělštině

KONCOVKA	POČET VÝSKYTŮ
-ar	46 198
-er	26 526
-ir	7 938

V případě koncovek infinitivů španělských sloves se tudíž zdá být jasná početní převaha sloves zakončených koncovkou *-ar* oproti koncovkám *-er* a *-ir*. Otázkou však zůstává, zda v případě námi analyzovaného lemmatu nemůžeme spíše uvažovat o infinitivní koncovce *-ear* jakožto produktivním slovotvorném sufixu. Takové tvrzení můžeme doložit existencí dalších slovesných lemmat vyskytujících se v naší práci (např. *feisbuquear*, *cliquear*) či v použitém jazykovém korpusu. Více k této problematice přinášíme v kapitole 7.3.

Za zmínku také stojí zhodnotit aktuální stav užití jednotlivých formálních podob lemmatu *googlear*. Ze statistických údajů v korpusu vyplývá, že největší výskyt frekvencí byl skutečně zaznamenán u námi analyzované formy *googlear* (190 výskytů) oproti ostatním formám s maximálním počtem výskytů s číslem 9. Takový výsledek ale nemusí nutně znamenat, že některá z variant přizpůsobených španělské ortografii se v budoucnu neuplatní ve větším či dokonce majoritním počtu. S jistotou ale můžeme tvrdit, že korpusová data nám umožňují sledovat současný stav vývoje tohoto neologismu. Konkrétně tedy ze zjištěných údajů vyplývá, že forma *googlear* je v současnosti stále užívána ve větším množství než formy, které se již začínají ortograficky přizpůsobovat pravidlům španělštiny. Spíše než tvrdit, že např. forma *guglear* nemá prakticky možnost začlenění do stálé lexikální zásoby španělštiny, je vhodnější konstatovat, že proces formální adaptace neologismu *googlear* doposud nebyl rozvinut natolik, aby našel hojnější zastoupení.

Tabulka č. 8: Početní zastoupení forem *googlear* v jazykovém korpusu *Araneum Hispanicum Maius*

FORMA POJMENOVÁNÍ	POČET VÝSKYTŮ
<i>googlear</i>	190
<i>guglear</i>	9
<i>googolear</i>	1
<i>guguelear</i>	1

Výsledkem provedené kvantitativní analýzy je skutečnost, že v případě neologismu *googlear* nebyla doposud zaznamenána jiná infinitivní koncovka nežli *-(e)ar*. Z toho usuzujeme, že není příliš pravděpodobný vznik jiného zakončení a tento závěr podporujeme statistickými údaji získanými z jazykového korpusu. Není však zcela jednoznačné, zda se dané lemma vyznačuje infinitivní koncovkou *-ar* nebo jiným produktivním typem zakončení infinitivu, kterým je sufix *-ear*. Naopak v případě analýzy jednotlivých forem slovesa nejsme schopni ani na základě údajů o frekvenci jejich užití s jistotou predikovat, která forma má největší potenciál zařadit se do lexikálního fondu. V případě původní formy *googlear* je sice patrná vyšší frekvence jejího užití, avšak ortografická adaptace neologismu je také jedním ze znaků začleňování slova do slovní zásoby jazyka. Spíše než výsledný tvar pojmenování, tak můžeme prokázat jistý vývoj po formální stránce, který však není (zatím) tolik zakotven, aby svým územ statisticky převýšil původní formu *googlear*.

6.2. Analýza lemmatu *Bloguero*

Další lemma, které jsme podrobili naší analýze, představuje pojmenování *bloguero*. V souvislosti s tímto lemmatem totiž můžeme pozorovat určitou nesrovnalost. Výraz jsme v seznamu *Banco de neologismos* (vedeném *Centro Virtual Cervantes*) poprvé zaznamenali již v roce 2004, kde však i nadále figuruje jakožto neologické pojmenování. Analyzované lemma jsme zaznamenali také v databázi *Diccionario de neologismos del español actual* s poznámkou, že výraz je od roku 2014 registrován ve slovníku RAE. Z tohoto pozorování je patrné, že mnohdy přidání určitého lemmatu do slovníku španělštiny nemusí potvrzovat jeho okamžitý zánik v seznamu neologismů. Jelikož v tomto konkrétním případě máme doloženo, že lemma *bloguero* se stále objevuje na seznamu neologismů vytvořeném v roce 2018 (tedy čtyři roky po zařazení lemmatu do slovníku RAE), figuruje tento výraz pravděpodobně spíše na pomezí periferie a jádra španělské slovní zásoby. Takové tvrzení můžeme podpořit i poměrně vysokým počtem výskytů slova v jazykovém korpusu (1648 výskytů) a také registrováním dalších odvozených tvarů v seznamu neologismů či dokonce ve slovníku RAE; jedná se např. o následující pojmenování: *blog*, *blogger*, *bloguear*. Dle webu *Fundéu BBVA* jsou dalšími běžně používanými výrazy španělských mluvčích slova *blogosfera*, *microblogueo*, *microbloguear*, *videoblog* či *videobloguear* (FUNDÉU, 2015). Zachycení těchto forem ve slovnících či jakékoli zmínění nově se objevujících odvozených tvarů v internetových

článcích tak přispívá k domněnce o přechodu pojmenování z oblasti neologie do oblasti jádra slovní zásoby španělštiny.

6.2.1. Formální adaptace lemmatu

Z hlediska formální adaptace daného lemmatu můžeme pozorovat jistý vývoj. Jak jsme již uvedli v předchozí podkapitole, samotné databáze neologismů zachycují hned dva možné tvary se stejným významem (DICCIONARIO DE NEOLOGISMOS DEL ESPAÑOL ACTUAL):

- **blogger**: *persona que crea y gestiona un blog.*
- **bloguero**: *1. m./f. persona que crea y gestiona un blog; 2. adj. relativo al blog.*

Abychom však mohli lépe pozorovat formální vývoj výrazu, získali jsme další vzorek z jazykového korpusu, který nabízíme v kontextu zde:

- **bloggero**: *“Soy un **bloggero** con poca experiencia.”*
- **blogero**: *“Lo normal cuando no te gusta algún crítico, articulista, **blogero** o editorialista de un medio es no leerle o dejar de leer el medio; [...]”*
- **blogguer**: *“Cada **blogguer** escogió una, la ha preparado a su estilo y hoy la vemos publicada en sus blogs.”*
- **bloguer**: *“El efecto en el lector es que percibe que el **bloguer** ha escrito un texto de su propia mano informando de una noticia novedosa ,[...].”*

Web *Fundéu BBVA* uvádí, že formální podoba *bloguero* vznikla adaptací z anglického tvaru *blogger* (FUNDÉU, 2015). Takto vypůjčený lexém je zachycen v databázi neologismů *Diccionario de neologismos del español actual*, avšak ve slovníku RAE je uvedena již adaptovaná forma *bloguero*. Z výsledků získaných z jazykového korpusu jsme však schopni pozorovat i další mezistupně vedoucí k výsledné podobě pojmenování.

Zajímavé je, že máme možnost pozorovat dvojí vývoj lemmatu z původního pojmenování *blogger*, avšak nemůžeme s určitostí stanovit, kterou z cest výsledná forma *bloguero* vznikla. První možný vývoj pojmenování lze odvodit z původní anglické výpůjčky *blogger*, kdy španělština použije vlastní sufix *-ero* pro označení člověka, který tvoří blog (*bloggero*). V dalším kroce odpadá anglické zdvojení konsonant *-gg-* a vzniklá tím tvar *blogero*. Můžeme se dále domnívat, že v takové fázi není ještě zcela jasná výslovnostní forma pojmenování (ta může kolidovat s anglickou výslovností skupiny *-gge-*, ale neodpovídá tím tudíž španělským pravidlům ortografie a výslovnosti). Za možný

výsledek přizpůsobení se španělské výslovnosti tak můžeme považovat výsledný tvar *bloguero*.

Výsledná forma *bloguero* však mohla vzniknout i jiným odvozením od anglického výrazu *blogger*. Tento výraz mohl být napřed podroben fonetické adaptaci, čímž vzniká nejprve tvar *blogguer*, který následně mohl být dále přizpůsoben pravidlům španělské ortografie (*bloguer*). Jelikož je však sufix *-er* typický spíše pro angličtinu, v posledním kroku mohlo dojít k jeho substituci španělským sufixem *-ero* (*bloguero*). Oba dva procesy zobrazuje také následující tabulka č.9.

Tabulka č. 9: Formální adaptace lemmatu *bloguero*

FORMÁLNÍ VÝVOJ LEMMATU	VÝSLEDNÁ FORMA LEMMATU	KOMENTÁŘ
<i>blogger</i> → <i>bloggero</i> → <i>blogero</i> → <i>bloguero</i>	<i>bloguero</i>	nahrazení anglického sufixu španělským → adaptace skupiny hlásek <i>-gge-</i>
<i>blogger</i> → <i>blogguer</i> → <i>bloguer</i> → <i>bloguero</i>	<i>bloguero</i>	adaptace skupiny hlásek <i>-gge-</i> → nahrazení anglického sufixu španělským

6.2.2. Morfologické deriváty lemmatu

Jak jsme již naznačili v úvodním komentáři lemmatu *bloguero*, jedná se o pojmenování, které je v lexikálním systému španělštiny poměrně zakotveno. Toto tvrzení dokládá výskyt lemmatu ve slovníku RAE a dále také vznik derivovaných pojmenování od základního lemmatu *blog*, které se taktéž objevuje v námi zvolených databázích neologismů společně s tvary *blogger* a *bloguear*. Podobně jako v případě lemmatu *googlear* však existují další derivované tvary, které ale doposud nejsou slovníkovými hesly a tvoří ani součást námi vybraných databází neologismů. Taková pojmenování jsme získali z jazykového korpusu a jejich výčet přikládáme v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10: Odvozené formy lemmatu *bloguero* (str. 51-52)

DERIVOVANÁ FORMA	ORTOGRAFICKÉ VARIANTY
<i>blogosfera</i>	X
<i>bloguear</i>	<i>bloggear/blogear/bloggar/bloggear</i>
<i>bloguista</i>	<i>blogista/bloggista</i>
<i>bloguismo</i>	X

DERIVOVANÁ FORMA	ORTOGRAFICKÉ VARIANTY
<i>bloguístico</i>	X
<i>blogueramente</i>	X
<i>blogoleyente</i>	X
<i>bloglector</i>	X
<i>blogamiga</i>	X
<i>blogomierda</i>	X
<i>blogadicto</i>	X
<i>blogofilia</i>	X
<i>bloguerismo</i>	X
<i>bloguicidio</i>	X
<i>videoblog</i>	X
<i>microblog</i>	X
<i>fotoblog</i>	X
<i>weblog</i>	X
<i>autoblog</i>	X

Řada takto zaznamenaných pojmenování vznikla kompozicí dvou substantiv: **blogocio**, **bloglector**, **blogamiga**, **blogomierda**, **videoblog**, **fotoblog**, **weblog** (ve všech případech spojení N+N). Některá další jsou poté výsledkem spojení substantiva s adjektivem: **blogoleyente**, **blogadicto** (N + ADJ). V dalších případech došlo k derivování nových pojmenování pomocí sufixů, tento proces byl zaznamenán u lemmat *blog-uear*, *blog-uista*, *blog-uismo*. Mluvíme-li o sufixaci, některá pojmenování vznikla v důsledku vícenásobné sufixace: *blog-uíst-ico*, *blog-uera-mente*, *blog-uer-ismo*, *blog-aliza-ción*. Suffixy řeckého a latinského původu jsou při vzniku neologismů v oblasti sociálních sítí také poněkud produktivní, což potvrzují slova *blogofilia*, *blogosfera* a *bloguicidio*. Další pojmenování (*micro-blog*, *auto-blog*) jsou výsledkem prefixace s užitím řeckých prefixů. Z uvedené analýzy vyplývá, že značná část pojmenování odvozených od lemmatu *blog* vzniká kompozicí či sufixací, oproti tomu pouze malá část zaznamenaných tvarů vznikla na základě rekompozice.

6.2.3. Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie

Zaměříme-li se na onomaziologickou stránku neologismu *bloguero*, zjistíme, že je dané lemma polysémní. Tuto polysémii zaznamenaly, jak seznam neologismů *Diccionario de neologismos del español actual*, tak slovník *RAE*, který uvádí následující definice lemmatu:

- **bloguero,ra:** 1. *adj. perteneciente o relativo a los blogs o a los bloggers.*
2. *m. y f. persona que crea o gestiona un blog.*

Jak jsme již zmínili v popisu formální adaptace lemmatu, španělština k označení osoby tvořící blog vychází z původního anglického pojmenování *blogger*. Z toho důvodu můžeme také toto lemma, stejně jako předchozí analyzované lemma *googlear*, označit za výpůjčku. Aby mohla být formální podoba pojmenování co nejvěrněji zachována a zároveň splňovala podmínky španělské ortografie, výsledná forma získává španělský sufix *-ero*, tím vzniká výraz *bloguero*. Konečný význam tedy sestává z báze pojmenování (*blog*) a příznaku způsobeným sufixem *-ero*, který v tomto případě označuje člověka pracujícího s bází (tedy blogy). Protože však sufix *-ero* může nabývat i dalšího příznaku (příznak vlastnosti), vznikají tím další významy s ohledem na polysémii daného sufixu. Je-li příznakem vlastnost vztahující se k bázi (jakožto věci), dostaneme význam *blogový*, naopak pokud je za příznak označena vlastnost týkající se báze (ve smyslu osoby), dojdeme k výslednému významu *blogerský*. V podstatě tedy získáváme tři různé významy lemmatu, jež však slovník *RAE* zahrnul pouze do dvou definic:

- **bloguero:** báze (*blog*) + příznak označující profesí (-ero) = osoba pracující s blogem (*bloger*)
- **bloguero:** báze (*blog*) + příznak vztahu k věci (-ero) = týkající se blogu (*blogový*)
- **bloguero:** báze (*blogero*) + příznak vztahu k osobě = týkající se osoby pracující s blogem (*blogerský*)

Z uvedených onomaziologických struktur lze pozorovat, že lemma *bloguero* lze zařadit jak do onomaziologické kategorie mutace, tak transpozice. Zůstaneme-li u kategorie transpozice, můžeme uvést další odvozená pojmenování od původního anglicismu *blog*, jež vznikla tímto postupem. Jedná se například o sloveso **bloguear** i v jeho ostatních formálních podobách (*bloggear/blogear/bloggar/bloguear*) nebo pojmenování **bloguista** včetně jeho podob *blogista/bloggista* (v některých kontextech), **bloguístico** a **blogueramente**.

- **bloguear:** sufix *-(e)ar* dodává pojmenování příznak slovesný (tzn. pracovat prostřednictvím báze: *blogu*) a mění tak slovnědruhovou kategorii onomaziologické báze (*blog*): „Si me sigue gustando **bloguear** es porque escribo de lo que me da la gana.“

- **bloguista**: v případě tohoto pojmenování lze podobně jako u lemmatu *bloguero* uvažovat nad polysémií a tudíž možným zařazením do kategorie mutace i transpozice v závislosti na konkrétním kontextu. O transpozici hovoříme tehdy, nabývá-li sufix *-ista* příznaku vlastnosti (chceme-li vyjádřit, že něco má vlastnost blogu). Naopak o mutaci se zmiňujeme, pokud sufix *-ista* nese příznak zastánce, vyznavače blogu – viz srovnání: „*El informado editor **bloguista** , acota que lo profesional de la Web es en idioma inglés, pero los blogs son en lengua materna.*“
:: „*Muchas felicidades , querida **bloguista** , por dar a luz a ese tercer vástago.*“
- **bloguístico**: v případě tohoto lemmatu za onomaziologickou bázi můžeme označit již derivovaný tvar *bloguista*, jehož příznakem je sufix *-ico* nesoucí význam vztahu k určité osobě/věci: „*Y que apesar de mi edad, me tengan en cuenta en el mundo **bloguístico!***“ V každém případě se také nabízí možnost klasifikovat jakožto příznakový sufix celý tvar *-ístico*. Více k otázce existence obou sufixů proto přinášíme v kapitole 7.4.
- **blogueramente**: příznak *-mente* dodává onomaziologické bázi *bloguero* význam způsobu (tedy něco je děláno způsobem označující bázi, tedy způsobem blogerů). Všechny výskyty v jazykovém korpusu byly zaznamenány ve spojení *blogueramente hablando*: „*Con lo que me gusta a mí complacer al personal (**blogueramente** hablando, que luego me venís con suspicacias).*“

Většina pojmenování však vznikla jednoznačně na základě mutace. Jedná se např. o tvary **bloguismo** a **bloguerismo**.

- **bloguismo**: v tomto případě za onomaziologickou bázi označujeme *blog*, k níž je přidán příznak v podobě sufixu *-ismo* s významem aktivity nebo děje. Výsledný význam můžeme tedy interpretovat jako aktivitu či chování spočívající v práci s blogem: „*Marga se hizo un curso de **bloguismo** y me insistió en que el primer mandamiento del bloguero es la constancia y (a ser posible) la regularidad.*“
- **bloguerismo** nachází svou onomaziologickou bázi ve tvaru *bloguero*, jemuž je taktéž přidán příznak v podobě sufixu *-ismo*, dodávající význam aktivity, děje či chování související s činností blogerů: „*Pero nunca imaginé, repito, que podría influir tanto en alguien como para hacerse lanzarse a esta locura del **bloguerismo.***“ Jelikož však jazykový korpus zachytil pouze dva případy formy *bloguerismo*, nejsme schopni blíže určit významový rozdíl mezi pojmenováními

bloguismo a *bloguerismo*. Rozdíl s největší pravděpodobností tkví v důrazu na činnost osob v případě lemmatu *bloguerismo*.

Výše popsané i další případy onomaziologických struktur vzniklých procesem mutace uvádíme v následující tabulce č.11 (str. 56-57).

Tabulka č. 11: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *bloguero*

POJMENOVÁNÍ	PŘÍZNAK	KOMENTÁŘ	VÝZNAM	PŘÍKLAD
<i>bloguero</i>	-ero	(-ero m./-era f.)	pracující s/ vztahující se k bázi	<i>zapatero/ petrolero</i>
<i>bloguear</i>	-(e)ar		slovesný příznak (<i>pracovat užitím báze</i>)	<i>monitorear</i>
<i>bloguista</i>	-ista	(-ista m./f.) N/ADJ	vyznač báze/vyznávající bázi	<i>comunista comunista</i>
<i>bloguístico</i>	-ico	(-ico m./-ica f.)	vztahující se k bázi	<i>lingüístico</i>
<i>blogueramente</i>	-mente		vykonaný způsobem určeným bázi	<i>lentamente</i>
<i>bloguismo/ bloguerismo</i>	-ismo		vyznávání báze	<i>ecologismo</i>
<i>blogosfera</i>	esfera		prostředí vztahující se k bázi	<i>biosfera</i>
<i>blogoleyente</i>	leyente		čtoucí bázi	<i>x</i>
<i>bloglector</i>	lector		čtenář báze	<i>x</i>
<i>blogamiga</i>	amiga	(amiga f./ amigo m.)	přítel vztahující se k bázi	<i>ex-amigo</i>
<i>blogomierda</i>	mierda	vulg.	nekvalitní vztahem k bázi	<i>telemierda</i>
<i>blogadicto</i>	adicto		závislý na bázi	<i>drogadicto</i>
<i>blogofilia</i>	filia		příznivost k bázi	<i>pedofilia</i>
<i>bloguicidio</i>	cidio		vražda v souvislosti s bázi	<i>genocidio</i>
<i>videoblog</i>	video		báze zachycená na videu	<i>videojuego</i>
<i>microblog</i>	micro		malá velikost báze	<i>microblog</i>

POJMENOVÁNÍ	PŘÍZNAK	KOMENTÁŘ	VÝZNAM	PŘÍKLAD
<i>fotoblog</i>	foto		báze vytvořená z fotek	<i>fotomontaje</i>
<i>weblog</i>	web		báze na webu	<i>webcam</i>
<i>autoblog</i>	auto		sám sebou vytvořená báze	<i>autoretrato</i>

U lemmatu *bloguero* a dalších derivátů slova *blog* jsme zaregistrovali jednak prvky polysémie a dále také dvě onomaziologické kategorie použité při tvorbě těchto pojmenování. Jak jsme již mohli pozorovat, některé tvary vznikly procesem transpozice, avšak naprostá většina pojmenování je výsledkem mutace. Můžeme tedy shrnout, že mutace se v případě analyzovaného lemmatu stala převažující onomaziologickou kategorií použitou pro tvorbu nových významů odvozených od anglického pojmenování *blog*.

6.2.4. Kvantitativní analýza lemmatu *bloguero*

V souvislosti s lemmatem *bloguero* jsme hned na začátku zmínili, že se jedná o pojmenování, jehož zařazení do některé z lexikálních rovin španělštiny není jednoduché. Ačkoliv je dané pojmenování plně formálně adaptováno v jazyce a vyskytuje se také v podobě slovníkového hesla *RAE*, můžeme se s ním zároveň setkat v seznamu neologismů či jej zaměnit s jeho anglickou výpůjčkou *blogger*. Právě proto, že ve slovníku *RAE* již pojmenování *bloguero* figuruje v konkrétní formální podobě, nemá velký smysl zabývat se, zda lze prosadit jinou jeho formální variantu. Nicméně je možné díky kvantitativní analýze poukázat na aktuální stav pojmenování *bloguero* v souvislosti s jeho nejasným zařazením do periferie či jádra lexikálního fondu španělštiny a pokusit se tak vysvětlit, proč tento výraz ve své čistě španělské formální podobě stále balancuje na hranici neologismu a začleněného pojmenování.

Prozkoumáme-li podrobněji užití jednotlivých forem lemmatu *bloguero*, zjistíme, že největší úzus má (dle dat získaných z jazykového korpusu) stále anglická výpůjčka *blogger* (3900 výskytů). Oproti tomu adaptovaná forma *bloguero* má mezi mluvčími (dle jazykového korpusu) méně početné zastoupení (1178 výskytů). Ve srovnání s těmito dvěma pojmenováními jsme u zbylých forem zaznamenali značně nižší počet výskytů: *bloguer* (249), *blogero* (86), *bloggero* (75) a *blogguer* (40).

Tabulka č. 12: Početní zastoupení forem *bloguero* v korpusu *Araneum Hispanicum Maius*

POJMENOVÁNÍ	POČET VÝSKYTŮ
<i>blogger</i>	3900
<i>bloguero</i>	1178
<i>bloguer</i>	249
<i>blogero</i>	86
<i>bloggero</i>	75
<i>blogguer</i>	40

Z takto získaných dat se můžeme domnívat, že důvodem pro nejednoznačné zařazení formy pojmenování *bloguero* je patrně její relativně nižší výskyt v porovnání s anglickým výrazem *blogger*. Přestože tedy pojmenování *bloguero* tvoří slovníkové lemma *RAE*, skutečný úzus mluvčích bychom neměli opomíjet jakožto kritérium pro zařazení kterékoli formy pojmenování do lexikálního fondu jazyka. Fakt, že mluvčí pravděpodobně stále ještě více používají pojmenování *blogger* oproti *bloguero* poté může být důvodem, proč tato adaptovaná forma dosud nezmizela ze seznamu neologismů, ze kterých jsme čerpali data pro naši analýzu. Zbylé, zřídka se vyskytující formální podoby lemmatu *bloguero* jsou, domníváme se, pouze důkazem toho, že se jedná o jakési mezistupně v procesu formální adaptace. Je však třeba dodat, že, ačkoliv je jazykový korpus relativně věrný odraz reálného jazyka, jsme v našich závěrech opět omezeni pouze na takto statisticky získaná data a nemůžeme postihnout naprosto autentický stav reálného jazyka.

6.3. Analýza lemmatu *Feisbuquear*

Jedním z analyzovaných lemmat je také nominální pojmenování *feisbuquear*. Předem podotýkáme, že daný neologismus není registrován v žádné z databází, které jsme využili jakožto zdroj zkoumaných pojmenování. V seznámech neologismů, které máme k dispozici, jsme zaregistrovali pouze vlastní jméno *Facebook*. Zmíněný výraz má u mluvčích bezesporu nádech novosti a jejich povědomí řadí toto pojmenování mezi anglicismy či minimálně mezi pojmenování, která nepovažují za domácí (tedy další lexikální výpůjčky). Navzdory tomu se domníváme, že není podstatné uvažovat nad zařazením a formou cizího vlastního jména do lexikálního fondu nebo naopak periferie španělštiny. Jen těžko totiž budeme hledat takové vlastní jméno v běžných slovnících (např. slovník *RAE*), které prakticky vlastní jména tohoto typu nezahrnují. Na druhou stranu je chybou domnívat se, že pojmenování *Facebook* do španělštiny vstupuje beze změny a že nedochází k dalším jeho formálním úpravám či derivovaným tvarům. Díky

využití jazykového korpusu jsme tak například získali odvozené (a námi analyzované) pojmenování *feisbuquear* včetně dalších jeho formálních alternativ.

6.3.1. Formální adaptace lemmatu

Jak jsme již naznačili v úvodní podkapitole věnující se lemmatu *feisbuquear*, neměli jsme dosud možnost dohledat toto pojmenování v žádné z námi vybraných databází neologismů. Za jediný výraz ze stejného sémantického pole, který je uveden v takových seznamech, můžeme označit vlastní název *Facebook*. Zaměříme-li se na formální podoby obou pojmenování (*Facebook* a *feisbuquear*), na první pohled je jasné, že mezi oběma slovy je patrná formální odlišnost v podobě míry adaptace na výslovnostní a ortografická pravidla španělštiny. Můžeme předpokládat, že lemma *feisbuquear* vzniklo derivací právě od vlastního jména *Facebook*. Z tohoto důvodu jsme se nejprve zaměřili na formální vývoj samotného slova *Facebook*. Jazykový korpus nám poskytl řadu různých formálních podob pro hledaný výraz:

- *Facebook, Facebok, Facebbok, Facebock* (tyto formální podoby jsou víceméně alternativy anglických pravidel ortografie a výslovnosti)
- *Faceboo, Facebuu, Facebú* (formální podoby, u nichž je možné pozorovat oslabení výslovnosti původní koncové slabiky)
- *Feisbuc, Feisbuk, Feisbu, Feisbú* (formální adaptace dle španělských ortografických pravidel na první slabice a zároveň oslabení výslovnosti původní koncové slabiky)
- *Feisbús, Feisbus, Feisbul* (další adaptované formy pojmenování)

Na základě výše uvedených formálních adaptací vlastního názvu *Facebook* pozorujeme také následný vývoj u námi analyzovaného pojmenování *feisbuquear*. Kromě této plně adaptované formy jsme v jazykovém korpusu našli také následující alternativy:

- *facebookear*: „*De esta manera wasapear ya es considerado un verbo como gulear o facebookear.*“
- *facebukear*: „*En su caso fue por publicar un post en Facebook: 'no puedo hablar ahora de eso ahora, conducir y facebukear no es seguro'.*“
- *feisbukear*: „*Creo, Tongoy, que deberías preocuparte más de los autores silenciosos que no piden reseñas y se dedican a escribir y no a feisbukear y tuitear.*“

- **feisbuquear:** „El periodista y filólogo Julio Somoano lleva a cabo un exhaustivo y ameno análisis de los errores más habituales y actuales de la lengua en su recién publicada obra *Deslenguados (Temas de Hoy)*. 'Facebookear o **feisbuquear**. Twitear o tuitear. E incluso retwitear o retuitear son verbos que han llegado para no marcharse ... Solo nos queda saber si mantendrán su grafía original (...)'.“

Z výše uvedených forem můžeme pozorovat vývoj formální adaptace pojmenování do španělštiny. Z kontextu jednotlivých užití pojmenování je patrné, že se jedná o pojmenování slovesné. Samotná realizace utvoření slovesného pojmenování probíhá přidáním koncovky *-ear* k vlastnímu názvu *Facebook*, odtud tedy nejprve vzniká *facebookear*. Dalším stupněm formální adaptace je přizpůsobení španělské ortografie anglické výslovnosti druhé slabiky vlastního jména *Facebook* [feɪsˌbʊk], výsledné pojmenování tak získává tvar *facebukear*. Jiná varianta formální adaptace poté dále spočívá v přizpůsobení anglické výslovnosti první slabiky pojmenování (*face*) španělské ortografii, čímž docházíme k tvaru *feisbukear*. Za kompletní proces začlenění pojmenování do systému španělské ortografie poté můžeme označit formu *feisbuquear*, která plně vyhovuje fonetickým i ortografickým pravidlům španělštiny.

6.3.2. Morfologické deriváty lemmatu

Podobně jako v případě lemmatu *googlear* také lemma *feisbuquear* vzniklo derivací od vlastního názvu. Jak jsme již naznačili v části věnované formální adaptaci lemmatu *feisbuquear*, právě samotný vlastní název *Facebook* byl jazykovým korpusem zachycen v mnoha formálních podobách a dalo by se tak předpokládat, že i další odvozená pojmenování budou mít různá formální pojetí. Získaná data však nenaznačují, že by vznikající deriváty byly zastoupeny nesčetnými formálními alternativami. Před tím, než přistoupíme k samotné morfologické analýze získaných pojmenování, je třeba zdůraznit, že žádný z tvarů zatím nebyl zachycen v námi použitých oficiálních zdrojích neologismů nýbrž pouze v jazykovém korpusu. Nicméně fakt, že mluvčí takové formy vytvářejí (ačkoliv v malé míře), svědčí o vznikajících neologických pojmenováních vztahujících se k sémantickému poli *Facebook*. Otázkou zůstává, zda námi pozorované formy pojmenování přetrvají a naleznou místo ve slovnících španělštiny, vymizí docela, anebo nadále zůstanou v šedé zóně slov, jež jsou sice používána, ale postrádají oficiální status neologismu.

Obecně můžeme uvést, že všechna derivovaná pojmenování vychází z formální úpravy vlastního názvu *Facebook*. Formální adaptaci tohoto pojmenování jsme se také věnovali v předchozí podkapitole, tudíž pouze shrneme, že v závislosti na její míře (související s dodržením či odchýlením se od fonetických a ortografických pravidel španělštiny) můžeme dále registrovat různé formální varianty vznikající během procesu derivace. Všechny získané ortografické varianty nejen původní anglické výpůjčky *Facebook* uvádíme v tabulce č. 13.

Po morfologické stránce je zřejmé, že lemma *feisbuear* vzniklo procesem sufixace, konkrétně přidáním koncovky *-(e)ar* ke kmeni slova: *feisbuk-ear* → *feisbuear*. Také v tomto případě záleží na míře adaptace ortografickým a fonetickým pravidlům španělštiny, která mají vliv na výslednou formální podobu slova (viz tabulka č. 13). Kromě slovesného pojmenování *feisbuear* jsme zaregistrovali i jiné deriváty vzniklé sufixací: *feisbuk-ero* → *feisbuquero*; *feisbuk-iano* → *feisbuquiano*; *facebok-izar*; *feisbuk-ización* → *feisbuquización*; *feisbuk-iense* → *feisbuquiense*; *facebook-ólico*.

Z korpusu jsme dále získali tvar utvořený lexikální kompozicí: ***facebookenviar*** (spojení NP + V), mající slovesný význam. Dále jsme našli dvě pojmenování vzniklá rekompozicí: *facebookmanía* a *feisbukósfera* (v obou případech spojení typu N + GL). Všechna námi nalezená nově se objevující pojmenování, která jsou derivována od vlastního jména *Facebook* uvádíme pro přehled ještě jednou v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Odvozené formy lemmatu *Facebook*

DERIVOVANÁ FORMA	ORTOGRAFICKÉ VARIANTY
<i>Facebook</i>	<i>Facebok/ Facebbok/ Faceboo/ Facebock/ Facebú/ Facebuu/Feisbuk/ Feisbuc/ Feisbú/ Feisbu/ Feibus/ Feisbús/ Feisbul</i>
<i>feisbuear</i>	<i>facebookear/ facebukear/ feisbukear</i>
<i>feisbuquero</i>	<i>facebooker/ facebukero/ feisbuquero</i>
<i>feisbuquiano</i>	<i>facebookiano/ facebukiano/ feisbukiano/ feisbukeano</i>
<i>facebookmanía</i>	X
<i>facebookólico</i>	X
<i>feisbuquiense</i>	X
<i>facebookizar</i>	X
<i>feisbuquización</i>	X
<i>feisbukósfera</i>	X

6.3.3. Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie

Po stránce onomaziologické je v případě lemmatu *feisbuquear* složitější určit jeho význam, a to právě díky jeho chybějící slovníkové definici v námi použitých seznamech a slovnících neologismů. Nicméně, význam lemmatu můžeme predikovat z jednotlivých morfémů, z nichž výraz sestává a dále také z kontextu, v němž se lemma objevuje v jazykovém korpusu. Abychom se přeci jen mohli opřít o určitou slovníkovou definici, jež obvykle považujeme za směrodatné v určení významu analyzovaných lemmat, vycházíme z anglické definice lemmatu *facebook*, které je v *Online Cambridge Dictionary*¹⁵ uvedené také se slovesným významem (DICTIONARY,2020):

- **Facebook:** 1. *to send someone a message on Facebook*
2. *to publish information on Facebook*
3. *to spend time using Facebook*

Na základě těchto definic originální podoby lemmatu můžeme usuzovat i na významovou podobnost ve španělštině, viz užití v kontextu dle jazykového korpusu:

- **feisbuquear:** “*Aunque puestos a feisbuquear, ¿cómo no poner una foto nuestra?*”
- **feisbukear:** “*Creo, Tongoy, que deberías preocuparte más de los autores silenciosos que no piden reseñas y se dedican a escribir y no a feisbukear y tuitear.*”
- **facebukear:** “*El último "posteo" a sus amigos fue: 'conducir y facebukear no es seguro, jajajaja'. La joven, de 18 años, se conectó a través de su teléfono mientras conducía a 180 km/h..*”
- **facebookear:** “*desde mi adolescencia hice 2 grandes amigos, con los que aún 'me veo' no suelo chatear con ellos, ni facebookear, ni twitear, ni telefonar...*”

Z uvedených kontextů je patrné, že význam zmíněných sloves ve španělštině lze interpretovat podle definic uvedených ve slovníku angličtiny. Z pohledu čistě onomaziologického tedy můžeme za onomaziologickou bázi označit *Facebook* a přidáním suffixu *-ear* dodáváme příznak slovesa souvisejícího s využíváním báze (tedy dané sociální sítě). Takto získané pojmenování poté vzniklo na základě transpozice. Kromě lemmatu *feisbuquear* však transformací došlo i ke vzniku dalších pojmenování:

---

¹⁵ Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/facebook>

- **feisbuquiense**: onomaziologickou bázi tvoří vlastní název *Facebook*, k němuž je přidán sufix *-iense*, který je většinou odvozen od obyvatelských jmen. V tomto konkrétním případě tak onomaziologické bázi dodává příznak prostředí: “*Así pues, te registras, pones tu nombre y tu contraseña y te adentras en el mundo feisbuquiense.*”
- **facebookizar**: také v tomto případě označujeme za onomaziologickou bázi *Facebook*, k níž je přidán sufix *-izar*, jehož slovesným příznakem je “učinit něco nějakým za využití báze”. Lze tedy předpokládat konečný význam lemmatu, jenž lze interpretovat jako “reagovat prostřednictvím Facebooku, zmínit něco na Facebooku”: “*Si te ha gustado la entrada, ya sabes: comenta, googlea, tuitea, retuitea, facebookiza, vótala o ayuda a divulgarla todo lo posible para evitar que algún pardillo pueda caer en ella.*”

Ne vždy je však onomaziologická kategorie transpozice zcela zřejmá. Například u lemmatu *feisbuquero* je možné uvažovat také nad mutací v závislosti na tom, zda sufix *-ero* mění gramatickou kategorii výsledného pojmenování či nikoliv:

- **feisbuquero**: onomaziologická báze pojmenování je utvořena vlastním jménem *Feisbuk*, k němuž je přidán adjektivní sufix *-ero*. Tento sufix v následujícím kontextu zastává onomaziologický příznak vztahu k určité věci (čili *Facebooku*) a proto se jedná o proces transpozice: “*todos las chicas y chicos feisbuqueros y tuiteros somos gente preparada.*”
- **feisbuquero**: onomaziologická báze pojmenování je utvořena vlastním jménem *Feisbuk*, k němuž je přidán adjektivní sufix *-ero*. Tento sufix v následujícím kontextu zastává onomaziologický příznak osoby spojené s určitou činností (čili užíváním *Facebooku*), a proto se jedná o proces mutace: “*Pero no se engañen, esa superioridad no es debida a que el tuitero utilice twitter, o el feisbuquero utilice feisbuc.*”

S obdobnou dvojí klasifikací se setkáváme u lemmatu *feisbuquiano*. Zde jsme pro všechny jeho formální varianty (kromě tvaru *feisbukeano*) došli k závěru, že sufix *-iano* mění gramatickou kategorii lemmatu a tudíž mluvíme o kategorii transpozice. Jelikož jsme ale shledali jeden příklad (právě u formy *feisbukeano*), kdy ke změně gramatické kategorie nedošlo, lze usuzovat i na kategorii mutace:

- **feisbuquiano**: “[...]y animado por una magnífica foto de J.A. Ronquete que me pasaron mis amigos ‘feisbuquianos’, quise detenerme en O Pindo [...].”
- **feisbukeano**: “Pero tampoco existe una sola posibilidad de emparentar a los feisbukeanos que serán el muestrario con ellos [...].”

Zbytek zjištěných pojmenování vzniklo na základě mutace:

- **facebookmanía**: k onomaziologické bázi *Facebook* vzniká přidáním příznaku v podobě lexému *manía* výsledný význam “rozmach užívání Facebooku”: “Este nuevo fenómeno de la **facebookmanía**, y el auge de las redes sociales están transformando los límites entre lo público y lo privado.”
- **facebookólico**: Onomaziologická báze zůstává stejná jako v předchozím příkladu, příznakem poté rozumíme sufix *-ólico*. Výsledné pojmenování nese význam člověka navyklého na užívání *Facebooku*: “igual me ha dado por pensar que no dejaré de ser **facebookólico** hasta que mis huesos descansan unos metros bajo tierra.” Otázkou interpretace se zabývá také Grzega, který se mimo jiné zabývá motivací vedoucí k označení a uvádí, že ta je vždy založena na vztahu podobnosti, kontrastu či záliby apod. V případě lemmatu *facebookólico* bychom poté mohli využít interpretaci významu založenou na objektivně zjevné podobnosti a blízkosti konceptů, tzn. “Facebooku blízký” (GRZEGA ed., 2011b, str. 10).
- **feisbuquización**: za onomaziologickou bázi v tomto případě můžeme označit spíše tvar *feibuquizar*, k němuž je přidán příznak v podobě sufixu *-ción*. Ten nese význam děje a jeho výsledku, tedy prosazení či zpřístupnění určitého tématu/věci využitím báze (tedy na *Facebooku*): “Emplear como elemento básico de gestión social interna la idea de timeline genera una **feisbuquización** de las relaciones, degradando las opciones de trabajo cooperativo real.”
- **feisbukósfera**: k onomaziologické bázi *Facebook* získáme přidáním příznaku prostředí význam *Facebookového* prostředí. Příznak zde nese lexém *esfera*: “Algo que flota en medio de la “media” tradicional, la blogósfera, twittósfera o **feisbukósfera**; temas y entre líneas que se remontan al 1997.”

Nejen analyzované lemma *Feisbuquear*, ale i další odvozená pojmenování ještě jednou přinášíme v tabulce č. 14.

Tabulka č. 14: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *Facebook*

POJMENOVÁNÍ	PŘÍZNAK	KOMENTÁŘ	VÝZNAM	PŘÍKLAD
<i>feisbuquear</i>	-ear		slovesný příznak (<i>pracovat užitím báze</i>)	<i>monitorear</i>
<i>feisbuquero</i>	-ero	(-ero m. /-era f.)	pracující s/ vztahující se k bázi	<i>zapatero/ petrolero</i>
<i>feisbuquiano</i>	-iano	(-iano m./-iana f. ADJ/N)	vztahující se k prostředí/osobě označené bázi	<i>boliviano</i>
<i>facebookmania</i>	-mania		rozmach báze	<i>cleptomanía</i>
<i>facebookólico</i>	-ólico	(-ólico m./-ólica f. ADJ/N)	závislý na bázi	<i>alcohólico</i>
<i>feisbuquiense</i>	-iense	(- (i)ense m./f.)	patřící do prostředí báze	<i>canadiense</i>
<i>facebookizar</i>	-izar		slovesný příznak (uskutečnit něco bázi)	<i>indemnizar</i>
<i>feisbuquización</i>	-ción	ción/-sión/-ón	příznak děje a jeho výsledku	<i>mecanización</i>
<i>feisbukósfera</i>	-esfera		prostředí báze	<i>atmósfera</i>

6.3.4. Kvantitativní analýza lemmatu *feisbuquear*

Ve zpravodajském serveru *La Voz de Asturias* jsme našli zajímavou zmínku o vzniku neologismů v internetovém prostředí, konkrétně o procesu, jímž vzniklo (mimo jiné) pojmenování *feisbuquear*. Daný zdroj uvádí, že při tvorbě nových slovesných pojmenování odvozených od jmen z cizího jazyka dochází často k přidání koncovky *-ear* za toto jméno (viz *facebookear* → *feisbuquear*). Zároveň tento zdroj zmiňuje, že ne všechna takto neologicky utvořená pojmenování se v jazyce zachovávají a dále se již mluvčími nepoužívají (RÍOS, 2018¹⁶). Přesně tato otázka se týká námi analyzovaného

¹⁶ Dostupné z: https://www.lavozdeasturias.es/noticia/opinion/2018/10/06/guglee-feisbuquear/0003_201810G6P16992.htm

lemmatu, které prozatím není ani evidováno jakožto neologismus v některé z námi zvolených databází.

Na základě analýzy počtu výskytů jakékoli formální podoby lemmatu v jazykovém korpusu docházíme k závěru, že je daný výraz opravdu mluvčími jazyka používán jen zřídka a nemá tedy příliš smysl uvažovat nad tím, která z forem pojmenování má (na základě četnosti jejího užití mluvčími) největší šanci prosadit se jakožto slovníkové heslo. U všech formálních podob lemmatu *feisbuquear* jsme jejich výskyt v korpusu napočítali v pouhých jednotkách, což dokládá následující tabulka č. 15.

Tabulka č. 15: Početní zastoupení forem *Feisbuquear* v korpusu *Araneum Hispanicum Maius*

FORMA POJMENOVÁNÍ	POČET VÝSKYTŮ
<i>facebookear</i>	6
<i>feisbuquear</i>	2
<i>facebukear</i>	2
<i>feisbukear</i>	1

V každém případě je však jisté, že mluvčí jazyka chtějí nějakým slovesným pojmenováním vyjádřit činnost, kterou prostřednictvím Facebooku dělají (trávení času na sociální síti, zasílání zpráv, přidávání příspěvků, apod.). V jazykovém korpusu jsme tedy nechali vyhledat všechna slovesná syntagmata, která se pojí s vlastním jménem *Facebook* a z nich jsme vybrali ta, která významově (alespoň částečně) nahrazují neologismus *feisbuquear*. Jejich přehled včetně počtu výskytů a užití v kontextu nabízíme níže v tabulce č. 16.

Tabulka č. 16: Početní zastoupení slovesných syntagmat jakožto alternativ ke slovesu *feisbuquear* v korpusu *Araneum Hispanicum Maius* (str. 66-67)

POJMENOVÁNÍ	POČET VÝSKYTŮ	UŽITÍ V KONTEXTU
<i>usar facebook</i>	55	“ <i>Si no quieres que lo hagan, deja de usar facebook!</i> ”
<i>utilizar facebook</i>	35	“ <i>He estado utilizando facebook y gmail para hacer contactos con mis amigos y desconocidos de la empresa de redes de mercadeo [...]</i> ”

POJMENOVÁNÍ	POČET VÝSKYTŮ	UŽITÍ V KONTEXTU
<i>visitar facebook</i>	6	„Por supuesto me apunto, ya he visitado facebook y he hecho los deberes, ja, ja, ja.“
<i>manejar facebook</i>	3	„Les recomiendo usar HootSuite que es una plataforma desde la cual se puede manejar facebook y twitter al mismo tiempo [...]“
<i>consultar facebook</i>	1	„[...]gestión de redes sociales desde el vehículo para consultar facebook [...]“

Porovnáme-li počty výskytů neologického pojmenování s frekvencí slovesných syntagmat ve španělštině již existujících, docházíme ke zjištění, že mluvčí upřednostňují domácí výrazy před neologismem *feisbuquear*. Tento fakt nicméně neznamena, že by do budoucna nemohl nastat vývoj lemmatu směrem k jeho začlenění do lexikálního fondu. Zároveň ale máme možné vysvětlení, proč v současnosti lemma *feisbuquear* není evidováno ve slovnících španělštiny: mluvčí jsou (navzdory jazykové ekonomie) nakloněni používání složeného pojmenování, které sestává ze španělských sloves, oproti jednoduchému slovesu, jehož formální adaptace navíc není nijakým způsobem ustálená či převažující. Dalším faktorem mohou být samozřejmě i mimojazykové aspekty (počet uživatelů *Facebooku* španělsky hovořícími mluvčími apod.), jejichž analýza však není předmětem naší práce.

6.4. Analýza lemmatu *Jáquer*

Lemma *jáquer* představuje poněkud kontroverzní pojmenování, a to hned z několika důvodů. Nejprve ze všeho je třeba osvětlit, do jaké sféry slovní zásoby toto pojmenování zařadit. Jelikož jsme lemma nenalezli v žádném z námi použitých seznamů neologismů, a naopak jsme jeho definici získali ve slovníku *RAE*, dalo by se tak předpokládat, že slovo jako takové již není řazeno mezi neologismy. Nicméně poté, co jsme vyhledali toto pojmenování ve své formální podobě v jazykovém korpusu, dostali jsme velmi nízký počet výskytů dané formy (pouze 2 výskyty). V databázích neologismů, které máme k dispozici, se navíc objevují slova ze stejného sémantického pole jako *hacking*, *hackeo*, *hackear*, což přispívá k domněnce o tom, že i pojmenování *jáquer* se patrně stále nachází někde na pomezí neologie a lexikálního fondu španělštiny. Otázkou tedy zůstává, do jaké míry je analyzovaná forma lemmatu skutečně využívána mluvčími, kteří přispívají k jeho přesunu z periferie do centra slovní zásoby.

6.4.1. Formální adaptace lemmatu

Za výchozí pojmenování při vzniku adaptované formy *jáquer* lze označit anglické pojmenování *hacker*. To si v jeho původní podobě španělština vypůjčila a v mnohých případech používá jakožto lexikální výpůjčku beze změny. V další fázi si pojmenování prochází adaptací dle ortografických a fonetických norem španělštiny. Proto u lemmatu dochází k eliminaci konsonantu *c* v anglické skupině konsonantů *-ck-*, čímž vzniká jednodušší forma *-k-* (*haker*). Jiná forma adaptace spočívá v přizpůsobení první slabiky pojmenování výslovnostním podmínkám španělštiny. Anglické pojmenování *hacker* [*ˈhækə*] tak přechází ve španělskou ortografickou i fonetickou obdobu *jacker* [*xaker*]. Posledním krokem k naprosté formální adaptaci je poté odstranění anglické skupiny konsonantů *-ck-* a její náhrada španělskou skupinou *-que-* (*jaquer/jáquer*). Další formou adaptace, kterou můžeme pozorovat, je pojmenování *hackeador*, spočívající v přidání španělské koncovky *-eador* za anglický lexém *hack*. K těmto všem variantám navíc španělština přidává domácí synonymní pojmenování *pirata informático*. Všechny korpusem zachycené formální varianty v použitém kontextu uvádíme zde:

- **hacker:** “*Entre ellos, dar por hecho que la seguridad digital es un tema del departamento de informática, o pensar que a los hackers no les interesan las empresas pequeñas.*”
- **haker:** “*Creo que sería bueno hablar de hackers que ayudan a las personas a tener acceso a los programas caros, o programas de televisión y ese tipo de intercambio virtual dinámico.*”
- **jacker:** “*[...]que no se muevan los computadores fuera del recinto así cualquier jacker saca toda la informacion y vaya a saber uno donde le roban la plata.*”
- **jaquer:** “*supongo que querrá decir ‘por cojones’ en la jerga de los jaquers.*”
- **jáquer:** “*¡Ha sido un lapsus, me han atacado los jáquers, ha habido una disfunciún universal en la red...!*”
- **hackeador:** “*[...] le mandó un correo contandole sus ‘azañas’ como hackeador de servidores autonómicos [...]*”
- **Pirata informático:** “*No obstante, reconoce que estas acciones no podrán impedir por completo el espionaje, pero sí hacer más difícil el acceso tanto para hackers (piratas informáticos) como para agencias de espionaje gubernamentales.*”

6.4.2. Morfologické deriváty lemmatu

Budeme-li chtít analyzovat lemma *jáquer* z hlediska morfologického, dojdeme k určení, že vzniklo procesem derivace, konkrétně tedy sufixace. Je trochu s podivem, že lemma si zachovává anglický sufix *-er* a netvoří žádnou formu užitím sufixu *-ero*, jak jsme mohli pozorovat u jiných analyzovaných lemmat (*bloguero*, *feisbuquero*). V tomto případě tedy dostáváme tvar *jáqu-er* (vypůjčený sufix z angličtiny přidáný za adaptovanou formu kmene *jáq*). Námí analyzované pojmenování ale není jediné, které se objevuje jako výsledek sufixace, registrujeme i další případy: *hack-ear*, *hack-eo*, *hack-eable*, *hackerismo*, *hack-eador*.

U dvou případů jsme dokonce nezaznamenali žádnou morfologickou derivaci, pojmenování tak byla rovnou převzata beze změny jako lexikální výpůjčky z angličtiny: mluvíme o lemmatech *hack* a *hacking*. Dále jsme zjistili, že další pojmenování vznikla procesem akronymie. Za akronyma jsme označili následující tvary: *hacktivista* (*hack+activista*), *hacktivismo* (*hack+activismo*). Naopak pouze v jediném případě jsme byli schopni detektovat pojmenování, jež je výsledkem kompozice: **hackeractivismo**. Můžeme tedy shrnout, že nejčastějším procesem odvozování nových forem od slova *hack* je sufixace, následovaná akronymií. Všechna námí získaná odvozená pojmenování uvádíme také v přehledné tabulce č. 17:

Tabulka č. 17: Odvozené formy od lemmatu *jáquer* (str. 69-70)

DERIVOVANÁ FORMA	ORTOGRAFICKÉ VARIANTY
<i>hackear</i>	<i>hackearse, hackerar, haquear, jackear, jaquear, piratear</i> ^{*17}
<i>hacker</i>	<i>haker, jacker, jáquer, jáquer, hackeador, pirata</i> ^{*18}
<i>hack</i>	X
<i>hacking</i>	X
<i>hackeo</i>	X
<i>hacktivista</i>	X
<i>hacktivismo</i>	X
<i>hackeable</i>	X
<i>hackerismo</i>	X

¹⁷ Pozn. Výraz není ortografickou variantou, nýbrž synonymním pojmenováním

¹⁸ Pozn. Výraz není ortografickou variantou, nýbrž synonymním pojmenováním

DERIVOVANÁ FORMA	ORTOGRAFICKÉ VARIANTY
<i>hackeador</i>	X
<i>hackeractivismo</i>	X

6.4.3. Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie

Významová stránka lemmatu *jáquer* představuje opravdu složitý koncept. Jak jsme již uvedli v kapitole 6.4., pojmenování lze vyhledat ve slovníku *RAE*:

- ***hacker***: voz ingl.
1. m. y f. inform. jáquer.
- ***jáquer***:
1. m. y f. inform. pirata informático.
2. m. y f. inform. persona con grandes habilidades en el manejo de computadoras que investiga un sistema informático para avisar de los fallos y desarrollar técnicas de mejora.

Zajímavé ovšem je, že takto formulované definice vzbuzují reakce ze strany IT specialistů, kteří nejsou s definováním lemmatu *hacker/jáquer* spokojeni. Dle serveru *TreceBits*, který je prvním sdělovacím prostředkem ve španělštině zabývajícím se děním na sociálních sítích a internetu, je totiž definice nesprávná. Daný server zmiňuje, že pojmenování *hacker* i jeho adaptovaná forma *jáquer* se mylně spojují s významy *cibercriminal*, *ciberdelincuente*, a tudíž je první definice (*pirata informático*) nevyhovující. Pro pojmenování člověka, který využívá svých IT schopností k vlastnímu obohacení by měl spíše být zaveden pojem *cracker*. Argumenty *RAE* jsou však takové, že v případě lemmatu *hacker* se jedná o výpůjčku, která byla do slovníku převedena i s jejím původním významem (MORENO, 2018¹⁹). Pro zajímavost jsme konzultovali dané lema také ve slovníku *online Cambridge Dictionary*, v němž se objevují tyto definice:

- hacker***²⁰: 1. a person who is skilled in the use of computer systems, often one who illegally obtains access to private computer systems

¹⁹ Dostupné z: <https://www.trecebits.com/2018/03/06/la-rae-incorporara-jaquer-adequar-al-espanol-extranjerismo-hacker/>

²⁰ Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/hacker?q=HACKER>

2. someone who uses a computer to access information stored on another computer system without permission, or to spread a computer virus
3. someone who hacks into other people's computer systems
4. someone who hacks into another person's phone and listens to their messages (DICTIONARY, 2020).

Naším cílem v této části však není určit, jaký význam má danému lemmatu příslušet, záměrem je spíše poukázat na fakt, že během procesu výpůjčky z cizích jazyků kromě formální adaptace může dojít také k významovým posunům.

Z pohledu čistě onomaziologického považujeme za bázi pojmenování lexém *hack* (po formální úpravě *jáq*), onomaziologickým příznakem poté rozumíme sufix *-er* (v případě formální adaptace u formy *hackeador* také sufix *-eador*). Význam lemmatu tedy sestává z báze *dostat se/nabourat se do něčeho* a příznaku *vykonávající něco*. Výsledný význam lze tedy interpretovat jako: *osoba, která se do něčeho dostává*. Budeme-li předpokládat, že bázi pojmenování je anglické sloveso *to hack*, mluvíme o procesu transpozice:

- ***jáquer***: “*Hacker: /jáquer/ término utilizado para referirse a un experto en una o varias ramas técnicas relacionadas con las tecnologías de la información y las telecomunicaciones al que le apasiona el conocimiento, descubrir o aprender nuevas cosas y entender el funcionamiento [...]*”

Z námi získaných odvozených pojmenování transpozicí vznikla v podstatě většina pojmenování.

- ***hack***: zpodstatnělé pojmenování *hack*, jež má ve španělštině sice stejný formální tvar, ale význam není slovesný, nýbrž jmenný, tedy *nabourání se do něčeho*: “*Ambos encontraron un **hack** que permite a los hackers pasar por encima de la protección de la memoria que Microsoft programó en Vista.*”
- ***hacking***: další pojmenování, jehož bázi jest anglický lexém *hack*, jemuž je ponechán anglický sufix *-ing* nesoucí příznak určité činnosti (proces *nabourávání se do něčeho*): “*Los hackers deberían ser juzgados por su **hacking**, sin importar sus títulos, edad, raza o posición.*”
- ***hackeo***: ačkoliv onomaziologická báze zůstává stejná (lexém *hack*), přidáním sufixu *-eo* získáváme příznak určitého chování nebo činnosti. Výsledný význam

tak můžeme interpretovat obdobně jako v předešlém případě, tedy jako *nabourávání se do něčeho: Finalmente , después de una hora de hackeo, twitter bloqueó la cuenta.*

- **hacktivista, hacktivismo:** opět v obou případech hovoříme o transpozici, kde onomaziologickou bází rozumíme lexém *hack* a příznaky jsou lexémy *activista* a *activismo*. Výsledné významy jednotlivých pojmenování můžeme interpretovat jako „osoba, která se aktivně podílí na nabourávání něčeho” a „proces, spočívající v aktivním podílení na nabourávání se do něčeho”. *Hactivista* navíc může nést také význam adjektivní (tedy “aktivní v nabourávání se do něčeho): “*Pero este no ha sido el único ataque reciente realizado por este grupo hacktivista contra empresas desarrolladoras de aplicaciones de mensajería y videollamadas.*”/ “*El grupo de hacktivistas (hackers) ha amenazado al gobierno de Guatemala por la pobre actuación al resolver los casos de asesinatos en Guatemala [...]*”; “*Lo ojeé y cuál fue mi sorpresa al ver diversos capítulos sobre hackers y hacktivismo.*”
- **hackeable:** za onomaziologickou bází *hack* získáme přidáním sufixu *-eable* onomaziologický příznak “mající schopnost něčeho”, ve výsledku tedy schopnost být nabourán činností hackerů: “*En fin la piratería es lo que tiene, no les cuesta nada hacer un lector para PC en plan ps 3 que tenga un hardware interno no hackeable e ilegible para otros lectores.*”
- **hackerismo:** v případě tohoto pojmenování se onomaziologickou bází rozumí lexém *hacker*, onomaziologický příznak nese sufix *-ismo*, jež má význam určitého druhu činnosti nebo chování. Konečný význam lemmatu lze chápat jako činnost, chování hackerů: “*Temas como la definición de piratería, el 'hackerismo', la libertad de expresión desde los blogs o el derecho a la copia privada han sido causas que ha defendido en los tribunales.*”
- **hackeractivismo:** z onomaziologického pohledu bychom za bází označili lexém *hacker* a za příznak lexém *activismo*. V konečném důsledku bychom získali pojmenování činnosti nebo chování související s aktivitou hackerů. Nicméně v jazykovém korpusu jsme našli pouze jediné užití lemmatu v kontextu, které však nabývá významu “útoků za politickými účely”: “*A este tipo de ataques se les denomina Pharming y suelen utilizarse para 'hackeractivismo', es decir ataques con fines políticos [...]*”

V případě slovesa *hackear* mluvíme o onomaziologické kategorii mutace. Jedná se o jediný případ mutace, který jsme u daného lemmatu získali. Onomaziologická báze (lexém *hack*) je doplněna o příznak (sufix *-ear*). Jedná se v podstatě jenom o formální adaptaci anglického slovesa *to hack* na ortografické a morfologické podmínky španělštiny. Výsledný význam je tudíž stejný jako v původním anglickém pojmenování: *dostat se/nabourat se do něčeho*:

- **hackear**: “*El grupo de piratas informáticos Evad 3 rs ha creado un programa que permite **hackear** el sistema de cualquier dispositivo de la compañía Apple[...]*”

Tabulka č. 18: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *jáquer*

POJMENOVÁNÍ	PŘÍZNAK	KOMENTÁŘ	VÝZNAM	PŘÍKLAD
hackear	-ear		slovesný příznak (pracovat užitím báze)	<i>monitorear</i>
jáquer	-er	(-er m./f.)	příznak konatele báze	<i>manager</i>
hackeador	-eador	(-eador m. /-eadora f.)	vykonávající činnost související s bázi	<i>saboteador</i>
hack	X	výpůjčka (anglicismus)	dostat se / nabourat se do	
hacking	-ing	výpůjčka (anglicismus)	činnost vztahující se k bázi	<i>camping</i>
hackeo	-eo		činnost vztahující se k bázi	<i>bloqueo</i>
hacktivista	-activista	(-ista m./f.)	aktivně se podílející na činnosti související s bázi	<i>ciberactivista</i>
hacktivismo	-activismo		aktivní podílení se na bázi	<i>ciberactivismo</i>
hackeable	-eable	-able (-ar/-ear) -ible (-er/-ir)	mající schopnost báze	<i>clickeable</i>
hackerismo	-ismo		vyznávání báze	<i>ecologismo</i>
hackeractivismo	-activismo		aktivní podílení se na bázi	<i>ciberactivismo</i>

6.4.4. Kvantitativní analýza lemmatu *jáquer*

Na základě informací uvedených v předešlé kapitole je patrné, že interpretace významu lemmatu *jáquer* vznáší řadu otázek a nesrovnalostí s ohledem na to, jakým způsobem *RAE* lemma definuje v jejím slovníku. Zajímavostí také zůstává, že ve slovníku *RAE* se lze setkat s oběma variantami: anglicismem *hacker* i adaptovanou formou *jáquer*. K těmto dvěma pojmenováními jsme však v jazykovém korpusu našli další formální podoby, jež označují stejnou skutečnost.

Záměrem naší kvantitativní analýzy v případě lemmatu *jáquer* je určit, která z jeho forem převažuje a zda na základě číselných údajů převažuje jedna forma nad ostatními či převládá úzus synonymních pojmenování pro stejnou skutečnost.

V případě získaných výsledků pro lemma *jáquer* (včetně jeho formálních adaptací) a synonymních výrazů musíme poukázat na určitou zkreslenost výsledků. Španělština k pojmenování *hackera* totiž používá také výraz *pirata*, který se na základě získaných dat jeví jako jednoznačně nejproduktivnější. Nicméně lemma *pirata* je značně polysémií a námi zvolený jazykový korpus nedisponuje sémantickým tagováním, tudíž bez bližší analýzy jednotlivých výskytů nejsme schopni určit ve výsledném počtu výskytů lemmatu *pirata* poměr, jenž odkazuje k pojmenování téže skutečnosti jako lemma *hacker*. Pro porovnání, při zadání jmenného syntagmatu *pirata cibernético* do jazykového korpusu jsme získali pouhý jeden výskyt.

Opomineme-li tuto nesrovnalost, nejvyšší počet výskytů jsme jednoznačně zaznamenali u lexikální výpůjčky *hacker* (2836). Je tedy patrné, že původní anglické pojmenování převažuje nad jeho formálními adaptacemi dle fonetických a ortografických pravidel španělštiny (*haker* 27 výskytů, *jacker* pouhých 9, *hackeador* a *jaquer* 4 a *jáquer* dokonce pouze 1 výskyt). Je tedy poněkud s podivem, že *RAE* zahrnuje adaptovanou formu *jáquer* do slovníku, ačkoliv reálné užití této formy mluvčími je minimální. Téměř to vypadá, jako by *RAE* v případě lemmatu *jáquer* předčila proces formální adaptace tvořený mluvčími a zavedla termín, který má být teprve ve skutečném jazyce používán. Přestože se takové tvrzení jeví jako překvapující, je třeba brát získané závěry s jistým nadhledem, jelikož k analýze jsme měli k dispozici pouze data nabídnutá jazykovým korpusem a ani takové údaje nemusí stoprocentně odrážet reálný stav vývoje lemmatu.

Tabulka č. 19: Početní zastoupení forem *jáquer* v jazykovém korpusu *Araneum Hispanicum Maius*

FORMA POJMENOVÁNÍ	POČET VÝSKYTŮ
<i>pirata</i>	14 555
<i>hacker</i>	2 836
<i>ciberdelincuente</i>	68
<i>cibercriminal</i>	66
<i>haker</i>	27
<i>jacker</i>	9
<i>jaquer/hackeador</i>	4
<i>jáquer/pirata cibernético</i>	1

Z výsledků námi provedené analýzy se nicméně jeví, že lemma *jáquer* se v současné chvíli mezi mluvčími příliš neprosazuje a zůstává potlačováno anglickou výpůjčkou *hacker*, případně synonymními výrazy *pirata*, *ciberdelincuente* či *cibercriminal*.

V souvislosti s daty zobrazenými v tabulce č. 17 tedy stojíme před otázkou výběru konkrétní formy pojmenování, kdy se mluvčím nabízí hned několik možností. V tomto konkrétním případě lze volit mezi pojmenováními domácího charakteru (*pirata*, *ciberdelincuente*, *cibercriminal*) a pojmenováním, jež realizuje angličtina (*hacker*). Zároveň však existuje také řada sufixů, jež španělština u daného lemmatu používá (*hacker*, *hackeador*). Tento jev spojený s existencí několika různých sufixů, jež označují stejnou entitu, není v jazyce nijak ojedinělý a lze jej dokumentovat na základě studia historických děl. Proto jsme se rozhodli v kapitole 7.1. věnovat krátký komentář k vývoji forem pojmenování z hlediska diachronního.

6.5. Analýza lemmatu *Cliquear*

Posledním zvoleným lemmatem pro námi provedenou analýzu se stává slovesné pojmenování *cliquear*. Představené lemma není součástí žádných seznamů neologismů, které jsme měli k dispozici, nicméně pojmenování ze stejného sémantického pole jsme zaznamenali v *Banco de neologismos* (vedeným *Centro Virtual Cervantes*), jedná se o výrazy *click* a *click to call*. Podobně jako v případě lemmatu *bloguero* je navíc pojmenování *cliquear* součástí slovníkových hesel *RAE* a na první pohled se tedy může zdát, že je plně zařazeno v systému španělského jazyka. Na základě dat z jazykového korpusu a také nejasnosti ze strany mluvčích ohledně použití určitého pojmenování pro

označení slovesa *klikat* se však spíše dostáváme do šedé přechodové zóny mezi periferií a jádrem slovní zásoby. To, že mluvčí sami často nemají jasno, jakou formu pojmenování zvolit, dokládá také server *Estandarte*, který zveřejnil článek *Fundéu BBVA* ²¹ z ledna roku 2020 reagující na polemiku ohledně užívání forem *clickar*, *cliquear* a *hacer clic* (FUNDÉU, 2020). Opět tedy stojíme před problémem teoretického preskriptivního užívání domácích forem a skutečného úzu mluvčích, kteří ne vždy mají v otázce výběru pojmenování zcela jasno.

6.5.1. Formální adaptace lemmatu

Lemma *cliquear* ve své formální podobě vychází z anglické výpůjčky lemmatu *click*, u níž došlo hned k několika různým formám adaptování dle pravidel španělské ortografie a fonetiky. Dokonce dvě z nich navíc tvoří součást slovníkových lemmat *RAE*:

- ***clickar***: 1. intr. en informática, hacer clic en una zona interactiva de la pantalla.
Clickar en la ventana. Clickar en la opción de "pagar". U. t. c. tr.
- ***cliquear***: 1. intr. en informática, clicar. U. t. c. tr.
- ***hacer clic***: 2. m. pulsación que se hace mediante un ratón u otro dispositivo apropiado de una computadora para dar una instrucción. **Hacer clic** en un menú.

Anglické slovesné pojmenování *to click* přešlo do španělštiny přidáním koncovky *-ar* případně *-ear*, čímž vzniklo dvojí pojmenování pro stejnou činnost (*clickar/clickear*). Z tohoto dvojího pojmenování dále získáváme nové formy:

- *clickar* se přizpůsobuje ortografickým pravidlům španělštiny, ztrácí skupinu konsonatů *-ck-* a zůstává pouze varianta *clickar*
- *clickear* nejprve nahrazuje anglický konsonant *-k-* španělským *-q-* (*cliquear*) a následně se přizpůsobuje jak ortograficky, tak foneticky španělským standardům tím, že ztrácí konsonant *-c-* (*cliquear*)
- další variantou je poté užití slovesného syntagmatu *hacer clic*, které nahrazuje výše uvedené jednoduché tvary

---

²¹ Dostupné z: http://www.estandarte.com/noticias/idioma-espanol/clickar-cliquear-hacer-clic-o-click_1930.html

Dle článku ze serveru *Estandarte* je možné všechny výše zmíněné formy ve španělštině použít. Jedinou poznámkou k formě *clickear* je její preferování mluvčími v Latinské Americe, nicméně nemáme pro takové tvrzení dostatek důkazů (FUNDÉU, 2020).

Jednotlivé formy pojmenování užití v kontextu přinášíme zde:

- **clickar**: “*Otras paginas te hacen escribir un numero que aparece en la pantalla, o clickar sobre la imagen correcta de entre una selección ...*”
- **clickear**: “*Puedes clickear la imagen para ver las camisetas que te ofrece el Venca catalogo [...]*”
- **clickar**: “*Solo tenéis que clickar en el 'link' siguiente para inscribiros [...]*”
- **clickuear**: “*Tendrás que emplear tus cinco sentidos y poner especial cuidado en no clickuear, ni por error, el botón de aceptar en participar activamente en la experiencia [...]*”
- **clickuear**: “*De todas formas, pueden clickuear sobre la imagen y ver un grupo de fotos de algunos de los que estuvimos ese dia por allá.*”
- **hacer clic**: “*Para descubrir qué se puede esperar , haga clic aquí.*”

6.5.2. Morfologické deriváty lemmatu

Lemma *clickear* z morfologického pohledu vzniklo výsledkem derivace, lépe řečeno přidáním slovesného sufixu *-ear* za kmen slova *clic*, v případě alternativy *clickar* poté přidáním sufixu *-ar*. Je nezbytné poznamenat, že celá řada neologismů se slovesným významem používá právě koncovku *-ear* a tak není tato dvojí verze s podivem. Kromě analyzovaného lemmatu jsme sufixací získali i další pojmenování: *click-er*, *clic-able/-eable*, *clic-ado*, *click-ero*, *clic-ador/-eador*, *click-azo*, *cliqu-eo*.

U pojmenování ze sémantického pole „*klikat*“ tak můžeme za jediný produktivní morfologický proces slovtvorby označit proces sufixace. Odvozená pojmenování nabízíme ještě jednou i v příložené č. 20.

Tabulka č. 20: Odvozené formy od lemmatu *clickear* (str. 77-78)

DERIVOVANÁ FORMA	ORTOGRAFICKÉ VARIANTY
<i>clic</i>	<i>click</i>
<i>clickear</i>	<i>clickar, clicar, clickear, clickuear, hacer clic</i>
<i>clicker</i>	X
<i>clickable</i>	<i>clickeable, clickable, cliqueable</i>

DERIVOVANÁ FORMA	ORTOGRAFICKÉ VARIANTY
<i>clicado</i>	X
<i>clickero</i>	X
<i>clicador</i>	<i>clিকেador</i>
<i>clickazo</i>	X
<i>cliqueo</i>	X

6.5.3. Vznik lemmatu z hlediska onomaziologie

Budeme-li chtít analyzovat pojmenování *cliquear*, stanovíme jako onomaziologickou bázi celého pojmenování lexém *clíc*, onomaziologickým příznakem se stává koncovka infinitivu *-ear*, případně *-ar*. Význam celého pojmenování tak můžeme definovat jako vykonat kliknutí (tedy produkovat zvuk, který vzniká při stisknutí počítačové myši). Jelikož při tvorbě pojmenování dochází ke změně gramatické kategorie, mluvíme zde o onomaziologické kategorii transpozice. O transpozici však můžeme hovořit také u dalších pojmenování:

- **clicable**: onomaziologickou bázi rozumíme lexém *clíc* (kliknutí) a příznakem sufix *-able*, jenž nese příznak „být schopen něčeho“: „[...] *el vínculo debe ser efectivo y **clicable** para que el lector pueda visitar el artículo en la fuente original, tal y como se especifica en la licencia C.C.*“
- **clicado**: onomaziologická báze je lexém *clíc* a za příznak považujeme sufix *-ado*, jež má adjektivní význam vlastnosti. Významem lemmatu poté chápe „klikaný“: „*La barra de iconos de la izquierda casi no se usa, solo hay un icono más **clicado** que es el de 'Estadísticas' [...].*“

Na druhou stranu jsme také zjistili několik pojmenování, jež spadají do onomaziologické kategorie mutace. Již samotné pojmenování *clíc* (jež je pouze adaptovanou výpůjčkou) zachovává substantivní význam, jehož bázi je vydání zvuku a příznakem poté zmáčknutí tlačítka myši): „*Si quieres hablar en privado con otro usuario, haz doble **clíc** sobre su nombre y una nueva ventana aparecerá en la pantalla para hablar con él.*“

Mezi další pojmenování vzniklá mutací řadíme:

- **clicker**: za onomaziologickou bázi (lexém *click*) přidáním anglického sufixu *-er* dostáváme příznak předmětu, jež něco vykonává (zařízení, jež kliká): „*Ten en cuenta que el **clicker** es muy útil pero es una herramienta opcional.*“

- **clickero**: onomaziologická báze pojmenování je tvořena lematem *click*, za nějž je přidán sufix *-ero* (nesoucí význam profese či osoby pracující tím, že kliká): „*Esta nueva generación de jóvenes priistas comprometidos con el espionaje y los ciberataques contra la prensa, se dividen entre operadores, tuiteros y 'clickeros', a estos últimos les pagan 400 pesos por semana, [...].*“
- **clickador**: onomaziologická báze sestává z adaptované formy *clic*, k níž je přidán sufix *-ador*, který nese význam vykonávající činnost (tedy člověk, který kliká): „*[...] CTR (% de clickadores únicos en relación a los emails entregados) [...].*“
- **clickazo**: za onomaziologickou bázi *click* přidáme sufix *-azo* s významem úderu. Výsledný význam pojmenování je poté úder kliknutí: „*[...], podemos seleccionar todos esos e-mails de aviso y borrarlos todos de un clickazo.*“
- **cliqueo**: stejná onomaziologická báze *clic* jako v předchozích případech, k níž je přidán onomaziologický příznak *-eo*, jenž nese informaci o určité činnosti – kliknutí: „*En general, los músculos sufren y sugen las tendinitis, por la repetición de un movimiento continuo (como el cliqueo del ratón).*“

Tabulka č. 21: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *cliquear*

POJMENOVÁNÍ	PŘÍZNAK	KOMENTÁŘ	VÝZNAM	PŘÍKLAD
<i>clic</i>		výpůjčka (anglicismus)	produkovat zvuk stisknutím PC myši	
<i>cliquear</i>	-ear	(-ear/-ar)	slovesný příznak (<i>pracovat užitím báze</i>)	<i>monitorear</i>
<i>clicker</i>	-er		příznak konatele báze	<i>manager</i>
<i>clickable</i>	-able	-able (-ar/-ear) -ible (-er/-ir)	mající schopnost báze	<i>aplicable</i>
<i>clickado</i>	-ado	-ado (-ar/-ear) -ido (-er/-ir)	mající vlastnost báze	<i>adecuado</i>
<i>clickero</i>	-ero	-ero (m.) -era (f.)	pracující s/ vztahující se k bázi	<i>zapatero</i>
<i>clickador</i>	-ador	-ador (m.) -adora (f.)	osoba vykonávající činnost užitím báze	<i>investigador</i>
<i>clickazo</i>	-azo		úder označený bázi	<i>puñetazo</i>
<i>cliqueo</i>	-eo		činnost vztahující se k bázi	<i>bloqueo</i>

6.5.4. Kvantitativní analýza lemmatu *cliquear*

Hned v úvodu podkapitoly věnující se analýze lemmatu *cliquear* jsme představili celkem tři jeho hlavní formy, které se navíc oficiálně objevují ve slovníku *RAE* a dále několik dalších formálních adaptací, jež jsme zaregistrovali v jazykovém korpusu. Je tedy vhodné zamyslet se nad tím, která z těchto forem pojmenování převažuje co do míry užití mluvčími jazyka.

Z výsledků získaných v jazykovém korpusu jsme zjistili, že ačkoliv užití slovesného syntagmatu *hacer clic* není zcela neekonomičtější, stále mezi mluvčími jazyka značně převažuje (11 406 výskytů). Co se týče adaptovaných forem vzniklých odvozením od anglického slovesa *to click*, zde zatím můžeme pozorovat, že u mluvčích příliš nepřevažuje jedna z variant. Mluvčí se v tomto případě nejčastěji uchylují k vytvoření formy *clicar* (446 výskytů), možná proto, že koncovka infinitivu *-ar* nalézá ve španělštině největšího zastoupení. Třetí variantou uvedenou ve slovníku *RAE* je plně adaptovaná ortograficko-fonetická forma *cliquear* (250 výskytů), která však osciluje s užitím *clickeyar* (282 výskytů) a také *clickar* (139 výskytů). Zdá se tedy, že pro mluvčí takto adaptovaná verze stále ještě nenese příznak zdomácnění a při výběru jejího použití tak nakonec mnohdy zvolí napůl anglické varianty *clickeyar* či *clickar*. Jedinou formou, jež je prakticky nepoužívána je tvar *cliquear*, která nesplňuje všechny požadavky formální adaptace při přechodu pojmenování z angličtiny do španělštiny. Údaje o počtech výskytů jednotlivých lemmat udáváme v tabulce č. 22 níže.

Tabulka č. 22: Početní zastoupení forem *cliquear* v jazykovém korpusu *Araneum Hispanicum Maius*

FORMA POJMENOVÁNÍ	POČET VÝSKYTŮ
<i>hacer clic</i>	11 406
<i>clicar</i>	446
<i>clickeyar</i>	282
<i>cliquear</i>	250
<i>clickar</i>	139
<i>clickeyar</i>	1

Na základě provedené kvantitativní analýzy můžeme stanovit, že v případě lemmatu *cliquear* je skutečně možné, že se pro pojmenování stejné činnosti využije hned dvojích forem: *hacer clic* a *clicar*. V případě třetího, již zavedeného pojmenování ve slovníku *RAE* (lemma *cliquear*) však zůstává otázkou, zda tato koncovka infinitivu *-ear* přetrvává

a nebo bude nahrazena pouze užitím tradiční španělské koncovky *-ar*. V současném stavu jazyka se však můžeme domnívat, že lemma *cliquear*, byť plně adaptované, zatím nemá silnou převahu co do počtu výskytů v porovnání s formou *clickeyar* či *clickar* a nepůsobí tak příliš zdomácněle z hlediska frekvence užití.

7. Vybrané aspekty onomaziologie zachycené v provedené analýze

Následující část práce se zabývá některými aspekty onomaziologie, jež mnohdy nejsou zcela jednoznačně pojmenované či klasifikované a které tak vnesly do naší provedené analýzy další otázky, jimž by bylo možné věnovat samotné kapitoly či se jimi dále podrobněji zabývat. V rámci této diplomové práce však chceme na tyto aspekty pouze upozornit a vnést k nim krátký komentář.

7.1. Přítomnost různých forem pojmenování v díle Alfonse X

V rámci kvantitativní analýzy lemmatu *jáquer* (kapitola 6.4.4.) jsme zmínili, že v jazyce je při utváření nových pojmenování zcela běžný výskyt několika různých forem. Tyto formy se mohou vztahovat k užití domácích pojmenování nebo výpůjček z jiných jazyků, avšak v některých případech se týkají pouze volby několika různých sufixů přidaných ke stejné bázi. Jestliže aktuálně mluvčí uplatňují pojmenování *hackeador* i *hacker*, je možné předpokládat, že v budoucnu se uplatní pouze jedna z forem.

Důkazem takového tvrzení může být například pozorování historických děl a jazyka v nich užitého. My jsme za tímto účelem zvolili dílo Alfonse X, *General Estoria*, obsahující značné množství slov, jež se v soudobých dílech nevyskytovala (SÁNCHEZ-PRIETO BORJAS, 2015, str. 17). Právě toto dílo představuje vhodný studijní materiál, jelikož v něm autor hodnotí nové formy pojmenování, přičemž některé z nich se zachovaly, jiné naopak do dnešních dob nepřetrvaly (SÁNCHEZ-PRIETO BORJAS, 2015, str. 19). Jako ukázkou lze uvést sufix *-miento*, který byl v období Alfonse X v pojmenovacím procesu velmi produktivní a dal tak vzniku pojmenováním *destruimiento* či *nozimiento*, která se však nedochovala a dnes mluvčí místo nich používají pojmenování *destrucción* a *noción* (SÁNCHEZ-PRIETO BORJAS, 2015, str. 27-28).

7.2. Sufix *-iano* a interpretace jeho významu

V kapitole 6.1.3. Jsme v rámci odvozených forem lemmatu *googlear* zaregistrovali v jazykovém korpusu také tvar *googleriano*, přičemž jsme se pokoušeli dojít k jeho možné onomaziologické interpretaci. V klasifikaci, kterou představuje Varelová Ortegová v teoretické části této diplomové práce je sufix *-ano* (alternativní forma) uveden s adjektivním významem obyvatelským, nicméně v případě analyzovaného lemmatu jsme uvedli, že za vhodnou interpretaci lze považovat také adjektivní význam onomastický. Zde v této souvislosti přinášíme krátký komentář k celé problematice.

Zajímavý pohled například zmiňuje Malá, která uvádí, že obecně se lingvisté spíše věnují právě adjektivům obyvatelským na úkor adjektiv utvořených od vlastních jmen osob. Taková adjektiva tedy nejprve klasifikuje jako relační a zmiňuje, že jejich základem mohou být jak křestní jména, tak příjmení. Ve své práci dále uvádí deset nejčastějších sufixů vyskytujících se u daného typu adjektiv, kdy sufix *-iano* označuje za vůbec nejčastější (MALÁ, 2014, str. 7-8).

Díaz Rojo poté dodává, že adjektiva s onomastickým významem mohou navíc vznikat také od pseudonymů (např. *azoriniano*) nebo složených jmen (př. *joseantoniano*) a vysvětluje, že takto utvořená adjektiva nesou význam vztahu k osobě či její vlastnosti, které jsou bází výsledného pojmenování: *draconiano*, *Orwelliano* apod. (DÍAZ ROJO, 2001, str. 25-27).

Z výše uvedeného vyplývá, že taktéž pojmenování *googleriano* mohlo vzniknout na základě tohoto onomaziologického příznaku, kdy z vlastního jména *Google* došlo k utvoření osoby využívající tento vyhledávač, tedy *googler* a následně procesem adjektivizace pravděpodobně vznikl námi získaný tvar *googleriano*.

7.3. Infinitivní koncovka *-ear*

Vzhledem k časté přítomnosti slovesných lemmat zakončených sufixem *-ear* (viz *googlear*, *feisbuquear*, *cliquear*) jsme v kapitole 6.1.4. poukázali na problematiku související s klasifikací samotné koncovky. Nejen z neologismů získaných pro naši analýzu lze dojít k závěru, že ve španělštině existuje tendence k tvorbě infinitivů využitím právě sufixu *-ear*. V jazykovém korpusu se objevují totiž i tvary, které již *DRAE* registruje, např. *monitorear*, *chequear*, *golear*, *teclear*, *escanear* apod.) Na druhou stranu, ne v každém případě můžeme usuzovat na koncovku *-ear*, jedná se například o infinitivy

crear, desear, emplear, pasear apod. Mangialavorová Rasiová a Múgicová ve své práci zmiňují, že např. Molinerová označuje sufix *-ear* za formální variantu sufixu *-ar*, a to u sloves utvořených od substantivní, adjektivní či adverbialní báze (MANGIALAVORI RASIA & MÚGICA, 2019). *DRAE* však nezmiňuje adverbia jako možné báze takto vzniklých sloves (REAL ACADEMIA ESPAÑOLA).

Vzhledem k našemu záměru analyzovat především onomaziologickou stránku lemmat s infinitivem *-ear* tak vyvstává otázka, jaký příznak v sobě daný sufix nese. Dle Martínové Garcíové je sufix *-ear* značně polysémní, a to proto, že celkový význam pojmenování je specifikován na základě jeho báze. Podle autorky mají báze takto vzniklých slovesných lemmat původ substantivní, adjektivní či verbální, avšak vzácné nejsou ani báze tvořené zájmeny, adverbii nebo citoslovci (MARTÍN GARCÍA, 2007, str. 279-280).

Mangialavorová Rasiová a Múgicová poté hovoří konkrétně o nově vznikajících slovesných pojmenováních s infinitivní koncovkou *-ear*, jež nejsou součástí slovníkové makrostruktury, přičemž značná část takových neologismů pochází právě z oblasti sociálních sítí a internetu. Jedná se například o slovesná pojmenování *facebookear*, *instagramear*, *twittear* nebo *youtubear*. Všechna takto utvořená pojmenování mají společnou bázi odkazující k internetovému prostředí či nástrojům a sufix *-ear* dodává celkovému významu slovesný příznak používání této báze. Jelikož však různé aplikace a sociální sítě umožňují vyhledávání a odlišné používání, interpretace významů se liší na základě konkrétního prostředí (MANGIALAVORI RASIA & MÚGICA, 2019):

- 1) celkový význam lemmat typu *whatsappear*, *youtubear*, *facebookear*, *twittear* apod. lze interpretovat jako „vyjádřit něco na příslušné sociální síti“;
- 2) celkový význam lemmatu typu *likear* lze chápat ve smyslu „dát bázi“;
- 3) celkový význam lemmat typu *photoshopear* souvisí opět s činností báze a lze jej definovat jako „upravit fotografii použitím báze“.

S jiným pohledem na interpretaci významu sufixu *-ear* přichází Bomant García, který se ve své práci nezabývá významovým spojením báze a sufixu, ale odkazuje rovnou k odlišným druhům významu samotného sufixu. Význam tedy může být (BOMANT GARCÍA, 1995, str. 30-32):

- 1) iterativní (např. *parpadear*);
- 2) odvoditelný z adjektiv (např. *bobear*);

- 3) označující barvy (např. *amarillear*);
- 4) zvukomalebný (např. *cuchichear*);
- 5) rezultativní (např. *redondear*).

Na základě získaných informací lze pozorovat, že otázka klasifikace a následného analyzování významu sufixu *-ear* také není jasně zodpovězena a přináší s sebou různá úskalí, jejichž studium by však bylo nad rámec cílů této diplomové práce.

7.4. Otázka klasifikace sufixu *-ístico*

V kapitole 6.2.3. jsme poukázali na určité nejasnosti ohledně klasifikace sufixu *-ístico* ve slově *bloguístico*. V námi provedené analýze jsme za bázi pojmenování nejprve určili tvar *bloguista* a příznakem jsme označili sufix *-ico*. Současně jsme ale také uvažovali nad jiným tvarem sufixu, a to *-ístico*. Na následujících řádcích proto přinášíme detailnější vhled do celé problematiky.

Areánová Garcíová v souvislosti s našimi pochybnostmi o správnosti klasifikace daného sufixu uvádí, že forma *-ístico* není mnohými lingvisty vůbec považována za sufix, nýbrž se jedná o spojení sufixů *-ista* a *-ico/a* (tak, jak jsme stanovili i v případě námi analyzované formy *bloguero*). Autorka nicméně uvažuje dále a poukazuje k tomu, že výraz *-ístico* nepředstavuje vždy onu kombinaci dvou sufixů, jak se lze přesvědčit z následujících příkladů (AREÁN GARCÍA, 2012, str. 90):

- 1) lemma *sofista* dalo vzniku pojmenování *sofístico*, a proto lze hovořit o spojení dvou sufixů
- 2) lemma *característico* však nevzniklo jako následek existence lemmatu **caracterista*, a proto v takovém případě nemůžeme usuzovat na spojení dvou sufixů

Podobně se tématem zabývá také Fellerová, která v její disertační práci zmiňuje, že sufix *-ico* disponuje značnými formálními nepravidelnostmi, kdy se z velké části lze setkat se segmentem *-at-*, u něž však opět mezi lingvisty panuje neshoda v souvislosti s morfologickou klasifikací. Někteří jazykovědci takový segment označují za interfíx, jiní jej přiřazují k bázi pojmenování a další dokonce uvádějí, že se jedná o samostatný sufix *-ático* (FELLER, 2011, str. 128-129). K dalším takovým segmentům s nejasnou morfologickou klasifikací dále patří právě *-ístico*, *-ástico*, *-ático* a *-ico* (FELLER, 2011, str. 137).

Z hlediska interpretace významu sufixu *-ístico* se zdá, že označuje relační adjektiva vztahující se k různým ideologickým či estetickým disciplínám a směrům (LENARDUZZI, 2001, str. 154). Ačkoliv je tedy v tomto případě méně komplikované interpretovat význam výsledných pojmenování s užitím *-ico/-ístico*, stojíme naopak před problémem morfologické klasifikace daných segmentů, jež však s přesnou interpretací významu nepochybně souvisí.

8. Shrnutí provedené analýzy neologismů z oblasti sociálních sítí a internetu

Jak jsme již zmiňovali v kapitole 5.1. provedená analýza sledovala dva hlavní cíle. Prvním z nich byl popis procesu formální adaptace u každého z pěti vybraných lemmat, u nichž jsme navíc dále vyhledávali jejich morfologické deriváty. Druhým cílem poté bylo poskytnout komentář ke vzniku každého lemmatu z hlediska onomaziologického.

Zaměříme-li se na formální stránku integrace analyzovaných neologismů, zjistíme, že se jedná o původní anglická pojmenování (výpůjčky), jež byla do španělštiny dále adaptována prostřednictvím vzniku dalších odvozených forem. Konkrétně jsme u analyzovaných lemmat a jejich nalezených morfologických derivátů určili jejich vznik na základě procesu sufixace (např. *googleable*, *bloguero*, *feisbuquización*), v menší míře poté rekompozice (např. *googlemania*, *blogofilia*) či prefixace (např. *microblog*), v některých případech lze uvažovat také nad procesem interfixace (např. *bloguístico*), vzácná příkladem byla také akronyma (např. *hacktivista*). Nutno však dodat, že řada pojmenování také vznikla v důsledku lexikální kompozice (např. *bloglector*, *hackeractivismo*). V každém případě jsme u analyzovaných lemmat a jejich derivátů nezaregistrovali žádné pojmenování vzniklé zkracováním ani siglací.

V souvislosti s onomaziologickou stránkou analyzovaných lemmat i jejich morfologických derivátů jsme u každého pojmenování určili jeho onomaziologickou bázi a onomaziologický příznak. Z takto získaných informací jsme poté učinili obecnější závěry ohledně jednotlivých onomaziologických kategorií. U některých lemmat převažovala kategorie transpozice (např. analyzované lemma *bloguear* a jeho deriváty), u jiných naopak kategorie mutace (např. analyzované lemma *jáquer* a jeho deriváty). Ačkoliv jsme měli k dispozici velký počet pojmenování i jejich odvozenin, nezaznamenali jsme mezi nimi žádný příklad spadající do onomaziologické kategorie modifikace.

Díky tomu, že jsme s využitím jazykového korpusu získali řadu odvozených pojmenování od analyzovaných lemmat, nasbírali jsme tak mnoho údajů zejména o příznamech a významech různých afixů či lexikálních kompozit u španělských neologismů z oblasti sociálních sítí a internetu. Tímto jsme propojili poznatky získané o formální stránce procesu integrace neologismů s onomaziologickými informacemi o vzniku nových pojmenování. Některým vybraným aspektům jsme dále věnovali samostatné podkapitoly, abychom tím vnesli detailnější pohled do dané problematiky. Výše uvedená analýza měla tudíž charakter kvalitativní a její výsledky souborně shrnujeme v následujících tabulkách, které zobrazují analyzované slovní druhy a připisují jim získané sufixy, prefixy (tabulka č. 23), či příznaky vzniklé lexikální kompozicí (tabulka č. 24). Ke každému z afixů a kompozit je dále připsán krátký komentář, případně uveden příklad dalších výskytů stejného typu v rámci uskutečněné analýzy.

Tabulka č. 23: Afixy získané u analyzovaných slovních druhů (str. 86-87)

ANALYZOVANÉ SLOVNÍ DRUHY		SUFIX ²²	KOMENTÁŘ	PŘÍKLADY
slovesa	<i>googlear</i>	-(e)ar	viz kap. 7.3. uvažující -ear jako samostatný sufix	<i>feisbuquear</i> <i>cliquear</i> <i>bloguear</i> <i>hackear</i>
	<i>feisbuizar</i>	-ar	příznak slovesa	
jména (báze)	<i>Google</i>	-able/-ible	mající schopnost báze	<i>hackeable</i> <i>clicable</i>
		-er ²³	anglicismus	<i>jáquer</i> <i>clicker</i>
		-ador/-a	vykonávající činnost	<i>hackeador</i>
		-iano/-a	viz kap. 7.2. o klasifikaci sufixu	<i>feisbuquiano</i>
		-ista	vyznavač báze/vyznávající bázi	<i>bloguista</i>
	<i>blog</i>	-ero/-a	pracující s /vztahující se k bázi	<i>feisbuquero</i> <i>clickero</i>
		-(íst)ico/a	viz kap. 7.4. o klasifikaci sufixu	

²² Jednotlivé varianty sufixů převzaty z DRAE

²³ Dané lemma nefiguruje v DRAE

ANALYZOVANÉ	SLOVNÍ DRUHY	SUFIX	KOMENTÁŘ	PŘÍKLADY
jména (báze)	<i>blog</i>	-uismo	vyznávání báze	<i>hackerismo</i>
	<i>Facebook</i>	-ólico	viz kap. 6.3.3. o interpretaci významu sufixu	
		-iense	patřící do prostředí báze	
		-ción	příznak děje a jeho výsledku	
	<i>hack</i>	-ing ²⁴	anglicismus	
		-eo/a	činnost vztahující se k bázi	<i>cliqueo</i>
	<i>clic</i>	-ado/-ido	mající vlastnost báze	
		-azo	úder označený bázi	
adverbia (báze)	<i>bloguer</i>	-amente	vykonaný způsobem určeným bázi	
ANALYZOVANÝ SLOVNÍ DRUH		PREFIX (řeckého původu)	KOEMNTÁŘ	PŘÍKLADY
jména	<i>blog</i>	-auto	sám utvořený	
		-micro	velmi malého rozsahu	

²⁴ Dané lemma nefiguruje v DRAE

Tabulka č. 24: Typ utvoření analyzovaných slovních druhů a jejich příznaky

ANALYZOVANÉ SLOVNÍ DRUHY		PŘÍZNAK	TYP UTVOŘENÍ	PŘÍKLAD
jména (báze)	<i>Google</i>	-adicto (navykly na bázi)	lexikální kompozice	<i>blogadicto</i>
		-fobia (strach z báze)	rekompozice	
		-mania (rozmach báze)	rekompozice	<i>facebookmania</i>
	<i>blog</i>	-sfera (prostředí báze)	rekompozice	<i>feisbukósfera</i>
		-leyente/lector -amiga/mierda; video-/foto- (vztah k bázi; druh báze)	lexikální kompozice	
	<i>blog</i>	-filia/-cidio; micro-/auto- (vztah k bázi; druh báze)	rekompozice	
	<i>hack</i>	-activista/ -activismo (vztah k bázi)	lexikální kompozice	

Dále jsme v praktické části diplomové práce provedli u vybraných pěti lemmat také kvantitativní analýzu, jež měla za cíl určit stav vývoje, v němž se tyto neologismy nachází. Kvantitativní analýza sledovala vždy konkrétní aspekty u každého z lemmat, přičemž jsme s využitím korpusových dat o počtech výskytů mohli přibližně určit, například která z formálních variant lemmatu je prosazována mluvčími nebo zda a v jaké míře převažuje domácí označení nad výpůjčkou; v jiných případech jsme zkoumali, zda jsou produktivnější jednoduchá slovesná pojmenování oproti složeným syntagmatům apod. Veškeré poznatky a jejich přesnost jsme vždy v příslušné podkapitole okomentovali s ohledem na nedostatky jazykových korpusů či nejednoznačnost a nepodloženost získaných údajů jinými zdroji.

IV. Závěr

Tématem předložené diplomové práce byly neologismy v oblasti sociálních sítí, přičemž některé z nich lze zaznamenat také v širším sémantickém poli internetového prostředí obecně. Práce si kladla dva hlavní cíle. Prvním z těchto cílů bylo zmapovat formální adaptaci vybraných neologismů včetně představení jejich morfologických derivátů a druhý cíl spočíval v poskytnutí komentáře ke vzniku neologismů z hlediska onomaziologického.

V teoretické části jsme nejprve představili neologii jakožto disciplínu a navázali uvedením onomaziologických teorií, zejména pak Dokulila a Grzegy. Nakonec jsme v této části práce zmínili také základní principy formální a fonologické adaptace neologismů.

V souvislosti s částí praktickou jsme v páté kapitole představili neologismy z oblasti sociálních sítí a internetu, dále jsme zmínili cíle provedené analýzy těchto neologismů a uvedli postup aplikovaný při jejich výběru. K podrobné analýze jsme tak zvolili pět různých neologismů. V rámci této kapitoly jsme dále uvedli postup, jehož bylo k provedení analýzy uplatněno. Zde jsme poukázali na dvojí charakter analýzy samotné. K pozorování formální adaptace neologismů, jejich morfologických derivátů a poskytnutí komentáře k onomaziologickým aspektům souvisejícím se vznikem daných neologismů jsme využili kvalitativního typu analýzy. Naopak k určení frekvencí výskytů jednotlivých forem pojmenování a k poskytnutí informací ohledně míry integrace každého neologismu na základě jeho užití mluvčími jazyka jsme zvolili analýzu kvantitativní.

V následující kapitole (kapitola č. 6) jsme analyzovali jednotlivé neologismy, jimiž byla lemmata *googlear*, *bloguero*, *feisbuquear*, *jáquer* a *cliquear*. U každého neologismu jsme nejprve provedli kvalitativní analýzu tak, že jsme okomentovali jeho různé formální podoby, případně míru vývoje jeho formální adaptace. Následně jsme analyzovali morfologické deriváty odvozené od analyzovaného neologismu a blíže specifikovali proces jejich vzniku. Na základě informací o morfologii analyzovaných lemmat a jejich derivovaných formách jsme se poté zaměřili na studium onomaziologických aspektů spojených se vznikem daného neologismu, popřípadě jeho derivátů. U všech forem jsme tím stanovili onomaziologickou bázi a onomaziologický příznak nově vznikajících pojmenování a podle teorií Dokulila jsme také specifikovali onomaziologické kategorie, k nimž získané formy náleží. U jednotlivých lemmat dále vždy následovala analýza

kvantitativního charakteru, jež byla zaměřena na mapování pojmenovávacího procesu. U každého z lemmat jsme analyzovali různé aspekty v závislosti na zvláštní pozornosti, které si jednotlivé neologismy vyžadovaly.

V procesu analýzy jsme se také setkali s několika onomaziologickými aspekty, jejichž definování není na první pohled zcela jednoznačné a vyvolává řadu pochybností a otázek. Ve většině případů se jednalo o nejasnou onomaziologickou interpretaci některých sufixů, jež pramenila mimo jiné i z nejasné klasifikace morfologické. K takovým aspektům jsme poskytli komentář v sedmé kapitole.

Z uskutečněné kvalitativní analýzy vybraných neologismů jsme po formální stránce došli k závěrům, že všech pět vybraných neologismů se ve španělštině objevilo na základě vypůjčení z angličtiny a tato pojmenování byla do španělštiny integrována prostřednictvím vzniku dalších derivovaných forem. Vůbec nejčastějším morfologickým procesem vzniku nových pojmenování u analyzovaných lemmat i jejich odvozenin byla derivace (konkrétně sufixace, v menší míře poté prefixace a interfixace), následovaná lexikální kompozicí a procesem rekompozice. Žádné z analyzovaných lemmat ani jeho derivátů naopak nevzniklo v důsledku zkracování nebo siglance.

Z hlediska onomaziologie jsme u analyzovaných lemmat i jejich dalších derivovaných forem vždy určili onomaziologickou bázi a onomaziologický příznak. Na základě celkového významu pojmenování jsme poté usuzovali na jednotlivé onomaziologické kategorie. Obecně lze poznamenat, že jak kategorie transpozice, tak mutace byly v případě vzniku nových pojmenování obě velmi produktivní a nelze s určitostí stanovit, že by jedna značně převažovala nad druhou. Nicméně u žádného pojmenování jsme nedetektovali onomaziologickou kategorii modifikace.

Z morfologických údajů o získaných afixech či lexémech a také z údajů o významech těchto afixů jsme mohli propojit poznatky o formální adaptaci neologismů s informacemi souvisejícími s onomaziologickou stránkou vznikajících pojmenování. Proto jsme v poslední kapitole (kapitola č. 8) shrnuli všechny nejdůležitější získané poznatky do přehledné tabulky, jež právě propojuje oblast morfologie a onomaziologie analyzovaných neologismů.

Závěry z kvantitativní analýzy jsme přinesli vždy u každého analyzovaného neologismu zvlášť, avšak obecně lze zmínit, že předmětem tohoto typu analýzy byly různé aspekty. Mezi ně patří studium prosazované varianty mezi různými pojmenováními označujícími

stejnou skutečnost; otázka prosazované varianty v případě koexistence výpůjčky a domácího pojmenování odkazujícího k témuž konceptu; pozorování míry užití jednoduchých slovesných pojmenování vůči syntagmatům, kdy obě formy opět odkazují ke stejné mimojazykové realitě.

Předložená práce přinesla poněkud detailní analýzu neologismů z oblasti sociálních sítí, zejména co se týče onomaziologické stránky vzniku nových pojmenování, jelikož formální a morfologického hledisko je v řadě případů převažující a je mu obecně věnována značná pozornost. Zároveň jsme se však v průběhu analýzy setkali s několika aspekty, jejichž definice není jednoznačná a jejichž studiu by mohl být věnován další prostor, nicméně pro účely předložené práce jsme považovali za dostatečné poukázání na danou problematiku a poskytnutí krátkého komentáře k jednotlivým jevům.

V. Resumen

El propósito de este trabajo de fin de máster es la investigación de los neologismos que se emplean en las redes sociales aunque muchos de ellos se registran también en el campo semántico más general, a través del cual, comprendemos el ámbito de Internet. La tesis tiene dos objetivos principales relacionados a los neologismos en cuestión. El primer objetivo consiste en analizar los aspectos formales de los neologismos, es decir, estudiar su adaptación formal, tanto como las formas morfológicas derivadas que surgen, como la consecuencia del proceso de la adaptación de las mencionadas palabras nuevas en el sistema de un idioma. El segundo objetivo de la tesis, igual de importante, es proponer un comentario onomasiológico acerca del nacimiento de los neologismos.

La tesis presentada se divide en dos partes mayores, las cuales se suelen nombrar la parte teórica y la parte práctica. Sin embargo, en la parte práctica también se utilizan comentarios teóricos que tienen que ver con los aspectos analizados.

Dentro de la parte teórica, se hacen referencias a las disciplinas claves para el análisis posterior. Primero, hemos introducido la ciencia de neología con algunas de las clasificaciones de los neologismos (cap.1) y luego hemos prestado nuestra atención a la onomasiología (cap.2). Como no hay muchos lingüistas españoles que se dediquen a esta disciplina, hemos estudiado los conceptos y las teorías de autores que provienen de diferente ámbito lingüístico. Por lo tanto, en este contexto destacan las teorías de Miloš Dokulil y Joachim Grzega. A continuación, nos hemos ocupado de la adaptación de los neologismos. El capítulo número 3 se fija en los procesos de la adaptación formal y morfológica (es decir, explica los diferentes tipos morfológicos de la creación de nuevas palabras como, por ejemplo, derivación, compocisión, recomposición, etc.) que contribuyen al origen de las formas derivadas. La adaptación fonológica y algunos de sus principios los hemos mencionado en la conclusión de la parte teórica de esta tesis (cap. 4).

Respecto a la parte práctica, esta se dedica al análisis de los neologismos (cap.5). Después de una breve introducción a los neologismos que surgen en las redes sociales y en Internet en general, nos hemos ocupado de los objetos del análisis. Por eso, cabe destacar que el estudio detallado se realiza sobre estos cinco neologismos: *googlear*, *bloguero*, *feisbuquear*, *jáquer* y *cliquotear*. Cada uno de los lemas lo hemos sometido al análisis cualitativo y al análisis cuantitativo. El tipo cualitativo sirve para describir el proceso

de la adaptación formal de los neologismos y para detectar y estudiar las nuevas formas derivadas que surgen a partir de cada uno de los lemas elegidos. De igual manera, hemos recurrido al estudio cualitativo de los neologismos desde un punto de vista onomasiológico para poder determinar las categorías onomasiológicas de las denominaciones recién creadas junto con sus bases y atributos. En cuanto al análisis cuantitativo, lo hemos usado con el fin de tomar información sobre las frecuencias de las diferentes formas de neologismos. Al mismo tiempo, es precisamente el tipo cuantitativo lo que permite revelar el estado de la integración de las formas neológicas en el sistema lexical español.

Además, el mismo capítulo explica el método utilizado para la elección de los neologismos. Las denominaciones nuevas que se reflejan en nuestro análisis proceden de diferentes bases de datos²⁵. Estas, sin embargo, a veces carecen de los derivados morfológicos de los neologismos. Por lo tanto, hemos consultado el corpus lingüístico *Araneum Hispanicum Maius* que ofrece varias formas derivadas utilizadas por los hablantes sin haber sido incluidas en las bases de datos de los neologismos. Por último, el capítulo informa del procedimiento usado para el análisis de los neologismos.

Todo el capítulo siguiente (cap. 6) consta del análisis de los neologismos individuales. En primer lugar, hemos empezado con el análisis cualitativo al comentar el aspecto formal de los neologismos. Gracias al corpus lingüístico es posible encontrar varias formas para cada uno de los neologismos. De esta manera hemos obtenido, en particular, estas formas: *googlear; googolear; goglear; guglear*.

Por encima, el corpus lingüístico permite encontrar otras formas derivadas de los neologismos analizados. Estos datos, los hemos aprovechado para hacer un comentario sobre el origen de las formas individuales desde un punto de vista morfológico. Por consiguiente, es posible determinar cuales han sido los procedimientos más utilizados en la adaptación formal de los neologismos dentro del sistema del español. Así, por ejemplo, en el caso de los derivados morfológicos del lema *bloguear* podemos constatar que las formas derivadas *blogosfera, blogocio, blogoleyente, bloglector,*

---

²⁵ Las bases de datos con las que hemos trabajado para elegir los neologismos relacionados con las redes sociales e Internet: *Arxiu de neologismes; Diccionario de neologismos del español actual; Banco de neologismos de CVC*

blogamiga, blogomierda, blogadicto, videoblog, fotoblog, weblog fueron originadas por el procedimiento de composición (tipo N+N).

El análisis cualitativo lo hemos terminado por presentar el comentario acerca de la creación de los neologismos desde un punto de vista onomasiológico. En todos los neologismos y sus formas derivadas hemos marcado las bases y los atributos onomasiológicos (terminología tomada de la teoría de Dokulil y no traducida), lo que ayuda a explicar el significado de toda la denominación. Asimismo, según la teoría de Dokulil hemos clasificado las diferentes categorías onomasiológicas. En el caso de la forma neológica *clickazo* podemos constatar que la base onomasiológica es la palabra inglesa *click* y como el atributo onomasiológico podemos designar el sufijo *-azo* que lleva el significado de un golpe. Por esta razón, el significado complejo de la palabra podría interpretarse como *un clic rápido y enérgico*. Como la forma *clickazo* ha sido derivada del verbo *clickear*, podemos hablar de la categoría así llamada transposicional dentro de las categorías onomasiológicas establecidas por Dokulil.

El análisis cuantitativo de cada neologismo estudiado se ha fijado en el proceso de denominación y sus objetivos han sido diferentes en conformidad en lo que se refiere al estudio de cada neologismo. De todos modos, los aspectos más analizados han sido la frecuencia de las diferentes formas de un neologismo según el uso entre los hablantes, el nivel de integración de estas formas o el estudio del uso de las formas prestadas en comparación con las formas propias del español (ej. *hacker x pirata cibernético*).

En el penúltimo capítulo (cap. 7) hemos puesto de relieve algunos aspectos onomasiológicos que a veces resultan problemáticos y que se merecerían más atención. Con esto queremos decir que hay varios sufijos cuya interpretación o clasificación causa problemas a los lingüistas no solamente en el nivel morfológico sino también en el onomasiológico.

Para terminar, queremos hacer un comentario sobre los resultados obtenidos de los análisis (cap. 8). En lo concerniente al aspecto formal de los neologismos, en todos los casos se trata de las formas prestadas del inglés que se originaron por los procesos morfológicos de derivación (sobre todo la sufijación, pero también la prefijación o interfijación), composición y recomposición. Por otra parte, no nos hemos encontrado con los procesos de siglación ni abreviación. Si nos fijamos en el aspecto onomasiológico, llegamos a la conclusión de que los neologismos analizados surgieron como el resultado

de los procesos de transposición o mutación, ninguno de ellos podría clasificarse como la de la modificación. Por haber reunido un conjunto bastante grande de las informaciones morfológicas y onomasiológicas hemos creado una tabla que muestra los diferentes neologismos analizados y que registra sus bases onomasiológicas, así como los diferentes sufijos que se pueden añadir a ellas. Dicho de otro modo, la tabla reúne toda la información obtenida en el análisis cualitativo. En el caso del análisis cuantitativo, no es posible que hagamos unas conclusiones generales, puesto que hemos analizado aspectos muy variables cuya conclusión viene junto con el apartado dedicado a un lema concreto.

En conclusión, creemos que el análisis efectuado representa una colección de informaciones detalladas sobre la creación de los neologismos que se utilizan en las redes sociales en lo que se refiere al punto de vista morfológico y onomasiológico. A pesar de que la tesis del máster solamente advierte de algunos aspectos problemáticos relacionados con la clasificación morfológica de los afijos, así como de su interpretación semántica sin entrar en detalles, se nos presenta diversa información sobre las nuevas formas de los neologismos y sobre su origen desde el punto de vista de la onomasiología.

VI. Bibliografie

- ALVAR EZQUERRA, Manuel. El neologismo español actual. LUQUE TORO, Luis. *Actas del I Congreso internacional de léxico español actual*. Venecia-Treviso: Università Ca'Foscari di Venezia, 2007, s. 11-36. ISBN 9788875431808.
- AREÁN GARCÍA, Nilsa. -ÍSTICO(A) E -ÍSTICA: DEFINIÇÃO MORFOLÓGICA. *Acta Semiótica et Lingvistica*. 2012, **17**(2), 90-99.
- BARTOŠ, Lubomír a Hana VALÍKOVÁ. *La formación de palabras en español*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-2781-9.
- BENKO, V.: *Araneum Hispanicum Maius, verze 15.04*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2015. Dostupný z WWW: <http://www.korpus.cz>
- BOMANT GARCÍA, Emilio. Nominalizaciones de los verbos en -ear. *Rilce*. 1995, **11**(1), 29-50.
- DÍAZ ROJO, José Antonio. Nociones de neología. La formación de derivados y compuestos a partir de nombres propios de personas. *Panacea*. 2001, **2**(5), 25-30.
- DOKULIL, Miloš. K otázce prediktability lexikálního významu slovotvorně motivovaného slova. *Slovo a slovesnost*. Melantrich, 1978, **39**(3-4), 244-251. ISSN 0037-7031.
- DUBĚDA, Tomáš. Empirické mapování výslovnostního úzu u cizích slov. *Slovo a slovesnost*. 2016, **77**(2), 123-142.
- FELLER, Graciela. *Relaciones entre la morfología léxica y la lexicografía los adjetivos denominales con valor de posesión y su tratamiento en los diccionarios*. Getafe, 2011. Tesis doctoral. Universidad Carlos III de Madrid. Vedoucí práce Dra. Dª Mª Pilar Garcés Gómez.
- FERNÁNDEZ DOMÍNGUEZ, Jesús. The Onomasiological Approach. *Oxford Research Encyclopedia of Linguistics* [online]. 2019, 1-26 [cit. 2020-05-03]. Dostupné z: https://www.academia.edu/38322228/Onomasiological_approach
- GRZEGA (ed.), Joachim. A Recollection of 11 Years of Onomasiology Online (2000-2010): All Articles Re-Collected: Preface. *Onomasiology Online* [online]. Eichstätt, 2011a, 1-522 [cit. 2020-05-03]. Dostupné z: <https://www1.ku.de/SLF/EngluVglSW/OnOn-Total.pdf>
- GRZEGA (ed.), Joachim. A Recollection of 11 Years of Onomasiology Online (2000-2010): All Articles Re-Collected: Summary, Supplement and index for Grzega, Bezeichnungswandel, 2004. *Onomasiology Online* [online]. Eichstätt, 2011b, 1-522 [cit. 2020-05-03]. Dostupné z: <https://www1.ku.de/SLF/EngluVglSW/OnOn-Total.pdf>
- GUERRERO RAMOS, Gloria. *Neologismos en el español actual*. Madrid: Arco Libros, 1995. Cuadernos de lengua española. ISBN 84-7635-178-X.
- HLADKÁ, Zdeňka (2017a): ONOMAZIOLOGIE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. [cit. 2020-14-02] Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/ONOMAZIOLOGIE>

HLADKÁ, Zdeňka (2017b): POJMENOVÁNÍ. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2020-14-02] Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/POJMENOVÁNÍ>

HLADKÁ, Zdeňka a Iva NEBESKÁ (2017): MOTIVACE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2020-14-02] Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/MOTIVACE>

JEDLIČKA, Alois. Základní práce o tvoření slov v češtině. *Naše řeč*. 1962, **45**(9-10), 298-305. ISSN 0027-8203.

KOS, Petr a Jana KOZUBÍKOVÁ ŠANDOVIÁ. Predicting cells in word-formation paradigms – a case study, International Symposium of Morphology 2019, University Paris-Diderot, France, 25–27 September 2019.

LENARDUZZI, René. El adjetivo calificativo: un estudio contrastivo español - italiano. CANCELLIER, Antonella a Renata LONDERO. *Italiano e spagnolo a contatto*. 2. Unipress, 2001, s. 151-162. ISBN 88-8098-146-3.

MALÁ, Milada. Algunas consideraciones a cerca de la morfología de los adjetivos deonomásticos de persona (Some consideration on adjectives derived from human proper names in Spanish). In Aurová, M.; Pešková, J.; Santiago Gutiérrez, M. J.; Prokop, J.. *Al pie de la(s) letra(s)*. České Budějovice: Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2014. p. 1-11, 11 pp. ISBN 978-80-7394-501-5.

MANGIALAVORI RASIA, María Eugenia a Nora MÚGICA. Desde la interfaz léxico, sintaxis, significado: los derivados por sufijo -ear. *ReDILLeT*. 2019, (2). ISSN 2618-2882.

MARTÍN GARCÍA, Josefa. Verbos denominales en -ear: caracterización léxico-sintáctica. *Revista Española de Lingüística*. 2007, **37**, 279-310. ISSN 0210-1874.

MONDÉJAR, José. *Dialectología andaluza: estudios : historia, fonética, fonología, lexicología, metodología, onomasiología y comentario filológico*. 1. Analecta Malacitana, 2001. ISBN 8495073218.

MONDÉJAR, José. Onomasiología ictionímica y diccionario de lengua (cuestiones metodológicas y prácticas). *Anuario de Estudios Filológicos*. 1999, **22**, 301-318.

MORENO, Manuel. La RAE incorporará «jáquer» para adecuar al español el extranjerismo «hacker». *TreceBits* [online]. 2018 [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://www.trecebits.com/2018/03/06/la-rae-incorporara-jaquer-adecuar-al-espanol-extranjerismo-hacker/>

RÍOS, Francisco. Gulee «feisbuquear». *La Voz de Asturias* [online]. 2018 [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: https://www.lavozdeasturias.es/noticia/opinion/2018/10/06/gulee-feisbuquear/0003_201810G6P16992.htm

RODRÍGUEZ GONZÁLEZ, Félix. Variaciones fonológicas en el uso del anglicismo: panorama y revisión crítica. *Revista Española de Lingüística*. 2017, **47**(2), 99-134. ISSN 0210-1874.

RUSÍNOVÁ, Zdenka (2017): MODIFIKACE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2020-14-02] Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/MODIFIKACE>

RUSÍNOVÁ, Zdenka a Petr KARLÍK (2) (2017): TRANSPOZICE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2020-14-02] Dostupné z:

<https://www.czechency.org/slovník/TRANSPOZICE>

SÁNCHEZ PRIETO BORJA, Pedro. El léxico de la General Estoria de Alfonso X El Sabio. *Anuario de Estudios Medievales*. 2015, **45**(1), 17-53. ISSN 0066-5061.

STEHLÍK, Petr. *Problém delimitace některých slovtvorných postupů a prostředků ve španělštině*. Masarykova Univerzita, 2016. ISBN 978-80-210-8339-4.

VARELA ORTEGA, Soledad. *Morfología léxica: la formación de palabras*. Madrid: Gredos, 2005. ISBN 84-249-2740-0.

VEČERKA, Radoslav, Zdenka RUSÍNOVÁ a Petr KARLÍK (2017): MUTACE. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny. [cit. 2020-14-02] Dostupné z:

<https://www.czechency.org/slovník/MUTACE>

VLEJA, Luminita. Sobre el neologismo español. *Ovidius University Annals of Philology*. 2004, **15**, 197-207.

Internetové zdroje:

Arxiu de neologismes. *Neolosfera* [online]. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://neolosfera.wordpress.com/arxiu/>

Centro Virtual Cervantes: Lista de neologismos en español 2018. *Centro Virtual Cervantes* [online]. Instituto Cervantes [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://cvc.cervantes.es/lengua/banco_neologismos/listado_neologismos.asp?idioma=Espa%F1ol&anno=2018&radioIdioma=Espa%F1ol&anios=2018&txtbusqueda=&CG=&Tipus=&Asp_tip=&txtFont=&Font=

Diccionario de neologismos del español actual [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://www.um.es/neologismos/index.php/>

DICTIONARY, o., 2020. *Facebook Meaning In The Cambridge English Dictionary*. [online] Dictionary.cambridge.org. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/facebook>

FUNDÉU BBVA: Blog, bloguero y bloguear, términos asentados en español. *Fundéu BBVA* [online]. Madrid: Fundéu BBVA, 2015 [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://www.fundeu.es/recomendacion/blog-bloguero-bloguear-bitacora/>

FUNDÉU BBVA: ¿Clickar, cliquear o hacer clic? *Estandarte* [online]. 2020 [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: http://www.estandarte.com/noticias/idioma-espanol/clicar-cliquear-hacer-clic-o-click_1930.html

PERIODISTAS EN ESPAÑOL: buscar en Google, mejor que googlear. *PERIODISTAS en español* [online]. 2019 [cit. 2020-04-05]. Dostupné z: <https://periodistas-es.com/en-espanol-buscar-en-google-mejor-que-googlear-132994>

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: *Diccionario de la lengua española*, 23.^a ed., [versión 23.3 en línea], [cit. 2020-04-28]. Dostupné z <https://dle.rae.es>

VII. Seznam schémat a tabulek

- Schéma č. 1: Kognitivní a sociální model pro studium onomaziologie
- Tabulka č. 1: Nejběžnější španělské sufixy a jejich významy
- Tabulka č. 2: Nejběžnější španělské prefixy a jejich významy
- Tabulka č. 3: Prefixy/suffixy řeckolatinského původu
- Tabulka č. 4: Ilustrativní příklady dalších neologismů, které by mohly být blíže analyzovány
- Tabulka č. 5: Odvozené formy lemmatu *googlear*
- Tabulka č. 6: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *googlear*
- Tabulka č. 7: Početní zastoupení infinitivních koncovek ve španělštině
- Tabulka č. 8: Početní zastoupení forem *googlear* v jazykovém korpusu *Araneum Hispanicum Maius*
- Tabulka č. 9: Formální adaptace lemmatu *bloguero*
- Tabulka č. 10: Odvozené formy lemmatu *bloguero*
- Tabulka č. 11: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *Bloguero*
- Tabulka č. 12: Početní zastoupení forem *bloguero* v korpusu *Araneum Hispanicum Maius*
- Tabulka č. 13: Odvozené formy lemmatu *Facebook*
- Tabulka č. 14: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *Facebook*
- Tabulka č. 15: Početní zastoupení forem *Feisbuquear* v korpusu *Araneum Hispanicum Maius*
- Tabulka č. 16: Početní zastoupení slovesných syntagmat jakožto alternativ ke slovesu *feisbuquear* v korpusu *Araneum Hispanicum Maius*
- Tabulka č. 17: Odvozené formy od lemmatu *jáquer*
- Tabulka č. 18: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole *jáquer*
- Tabulka č. 19: Početní zastoupení forem *jáquer* v jazykovém korpusu *Araneum Hispanicum Maius*
- Tabulka č. 20: Odvozené formy od lemmatu *cliquear*

- Tabulka č. 21: Onomaziologické příznaky lemmat ze sémantického pole
cliquear
- Tabulka č. 22: Početní zastoupení forem *cliquear* v jazykovém korpusu
Araneum Hispanicum Maius
- Tabulka č. 23: Sufixy získané u analyzovaných slovních druhů
- Tabulka č. 24: Typ utvoření analyzovaných slovních druhů a jejich příznaky